
NOTAT 2011-3

Økonomien i jordbruket på Vestlandet

Trender og økonomisk utvikling 2000–2009

TORBJØRN
HAUKÅS

ANASTASIA
OLSEN

NILF

Norsk institutt for
landbruksøkonomisk forskning

NILF gjev ut ei rekkje publikasjonar

Kjem ut årleg:

- «Driftsgranskningar i jord- og skogbruk»
- «Handbok for driftsplanlegging»
- «Utsyn over norsk landbruk. Tilstand og utviklingstrekk»
- «Mat og industri. Status og utvikling i norsk matindustri».

Resultat frå forskning og utgreiingar vert gjevne ut i tre seriar:

- «NILF-rapport» – ein serie for publisering av forskingsrapporter og resultat frå større utgreiingar
- «Notat» – ein serie for publisering av arbeidsnotat, delrapportar, føredrag m.m. og sluttrapportar frå mindre prosjekt
- «Discussion paper» – ein serie for publisering av førebelse resultat (berre internettpublisering).

NILF gjev også ut:

- «Merverdiavgiftsnøkkel for landbruket»
- «Kontoplan for landbruksregnskap tilpasset NS 4102»
- Regionale dekningsbidragskalkylar.

NILF er sekretariat for Budsjettnemnda for jordbruket som årleg gjev ut:

- «Totalkalkylen for jordbruket» (Jordbrukets totalregnskap og budsjett)
- «Referansebruksberegninger»
- «Resultatkontroll for gjennomføringen av landbrukspolitikken»
- «Volum- og prisindeksar for jordbruket» som ligg på:
<http://www.nilf.no/PolitikkOkonomi/Nn/VolumPrisIndeksar.shtml>

NOTAT 2011–3

Økonomien i jordbruket på Vestlandet

Trender og økonomisk utvikling 2000–2009

Torbjørn Haukås

Anastasia Olsen

NILF

Norsk institutt for
landbruksøkonomisk forskning

Serie	Notat
Redaktør	Agnar Hegrenes
Tittel	Økonomien i jordbruket på Vestlandet. Trendar og økonomisk utvikling 2000–2009
Forfattere	Torbjørn Haukås, Anastasia Olsen
Prosjekt	Publisering av distriktstall (D223)
Utgiver	Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF)
Utgiversted	Oslo
Utgivelsesår	2011
Antall sider	86
ISBN	978-82-7077-792-1
ISSN	0805-9691

Litt om NILF

- Forsking og utgreiing om landbrukspolitikk, matvaresektor og -marknad, foretaksøkonomi, nærings- og bygdeutvikling.
- Utarbeider nærings- og foretaksøkonomisk dokumentasjon innan landbruket; dette omfattar m.a. sekretariatsarbeidet for Budsjettnemnda for jordbruket og dei årlege driftsgranskingane i jord- og skogbruk.
- Utviklar hjelpemiddel for driftsplanlegging og rekneskapsføring.
- Er finansiert av Landbruks- og matdepartementet, Noregs forskingsråd og gjennom oppdrag for offentleg og privat sektor.
- Hovudkontor i Oslo og distriktkontor i Bergen, Trondheim og Bodø.

Forord

«Driftsgranskingar i jord- og skogbruk» er ei årleg rekneskapsgransking som omfattar om lag 850 bruk over heile landet. Grunnlagsmaterialet for denne granskinga er omfattande, og mange data vert det ikkje plass til i den landsdekkande publikasjonen. Dette notatet inneheld lokale data frå Vestlandet. I tillegg inneheld notatet kvart år eitt eller fleire spesialtema som er interessante for regionen. Årets tema er økonomi på store mjølkebruk i Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal som har hatt utbygging av produksjonen i perioden 2002 til 2007.

Notatet er basert på driftsgranskingsdata frå dei tre vestlandsfylka Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal. Det deltek 162 bruk frå Vestlandet i granskinga, litt over 50 bruk frå kvart fylke.

Driftsgranskingane i jord- og skogbruk er eit årleg fellesprosjekt, som krev stor innsats av medarbeidarar ved alle kontora til NILF. Distriktskontoret i Bergen har ansvaret for tala frå Vestlandet.

Anastasia Olsen og Torbjørn Haukås har skrive notatet med unnatak av kapittel fem som Torbjørn Haukås og Lars Ragnar Solberg har skrive. Heidi Knutsen har lese og kommentert notatet. Anne Bente Ellevold har ferdigstilt notatet for trykking.

Oslo, februar 2011
Ivar Pettersen

Innhold

SAMANDRAG	1
1 INNLEIING.....	3
2 DRIFTSRESULTATET I JORDBRUKET PÅ VESTLANDET 2009	5
3 TRENDAR OG ØKONOMISK UTVIKLING SISTE TIÅRET	9
3.1 Resultatmål i jordbruket	9
3.1.1 Driftsoverskot	9
3.1.2 Vederlag til arbeid og egenkapital per årsverk (jordbruksinntekta)	12
3.1.3 Lønsevne per time	14
3.1.4 Mjølkeproduksjon og sauehald på Vestlandet samanlikna med landsgjennomsnittet	15
3.2 Skogbruket	17
3.3 Totaløkonomi	18
3.3.1 Nettoinntekt.....	18
3.4 Nettoinvestering	20
3.5 Gjeld.....	22
3.6 Soliditet - egenkapitalprosent.....	23
4 SKATT.....	25
4.1 Inntektsverknad av jordbruksfrådrag	25
4.2 Skattejustert vederlag til arbeid og egenkapital (jordbruksinntekta)	27
5 KAN STOR UTBYGGING AV MJØLKEPRODUKSJONEN FORSVARAST ØKONOMISK?	29
6 TABELLSAMLING 2005–2009	33
7 FORKLARING PÅ FAGUTTRYKKA I TABELLSAMLINGA.....	85

Figurar

Figur 2.1 Jordbruksinntekt per årsverk à 1 845 timar i Vestlandsjordbruket og gjennomsnittstal for landet i perioden 2000–2009	7
Figur 3.1 Driftsoverskot per bruk for heile landet og Vestlandet	10
Figur 3.2 Driftsoverskot i middel per bruk for ulike driftsformer på Vestlandet.....	11
Figur 3.3 Driftsoverskot i middel per bruk for ulike storleiksgrupper på Vestlandet.....	11
Figur 3.4 Jordbruksinntekt per årsverk for heile landet og Vestlandet	12
Figur 3.5 Jordbruksinntekt per årsverk for driftsformene mjølk/ gris, mjølk/ storfekjøt og mjølk/ sau	13
Figur 3.6 Jordbruksinntekta per årsverk for driftsformene sau og frukt/bær	13
Figur 3.7 Lønsevne per time for heile landet og for Vestlandet.....	14
Figur 3.8 Lønsevne per time for dei ulike driftsformene	15
Figur 3.9 Driftsoverskot per bruk i skogbruket på Vestlandet	18
Figur 3.10 Nettoinntekt i middel per bruk for heile landet og for Vestlandet.....	19
Figur 3.11 Prosentvis fordeling av samla inntekt til brukarfamilien på Vestlandet.....	20
Figur 3.12 Nettoinvesteringar for heile landet og Vestlandet	21
Figur 3.13 Nettoinvesteringar for driftsformene mjølk svin, mjølk/storfe, sau og frukt, Vestlandet	22
Figur 3.14 Gjeld i middel per bruk for ulike driftsformer, Vestlandet.....	23

Figur 3.15	Eigenkapitalprosent for dei ulike driftsformene, Vestlandet.....	24
Figur 4.1	Skattejusterte jordbruksinntekter og jordbruksinntekter før justering per årsverk for heile landet og Vestlandet	27
Figur 5.1	Vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk.....	29
Figur 5.2	Kostnad til investering samanlikna med planlagt budsjett for dei 19 mjølkeprodusentane i undersøkinga	30

Tabellar

Tabell 2.1	Samla oversikt for 2009.....	7
Tabell 3.1	Mjølke/storfeproduksjon, Vestlandet og landet, 2009	16
Tabell 3.2	Sauereproduksjon på Vestlandet og i heile landet, 2009	17
Tabell 4.1	Jordbruksfrådrag gruppert etter region	25
Tabell 4.2	Jordbruksfrådrag gruppert etter driftsformer, Vestlandet.....	26
Tabell 4.3	Jordbruksfrådrag gruppert etter bruksstorleik	26
Tabell 5.1	Ulike resultatmål frå rekneskap 2008 samanlikna med resultatmål frå driftsplan.....	30

Tabellsamling

Tabell 1	Landsdeltal, Vestlandet	34
Tabell 2	Fylkestal, Hordaland	37
Tabell 3	Fylkestal, Sogn og Fjordane.....	40
Tabell 4	Fylkestal, Møre og Romsdal	43
Tabell 5	Vestlandet, storleiksgruppe I (under 50 daa), alle driftsformer	46
Tabell 6	Vestlandet, storleiksgruppe II (50–100 daa), alle driftsformer	49
Tabell 7	Vestlandet, storleiksgruppe III (100–200 daa), alle driftsformer.....	52
Tabell 8	Vestlandet, storleiksgruppe IV (200–300 daa), alle driftsformer.....	55
Tabell 9	Vestlandet, storleiksgruppe V (over 300 daa), alle driftsformer.....	58
Tabell 10	Vestlandet, driftsformer, mjølkeproduksjon.....	61
Tabell 11	Vestlandet, driftsformer, sauehald	64
Tabell 12	Vestlandet, driftsformer, mjølk og svin	67
Tabell 13	Vestlandet, driftsformer, mjølk og sau	70
Tabell 14	Vestlandet, driftsformer, frukt.....	73
Tabell 15	Vestlandet, mjølkeproduksjon, storleiksgruppe under 15 årskyr.....	76
Tabell 16	Vestlandet, mjølkeproduksjon, storleiksgruppe 15–19,9 årskyr.....	79
Tabell 17	Vestlandet, mjølkeproduksjon, storleiksgruppe frå og med 20 årskyr.....	82

Samandrag

NILF utfører årlege «Driftsgranskningar i jord- og skogbruk». Formålet med desse er å vise resultat og utvikling i økonomiske tilhøve for gardsbruk der inntekter frå jordbruket har eit vesentleg omfang. Driftsgranskningane skal vise økonomiske resultat for ulike grupper av bruk med omsyn til storleik, driftsform og geografisk plassering. Totaløkonomien for brukarfamilien vert også presentert. Resultata vert publiserte i ein landsdekkande publikasjon og fleire regionale publikasjonar. Årets notat for Vestlandet viser lønsemnda i jordbruket i 2009 og trendar og økonomisk utvikling siste tiåret og tabellsamling for dei siste fem åra. I tillegg er det presentert eit kapittel om skatt, og eit kapittel om økonomi på mjølkebruk som har hatt store utbyggingar av produksjonen i Møre og Romsdal og i Sogn og Fjordane.

For 2009 omfattar utvalet 162 bruk for Vestlandet. Hovudtendensane var auke i jordbruksinntekta for mjølkeproduksjon og frukt- og bærproduksjon, nedgang i inntekter for svin og sau. Det var framleis høge nettoinvesteringar i jordbruket på Vestlandet.

Jordbruksinntekta, målt i vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk, var på kr 197 000 i middel per bruk for Vestlandet. Det var ein auke i produksjonsinntektene for dei fleste driftsformene, men stor kostnadsauke på kraftfôr og gjødsel reduserte resultatet, særleg for kraftfôrbaserte produksjonar. Jordbruksinntekta for bruk med kombinasjon mjølk/svin gjekk ned med heile 21 prosent i høve til 2008, medan bruk som driv med mjølk og mjølk/sau auka jordbruksinntekta med høvesvis 6 og 15 prosent. Dette gjorde at alle tre driftsformene enda opp med omlag kr 200 000 i jordbruksinntekt per årsverk. Frukt- og bærprodusentane auka jordbruksinntekta med 9 prosent til kr 235 300 per årsverk i nominelle kroner. Dette skuldast gode prisar på produkta og auka volum med bær. Etter ein kraftig auke førre året, hadde sauebruka ein stor nedgang på 21 prosent til kr 117 100 i jordbruksinntekt per årsverk. Nedgangen skuldast kostnadsauke kombinert med uendra produksjonsinntekt.

Vestlandet har hatt positiv nettoinvestering kvart år den siste tiårsperioden, med unntak av år 2000. Vestlandsbonden hadde i snitt ei nettoinvestering på kr 97 000 per bruk i 2009. Det er ein auke på vel 24 prosent i høve til 2008, og det er det høgaste nivået i løpet av tiåret.

I 2009 auka samla gjeld på Vestlandet med kr 111 000 i snitt per bruk. Størst auke (30 %) er det på sauebruka, sjølv om desse saman med fruktbruka har det lågaste gjeldsnivået av dei presenterte driftsformene. Gjeldsnivået på Vestlandet ligg på kr 1 496 600, noko som var kr 370 000 under landsgjennomsnittet.

I kapitlet om skatt har vi sett nærare på jordbruksfrådraget. I gjennomsnitt for driftsgranskingsbruka på Vestlandet vart skattereduksjonen for 2009 kr 30 100 per bruk. Den største inntektsverknaden per årsverk fekk bruk som driv med frukt og bær med kr 27 200. Lågast inntektsverknad per årsverk fekk bruk med kombinasjonen mjølk/sau.

Kapitlet om økonomi på store mjølkebruk i Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal som har hatt utbygging av produksjonen i perioden 2002 til 2007, kartlegg økonomi og sosiale forhold på desse bruka. Resultata frå rekneskapen viste at prosjektdeltakarane låg i snitt på kr 204 000 per årsverk i vederlag til alt arbeid og eigenkapital. Utvalsbruk frå Sogn og Fjordane oppnådde betre resultat enn dei frå Møre og Romsdal. Grappa med robotfjøs hadde svakast resultat. Gjennomgang av driftsplanane som var laga i

samband med investeringa, sett i forhold til rekneskapen, viste at gjennomsnittleg investering var om lag 5 prosent høgare enn budsjettet.

Undersøkinga av sosiale forhold på bruka viste at deltakarane var godt nøgde med produksjonen etter utbygginga. Dei var ikkje heilt nøgde med økonomien etter investeringa, men ingen av dei angra på utbygginga, og alle såg positivt på framtida.

1 Innleiing

Driftsgranskingane i jord- og skogbruk har ei lang historie. Noregs Vel starta driftsgranskingar alt i 1911. Granskinga vart overteken av Noregs landbruksøkonomiske institutt (NLI)¹ ved opprettinga i 1947.

Hovudformålet med driftsgranskingane er å vise resultat og utvikling i økonomiske tilhøve på gardsbruk der inntekter frå jordbruket har eit vesentleg omfang. Driftsgranskingane skal vise økonomiske resultat for brukarfamilien og for ulike bruk med omsyn til storleik, driftsform og geografisk plassering. Vidare skal driftsgranskingane gje grunnlag for samanlikning med anna nasjonal og internasjonal statistikk, gje grunnlag for forskning og utgreiing, gje hjelp til rådgjeving og undervisning og innspel til offentleg politikk og forvaltning. Granskingane skal også gje grunnlag for dokumentasjon for den samfunnsøkonomiske verdiskapinga i landbruk og tilknytte næringar.

Etter 1950 har det kvart år vore med om lag 1 000 bruk i driftsgranskingane, dei siste åra er tal deltakarbruk redusert. I 2009 var det i alt med 848 bruk i driftsgranskingane, dessutan leverte 38 samdrifter data til undersøkinga. Tal frå samdrifter blir handsama separat og er ikkje med i driftsgranskingmaterialet. Ved utval av bruk, er det lagt vekt på at driftsgranskingane skal vere representative for den delen av landbruket der storparten av inntekta kjem frå bruket. Nye bruk til driftsgranskingane vert rekrutterte ut frå lister over bruk som er tilfeldig trekte ut frå tilskotsregisteret til Statens landbruksforvaltning. Uttrekte bruk skal ha eit standard dekningsbidrag som minst svarar til 8 ESU, eller 70 000–80 000 kroner. Det er produksjonsomfanget, og ikkje det økonomiske resultat på det enkelte bruket som er kriterium for utvalet. Deltaking i driftsgranskingane er frivillig, og det er inga grense for kor lenge eit bruk kan vere med, men brukaren skal ikkje vere eldre enn 67 år. Kvart år vert om lag 10 prosent av deltakarbruka skifta ut.

Oppbygging av notatet

Av dei 848 bruka i driftsgranskingane i 2009, kom 162 bruk frå Vestlandet. Dette notatet tar for seg den økonomiske utviklinga i jordbruket på Vestlandet dei siste 10 åra med hovudvekt på rekneskapsåret 2009.

Kapittel to inneheld den årlege pressemeldinga for Vestlandet som omhandlar driftsresultatet i jordbruket for året 2009. Kapittel tre viser utviklinga i økonomien i jordbruket, soliditeten og totaløkonomien til brukarfamilien dei siste ti åra. Trendane i denne perioden er presenterte i figurar, og alle bakgrunnsdata er deflaterte etter konsumprisindeksen. Fjerde kapittel inneheld informasjon om jordbruksfrådraget og inntektsverknad av dette. Kapittel fem inneheld ein kort artikkel frå eit prosjekt som er gjennomført ved distriktskontoret i Bergen, der det vart utført ei undersøking av økonomi og sosiale forhold blant mjølkeprodusentar som har hatt stor utbygging av produksjonen i perioden 2002 til 2007 i Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal. Kapittel seks er sjølv tabellsamlinga som inneheld tal frå driftsgranskingane for Vestlandet for dei siste fem åra. Tabellane er delte inn slik at ein kan finne tal for landsdelen, fylka, ulike storleiksgrupper og ulike produksjonar. Utvalet av bruk i driftsgranskingane skal ikkje vere representativt for jordbruket i kvart fylke, men for

---

¹ NILF vart oppretta i 1986 ved at NLI vart slege saman med Sekretariatet for Budsjettnemnda i jordbruket

regionen. Alle dei økonomiske data i kapittel seks (tabellane) er nominelle tal for åra, og dermed ikkje inflasjonsjusterte.

Sist i notatet finn ein forklaringar på dei faguttrykka som er nytta.

2 Driftsresultatet i jordbruket på Vestlandet 2009

Driftsgranskingane i jord- og skogbruk er basert på eit tilfeldig utval av 848 bruk frå heile landet. Av desse kom 162 bruk frå Vestlandet.

Hovudtendensar:

- **Auke i jordbruksinntekt for mjølkeproduksjon og frukt og bær**
- **Nedgang i inntekt for svin og sau**
- **Framleis høg nettoinvestering i jordbruket**

Vestlandsbonden oppnådde ei jordbruksinntekt, målt som vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk, på kr 196 500 i 2009. Det er ei auke på kr 8 600 (5 %) frå 2008. I gjennomsnitt for landet gjekk jordbruksinntekta ned med kr 1 500, til kr 211 000 per årsverk.

Utviklinga i jordbruksinntekt var noko ulik for dei vanlegaste driftsformene på Vestlandet. Medan mjølkeprodusentane fekk auka jordbruksinntekta med 8 prosent og frukt- og bærprodusentane med 9 prosent, gjekk inntekta ned for saueprodusentane med 17 prosent og for kombinasjonen mjølk og svin med 19 prosent. Prisauke på mjølk og storfekjøtt kombinert med produksjonsauke og rentenedgang verka positivt for mjølkeprodusentane. Stor kostnadsvekst på kraftfôr og gjødsel svekka resultatet, særleg for svineprodusentane.

Driftsgranskingane i jordbruket er basert på eit tilfeldig og representativt utval av 848 bruk over heile landet. I alt omfattar granskinga 162 bruk frå Vestlandet; 56 i Hordaland, 54 i Sogn og Fjordane og 52 i Møre og Romsdal. Jordbruksarealet for desse bruka var i middel 218 dekar. Jordbrukskapitalen var i middel per bruk kr 1 790 000.

Mjølkeproduksjon har gjennom mange år vore basisen for landbruket på Vestlandet, og det er flest bruk i denne gruppa. For mjølkeprodusentane auka jordbruksinntekta med 8 prosent til 198 000 per årsverk frå 2008 til 2009, Produksjonsinntektene auka med 12 prosent grunna auke i prisar og volum. Rentenedgang bidrog også til positivt resultat. Kostnadene auka med 8 prosent.

Mjølkeproduksjonen auka med 11 prosent, medan arbeidsinnsatsen auka med vel 2 prosent. Mjølkeprisen auka med kr 0,06 per liter, og prisen på storfekjøtt auka med kr 1,60 per kg. På kostnadssida var det kostnadene til kraftfôr som auka mest i kronebeløp, men også kostnader til gjødsel og maskinleige var med på å dra kostnadene opp.

Det var høgt investeringsnivå på mjølkeproduksjonsbruka i 2009, med ei nettoinvestering på kr 107 200 i snitt per bruk. Det vart investert mest i driftsbygningar og maskiner. Samla gjeld auka med kr 261 000. Det var 60 bruk i denne driftsforma i 2009. Produksjonsomfanget var på 20,3 årskyr, dei omsette i gjennomsnitt 131 700 liter mjølk og 4 300 kg storfekjøtt (inkl. kukjøtt). Gjennomsnittleg jordbruksareal var 275 dekar.

Bruka med kombinert **mjølkeproduksjon og sauehald** fekk auka jordbruksinntekta med 17 prosent frå 2008 til 2009, jordbruksinntekta per årsverk var kr 196 200. Auka mjølkeproduksjon, prisauke på mjølk og storfekjøtt og rentenedgang førde til at jordbruksinntekta auka trass i kostnadsauke. Særleg var det kostnader til kraftfôr og

handelsgjødsel som auka mykje. Gruppa omfatta 22 bruk i 2009. Gjennomsnittleg jordbruksareal var 287 dekar. Bruka hadde 15,3 årskyr og 87 vinterfôra sauer. Arbeidsinnsatsen var på 2,2 årsverk i 2009.

Bruka med **kombinert mjølkeproduksjon og svinehold** fekk ein kraftig nedgang i jordbruksinntekta med 19 prosent, til kr 202 900 frå 2008 til 2009. Det var produksjonsauke både for produksjon av mjølk og svinekjøtt. Det var svineproduksjonen som trekte ned med lågare produksjonsinntekter og stor auke i kraftfôrkostnader. Rentenedgang hindra enda større fall i jordbruksinntekta. Driftsforma omfatta i 2009 13 bruk med eit produksjonsomfang på 19,1 årskyr, 31,8 purker, 602 salbare smågriser og 23 400 kg slaktegris.

Sauebruka på Vestlandet hadde ein stor auke på kr 46 600 per årsverk frå 2007 til 2008. Etter ein kraftig oppgang i jordbruksinntektene førre året, var det ein stor nedgang på kr 27 400 (19 %) til kr 117 100 per årsverk frå 2008 til 2009. Årsaka til nedgangen var kostnadsauke kombinert med uendra produksjonsinntekter. Større produksjon kompenserte ikkje for prisnedgang på sau- og lammekjøtt på kr 3 per kg. Auka timebruk reduserte jordbruksinntekta per årsverk. Sauehold er den driftsforma som oppnår lågast jordbruksinntekt per årsverk på Vestlandet. I 2009 omfatta driftsforma 25 bruk med eit gjennomsnittleg areal på 182 dekar og 128 vinterfôra sauer.

Fruktprodusentane hadde eit middels godt avlingsår i 2009. Gode prisar på produkta og høgare bærproduksjon auka jordbruksinntekta med 9 prosent til kr 235 300 per årsverk. Fruktavlingane svingar mykje frå år til år, og jordbruksinntektene svingar meir frå år til år for denne driftsforma enn for andre driftsformer. Frukt- og bærprodusentane hadde den høgaste jordbruksinntekta av dei presenterte driftsformene på Vestlandet i 2009. Det var 21 produsentar i denne gruppa.

Samla gjeld har auka med kr 139 700 (10 %) på Vestlandet. Gjeldsprosenten vart auka frå 40 til 41 prosent.

Driftsgranskingane viser at driftsoverskotet frå jordbruket utgjorde 41 prosent av **familien sine samla inntekter i 2009 medan** lønnsinntekt utgjorde 42 prosent. Tilleggsnæring med utgangspunkt i bruket sine ressursar utgjorde 6 prosent. Resten, 11 prosent av dei samla inntektene, er anna næring, pensjonar, sjukeløn og kapitalinntekter. Delen frå lønnsinntekt er uendra frå 2008.

Maksimalt **jordbruksfrådrag** var kr 142 000 i 2009. Tek ein omsyn til inntektsverknad av jordbruksfrådraget, vert den skattekorrigerte jordbruksinntekta i 2009 kr 222 700 i gjennomsnitt per årsverk for bruka frå Vestlandet. Det er ein auke på 4 prosent frå 2008. I alt utgjør inntektsverknaden av jordbruksfrådraget kr 26 200 per årsverk, om lag det same som for 2008. Det er ikkje teke omsyn til inntektsverknaden av jordbruksfrådraget i dei andre resultatmåla som er presenterte frå driftsgranskingane.

Alle dei presenterte resultatane er middeltal frå grupper av bruk. Det er stor spreiding i materialet, noko som ikkje kjem fram her. Middeltala for dei 162 bruka gjev likevel ein god peikepinn på korleis den økonomiske utviklinga for jordbruket på Vestlandet har vore.

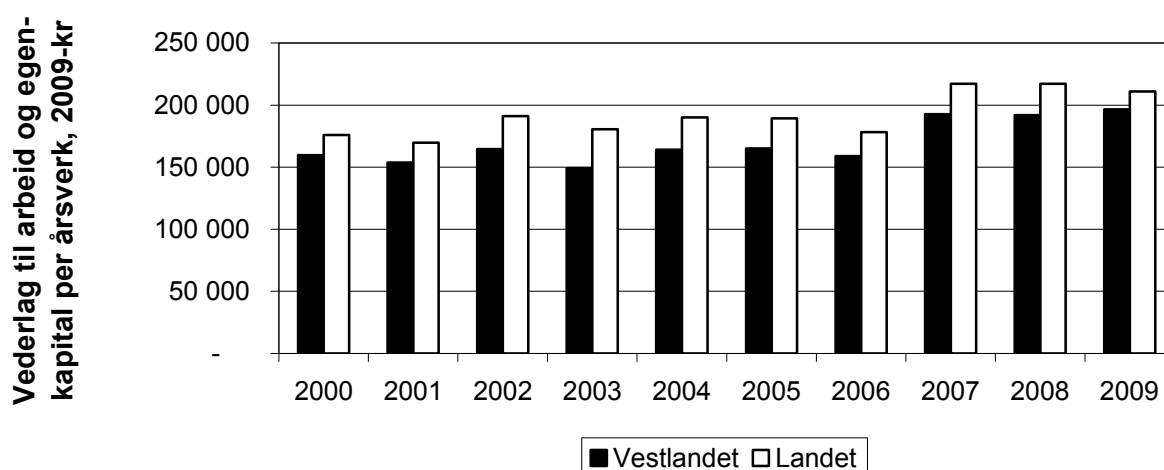
Tabell 2.1 Samla oversikt for 2009

	Tal Gj.areal bruk dekar		Driftsoverskot per bruk		Vederlag til arbeid og egenkapital per årsverk		Skattekorrigert vederlag per årsverk	
	2009		2008	2009	2008	2009	2008	2009
Vestlandet, alle	162	218	282 700	287 400	187 900	196 500	214 300	222 700
Bruk < 50 dekar	9	34	221 700	243 000	167 500	213 000	191 200	243 000
« 50 - 100 dekar	19	70	228 600	213 100	202 400	215 800	228 900	241 500
« 100-200 dekar	59	153	233 500	210 000	191 600	176 100	219 700	203 200
« 200-300 dekar	38	244	286 200	280 100	180 200	180 900	208 300	207 200
« 300-500 dekar	31	361	354 700	407 700	183 100	207 000	207 900	231 600
> 500 daa	6	697	652 600	774 300	189 900	259 200	209 200	284 000
Mjølkeproduksjon	60	275	296 200	326 600	182 600	198 000	209 900	223 700
Mjølk/sauehald	22	287	300 800	367 100	167 800	196 200	190 500	220 000
Mjølk/svinehald	13	242	578 700	450 400	250 600	202 900	275 400	227 300
Sauehald	25	182	119 200	109 300	144 400	117 100	173 500	142 800
Frukt m/sau	21	63	283 100	269 500	215 500	235 300	240 200	262 600
Mjølk Hordaland	13	230	261 900	319 900	187 400	214 800	216 400	241 200
Mjølk Sogn og Fjordane	15	199	241 100	254 200	177 000	187 900	203 900	209 800
Mjølk Møre og Romsdal	32	329	334 600	363 200	181 300	194 200	208 200	221 200

Alle beløp i tabellen er oppgjevne i nominelle kroner

Jordbruksinntekt per årsverk er definert som løn til alt arbeid og rente på egenkapitalen

Utvikling i jordbruksinntekt 2000-2009

Figur 2.1 Jordbruksinntekt per årsverk à 1 845 timar i Vestlandsjordbruket og gjennomsnittstal for landet i perioden 2000–2009

Kjelde: NILF

3 Trendar og økonomisk utvikling siste tiåret

Dette kapitlet viser ein del trendar og utviklingstrekk i jordbruket på Vestlandet frå og med 2000 til og med 2009. Materialet er gruppert etter region, storleik og driftsform. Nokre av gruppene er små, og for dei kan utskifting av bruk og større investeringar på ein skilde bruk gje utslag på resultatata.

Alle resultatata i dette kapitlet er omrekna til 2009-kroner etter konsumprisindeksen.

3.1 Resultatmål² i jordbruket

Figurane i dette avsnittet viser utviklinga for følgjande resultatmål i jordbruket: Driftsoverskot per bruk, vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk og lønsevne per time.

3.1.1 Driftsoverskot

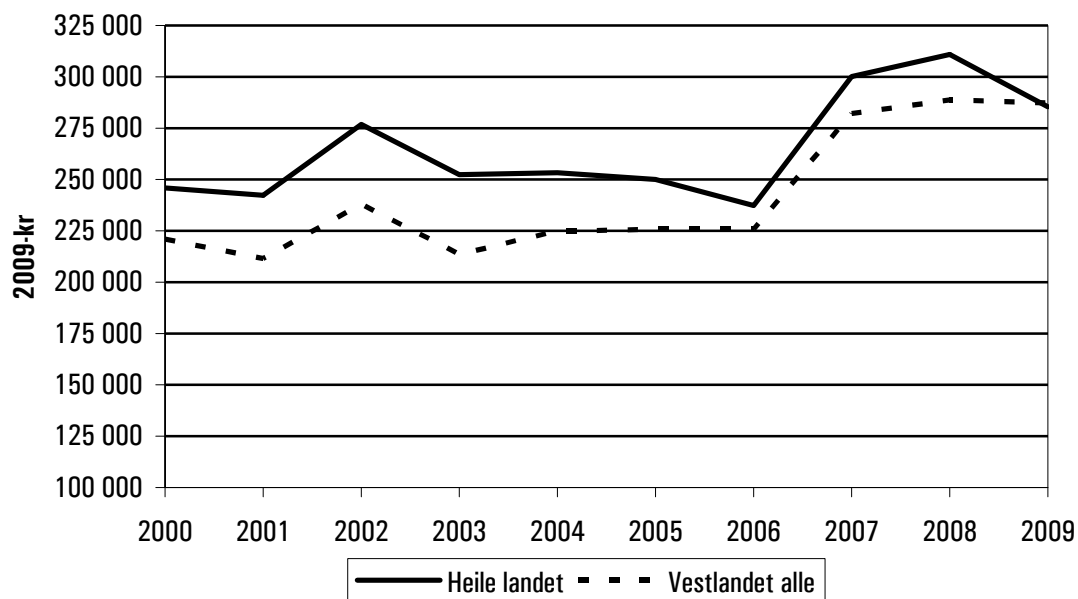
Driftsoverskot er produksjonsinntekter minus kostnader per bruk. Driftsoverskotet skal dekke løn til familien, og gje vederlag til både eigen og lånt kapital.

Utviklinga for Vestlandet har i hovudtrekk følgd same trenden som resten av landet i tiårsperioden, men nivået er noko lågare enn landsgjennomsnittet. I 2009 nærma driftsoverskot på vestlandsbruka seg landsgjennomsnittet. Vestlandsbruka låg på same nivå som året før samtidig som driftsoverskot for landet gjekk ned med åtte prosent. Skilnaden ligg i ulik resultatutvikling mellom ulike driftsformer i 2009. Året 2009 var eit dårleg år for kornbøndene. Kraftig nedgang i avling førde til dårlege resultat. Svineprodusentane gjorde det heller ikkje så bra i 2009. Medan prisane på svinekjøt var på same nivå som i 2008, gjekk prisen på smågris ned med kr 100 per stk., og kraftfôrkostnadene auka kraftig. Marknadssituasjonen gjorde det vanskeleg for svineprodusentane å ta ut gode prisar på svin. Vestlandet har låg kornproduksjon og lite innslag av svineproduksjon. Mjølkeproduksjonen tel tungt på Vestlandet saman med sau og til dels frukt og bær, noko som gjorde at utviklinga av driftsoverskotet vart betre enn for landsgjennomsnittet.

Målt i faste kroner har driftsoverskotet for Vestlandet halde seg jamt rundt kr 225 000 frå 2000 og fram til 2006. I 2007 fekk vi ein kraftig auke til omlag kr 280 000, noko som har vore nivået dei siste tre åra. (figur 3.1). I 2009 vart for første gang driftsoverskotet for Vestlandet høgare enn landsgjennomsnittet.

---

² Sjå forklaringa på faguttrykk bakerst i notatet.

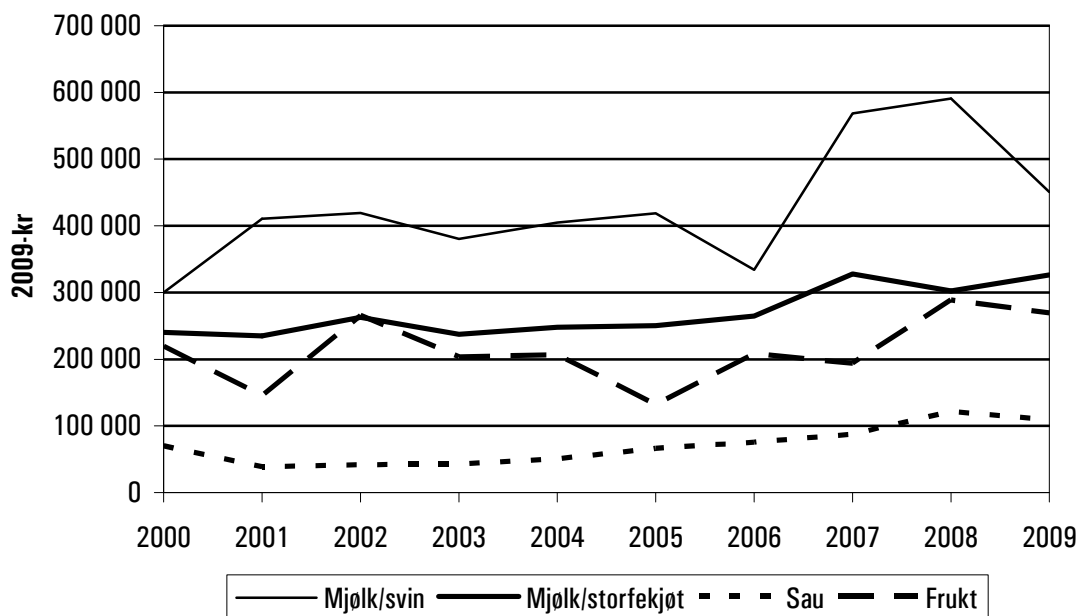
Figur 3.1 Driftsoverskot per bruk for heile landet og Vestlandet

Blant dei presenterte driftsformene kjem kombinasjon mjølk og svin best ut. Trass ein nedgang i driftsoverskotet på 24 prosent i høve til 2008, til kr 450 000, har driftsforma det klart beste resultatet blant dei presenterte driftsformene (figur 3.2). Nedgangen skuldast stor auke i kraftfôrkostnadar kombinert med svak auke i produksjonsinntekter for svineproduksjonen. Bruk med kombinasjonen mjølk og svin er relativt store bruk med 242 dekar innmark i middel, og med eit produksjonsomfang i middel på 19,1 årskyr og 24 purker.

Av bruka på Vestlandet er mjølkeproduksjon kombinert med storfekjøtt den driftsforma som har flest deltakarar i driftsgranskingsmaterialet. Gjennomsnittleg driftsoverskot for desse bruka gjekk opp med åtte prosent, og var på kr 327 000 i 2009. Auke i mjølkeprisen på kr 0,06 per liter og i prisen på storfekjøtt på kr 1,60 per kg samt auke i produksjonsvolum var gjorde at produksjonsinntektene auka meir enn kostnadene, og dermed auka driftsoverskot.

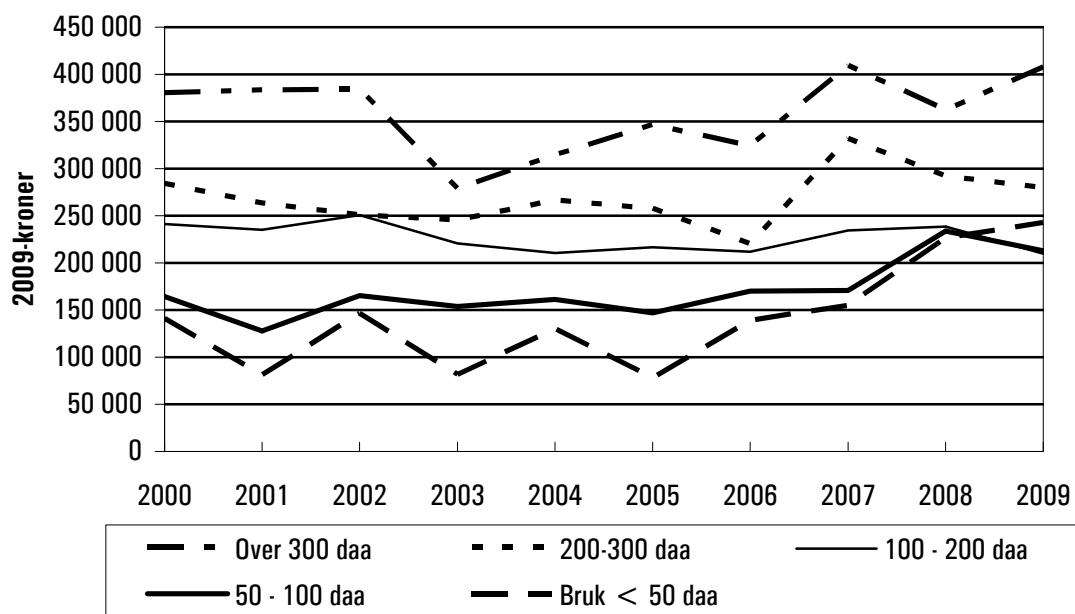
Økonomisk resultat på fruktbruka varierer mykje frå år til år avhengig av avlingsnivå. 2009 var eit år med middels gode avlingar, og driftsoverskotet på fruktbruka gjekk ned med sju prosent. Året 2009 var likevel det nest beste året i tiårsperioden med kr 269 000 i driftsoverskot.

Sauehaldet hadde ein liten nedgang i gjennomsnittleg driftsoverskot per bruk samanlikna med 2008. Sjølv om driftsoverskotet per bruk framleis låg over kr 100 000, var det ein nedgang på ti prosent frå 2008 til 2009 til kr 109 000. Årsaka her ligg igjen i auka kraftfôr- og gjødselkostnader samtidig som inntektene låg på same nivå som året før.

Figur 3.2 Driftsoverskot i middel per bruk for ulike driftsformer på Vestlandet

Driftsoverskotet for ulike storleiksgrupper varierer. Gjennom heile perioden har driftsoverskotet per bruk auka i takt med storleiken på bruket. Utviklinga frå 2008 til 2009 viser eit meir nyansert bilde. Dei minste bruka med areal under 50 daa og dei største med areal over 300 daa hadde auke i driftsoverskot, høvesvis 7 og 13 prosent. I desse gruppene dominerer bruk med fruktproduksjon og sauehald (dei med minst areal) og store mjølkebruk (dei med størst areal). Andre grupper med areal 50–100 daa, 100–200 daa og 200–300 daa hadde ein nedgang i driftsoverskot med høvesvis 9, 12 og 4 prosent. I desse gruppene er det eit stort innslag sauebruk og mindre mjølkeprodusentar der auken i kraftfôr- og gjødselkostnader var større enn prisauken på produserte varer og auken i produksjonsvolum.

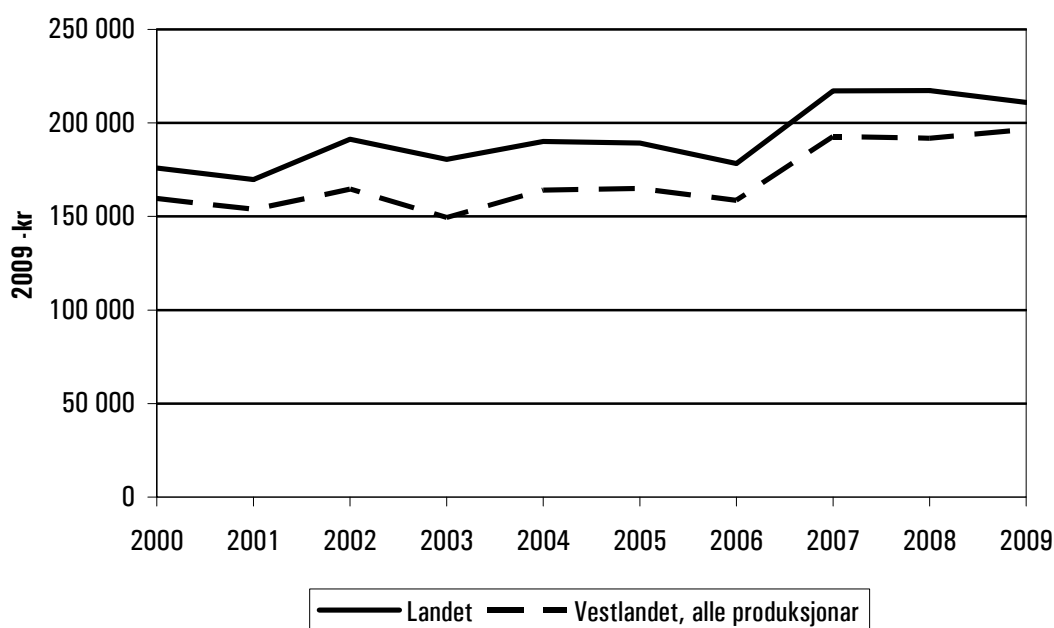

Figur 3.3 Driftsoverskot i middel per bruk for ulike storleiksgrupper på Vestlandet

3.1.2 Vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk (jordbruksinntekta)

Jordbruksinntekta er her definert som vederlag til alt arbeid og rente på eigenkapitalen, og viser kor mykje som er att til å dekke alt arbeid på bruket (også leigd hjelp), og til forrenting av eigenkapitalen.

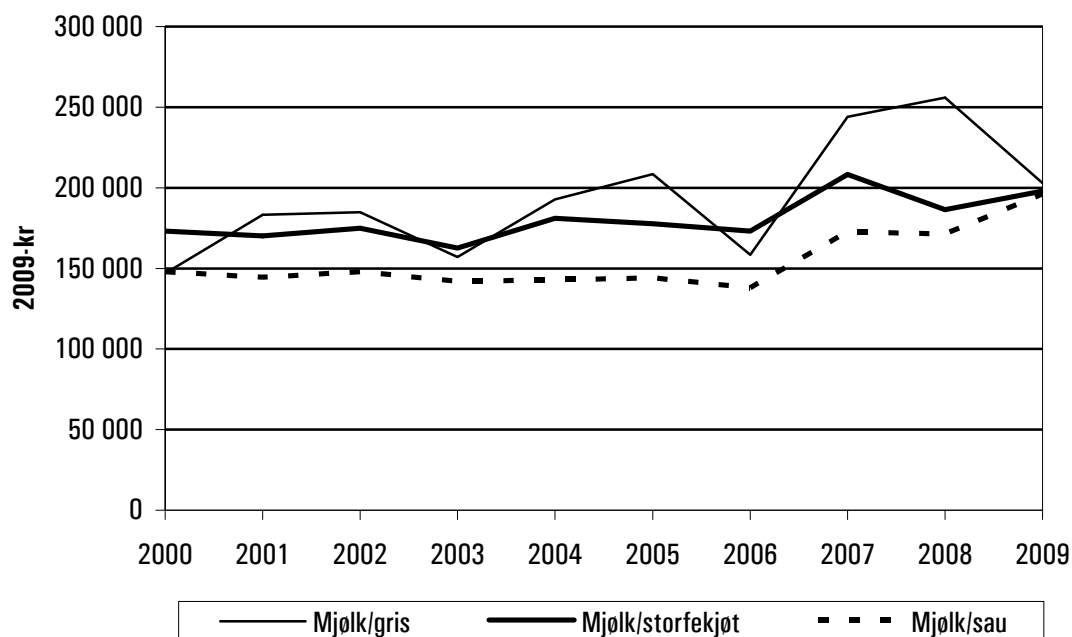
Figur 3.4 viser jordbruksinntektene per årsverk i middel for Vestlandet samanlikna med landsgjennomsnittet. Gjennomsnittet for Vestlandet følgjer same utvikling som landet elles gjennom heile perioden, og ligg i snitt mellom kr 150 000 og kr 200 000. Differansen mellom landsgjennomsnittet og Vestlandet minka i 2009, og var om lag kr 14 000 per årsverk. I 2009 var jordbruksinntekta per årsverk kr 197 000 for vestlandsbonden. Det var ein auke på to prosent i høve til 2008 målt i faste kroner.

Figur 3.4 Jordbruksinntekt per årsverk for heile landet og Vestlandet

Nedgang i rentenivået verka positivt for alle driftsformene. Takka vere lågt rentenivå gjekk jordbruksinntektene for driftsforma mjølk/svin berre ned med 21 prosent, som er 3 prosentpoeng mindre enn nedgangen i driftsoverskot.

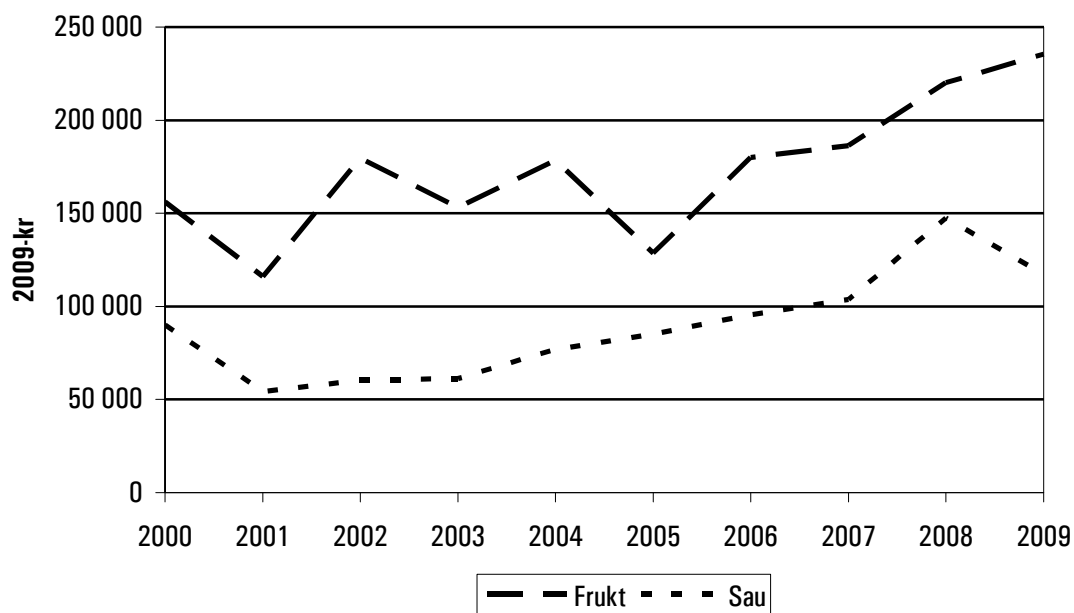
Driftsformene mjølk/storfekjøtt og kombinasjonen mjølk/sau hadde ein mindre auke i jordbruksinntekt enn i driftsoverskot. Det skuldast mellom anna auke i arbeidsforbruk. Likevel var auken i jordbruksinntekt for desse driftsformene på høvesvis 6 og 15 prosent. Alle dei tre driftsformene enda opp på om lag kr 200 000 i jordbruksinntekt per årsverk i 2009.

Figur 3.5 Jordbruksinntekt per årsverk for driftsformene mjølk/ gris, mjølk/ storfekjøt og mjølk/ sau

Frukt- og bærprodusentane hadde ein auke i jordbruksinntekta frå kr 220 000 til kr 235 300 per årsverk målt i faste kroner. Reduserte rentekostnader og om lag uendra arbeidsinnsats førte til auke trass i nedgang i driftsoverskotet. Resultatet er det beste i 10-årsperioden.

Dei reine sauebruka har den lågaste jordbruksinntekta blant dei presenterte driftsformene. 2008 var det beste året i siste tiårsperioden med ein kraftig auke i jordbruksinntekta. I 2009 fekk ein nesten like kraftig nedgang med heile 21 prosent, til kr 117 000. Årsaka ligg i kostnadsauke kombinert med uendra produksjonsinntekt og auka arbeidsinnsats med 20 prosent.

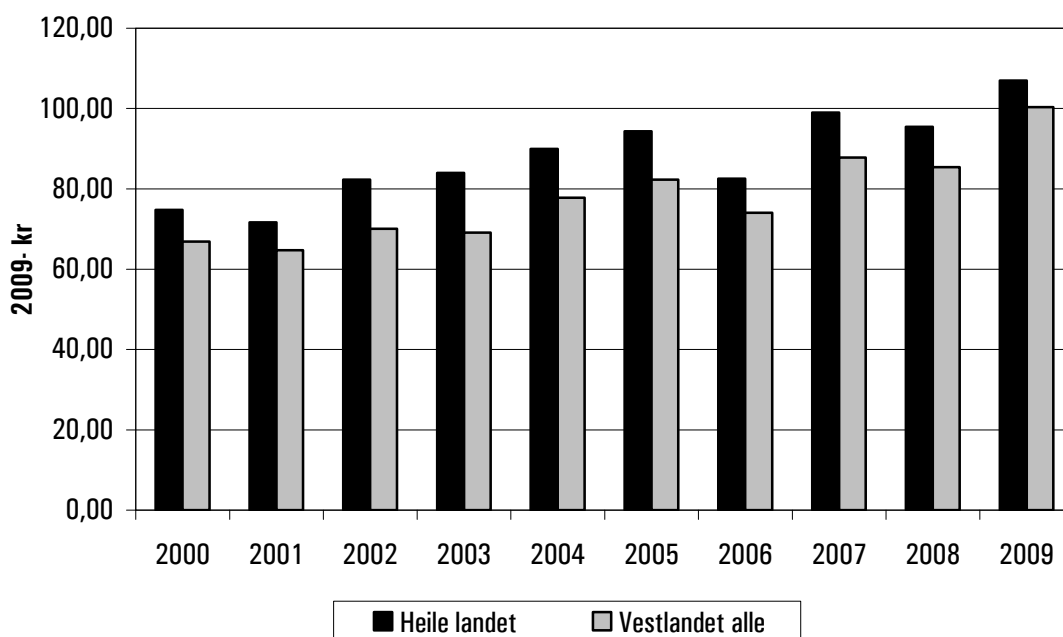
Figur 3.6 Jordbruksinntekta per årsverk for driftsformene sau og frukt/bær

3.1.3 Lønsevne per time

Lønsevne per time er arbeidsfortenesta til familien pluss kostnader til leigd arbeid delt på alle innsette arbeidstimar. Lønsevna syner kor mykje som er igjen til løn når all innsett kapital har fått godtgjering. På grunn av generell nedgang i rentenivå i 2009 vart kalkulasjonsrenta redusert frå seks prosent i 2008 til tre prosent i 2009.

Lønsevna per time for vestlandsbruka var i 2009 på kr 100,30 (figur 3.7). Det var ein auke på nesten kr 15 per time frå 2008. Sidan driftsoverskotet og kostnadene til leigd hjelp var nærmast uendra frå 2008 til 2009, skuldast auke i lønsevne ei halvering av kalkulasjonsrenta.

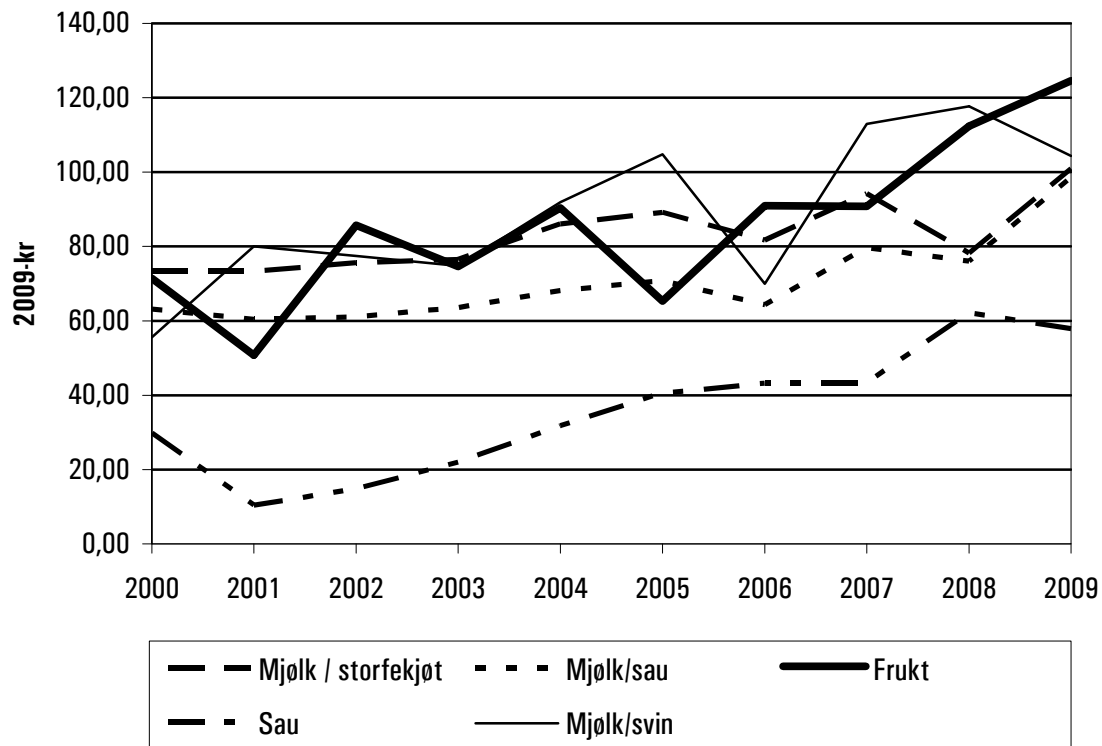
Vestlandet har hatt same utviklinga som resten av landet gjennom tiåret, men nivået på Vestlandet ligg også for lønsevne per time noko under landsgjennomsnittet som er kr 107 per time i 2009.

Figur 3.7 Lønsevne per time for heile landet og for Vestlandet

Lønsevne per time for kombinasjon mjølk/svin, gjekk ned i 2009 med kr 13 og låg på kr 104 per time. Bruk med fruktproduksjon, mjølkeproduksjon og kombinasjon mjølk/ sau hadde ein auke i lønsevne med høvesvis 11, 29 og 30 prosent, og låg på kr 125 for fruktbruk og om lag kr 100 for mjølkebruk og bruk med kombinasjon mjølk/sau.

For sauehald minka lønsevne per time med sju prosent, og låg på kr 58 per time i 2009.

Figur 3.8 Lønsevne per time for dei ulike driftsformene

3.1.4 Mjølkeproduksjon og sauehald på Vestlandet samanlikna med landsgjennomsnittet

Det kan vere interessant å sjå kva som skil Vestlandsbruk frå bruk elles i landet. I tabellane under har vi valt å sjå på produksjonsformene mjølke/storfekjøtt og sau, og samanlikna dei med tilsvarende produksjonar i heile landet for året 2009.

Det er lite som skil mjølkebruka på Vestlandet frå mjølkebruka elles i landet, men tabell 3.1 viser enkelte skilnader. Vestlandsbruka er noko mindre, har mindre mjølkekvote og omset mindre storfekjøtt. Mindre kjøttproduksjon kan forklarast med at vestlandsbonden har mindre areal, og dermed mindre høve til kjøttproduksjon i forhold til storleik på mjølkekvote. Dei er elles like produktive og effektive som mjølkeprodusentane i resten av landet.

Mjølkeprisen på Vestlandet ligg 11 øre per liter under landsgjennomsnittet. I utgangspunktet er det lik pris til produsent over heile landet. Kvalitetsmessig er vestlandsmjølka over gjennomsnittet. Det som er mest sannsynleg forklaring på prisskilnaden, er sesongvariasjonar i mjølkeprisen. Pris på storfekjøtt varierer. Kukjøtt ligg 36 øre under landsgjennomsnittet, medan anna storfekjøtt ligg 20 øre over.

Tabell 3.1 Mjølkestorfeproduksjon, Vestlandet og landet, 2009

Mjølkestorfe	Vestlandet	Heile landet
<i>Tal bruk</i>	60	318
<i>Årskyr</i>	20,3	21,0
Jordbruksareal, daa	275,0	318,6
Mjølkekvote	137 148	141 091
<i>Timar i jordbruket</i>	3 312	3 460
Timar per årsku	163	165
<i>Produksjon</i>		
Mjølke per årsku, kg	7 174	7 183
Storfekjøtt omsett, kg	4 317	5 207
<i>Prisar</i>		
Mjølke, kr	3,98	4,09
Kukjøtt, kr	34,80	35,16
Anna Storfekjøtt, kr	41,40	41,20
<i>Resultatmål</i>		
Driftsoverskot, kr	326 556	352 216
Vederlag til arbeid og eigenkapital, kr per årsvverk	197 996	214 783
Lønsevne, kr/time	100,93	110,15

Lønsemnda i sauehaldet på Vestlandet har vore svak i ei årrekke, men har vist ein liten auke kvart år i heile perioden frå 2001 til 2008. Auken var særleg stor frå 2007 til 2008. Frå 2008 til 2009 var det derimot ein kraftig nedgang i resultatet. Lønsemnda i sauehaldet på Vestlandet ligg langt under dei andre driftsformene i landsdelen, og dessutan under landsgjennomsnittet for sauehald i driftsgranskingane. Mykje av årsaka er at sauebruka på Vestlandet er mindre enn bruka med sauehald elles i landet (tabell 3.2). Små og ofte tungdrivne bruk kan forklare skilnaden i arbeidsforbruk. Vestlandsbruka produserer også mindre kjøtt per vinterfôra sau (v.f.s.) og har færre gagnslam og oppnår lågare kjøtt- og ullpris. Til saman gjev dette store utslag på driftsresultatet.

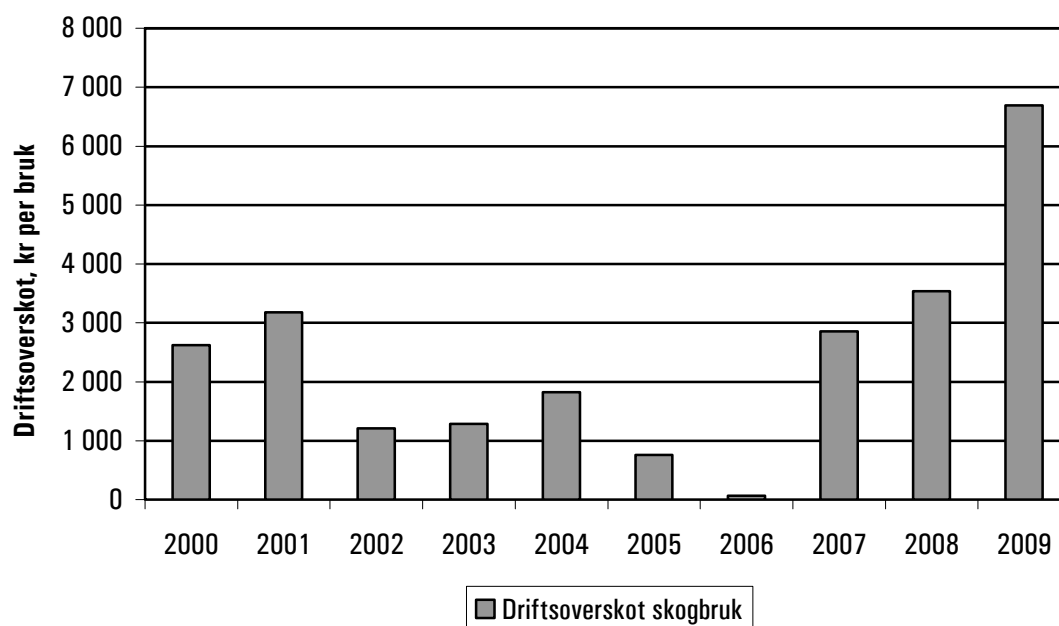

Tabell 3.2 Sauproduksjon på Vestlandet og i heile landet, 2009

Sau	Vestlandet	Heile landet
<i>Tal bruk</i>	25	100
<i>Tal vinterfôra sau (v.f.s.)</i>	128	142
Jordbruksareal, daa	182,1	214,3
<i>Timar i jordbruket</i>	2 190	2 234
Timar per v.f.s.	17,1	15,7
<i>Produksjon</i>		
Kjøtt per v.f.s., kg	25	28
Omsett sau- og lammekjøtt, kg	3 069	3 907
Gagnslam per vinterfôra sau	1,3	1,4
<i>Prisar</i>		
Sau- og lammekjøtt, kr	36,51	37,35
Ull, kr	27,84	29,17
<i>Resultatmål</i>		
Driftsoverskot, kr	109 305	146 488
Vederlag til arbeid og eigenkapital, kr per årsverk	117 096	145 894
Lønsevne, kr/time	57,86	74,34

3.2 Skogbruket

Dei fleste gardsbruka i driftsgranskingane har skogareal knytt til bruket. Mesteparten av bruka driv ikkje aktivt skogbruk, og driftsoverskotet frå skogen utgjer berre ein liten del av totalinntekta. På nokre få bruk betyr derimot inntekter frå skog og utmark mykje, særleg på Nordmøre. Driftsoverskotet for skogen er lågt gjennom heile perioden (figur 3.9). I 2009 utgjorde overskotet kr 6 700 per bruk som er nesten det dobbelte i høve til året før.

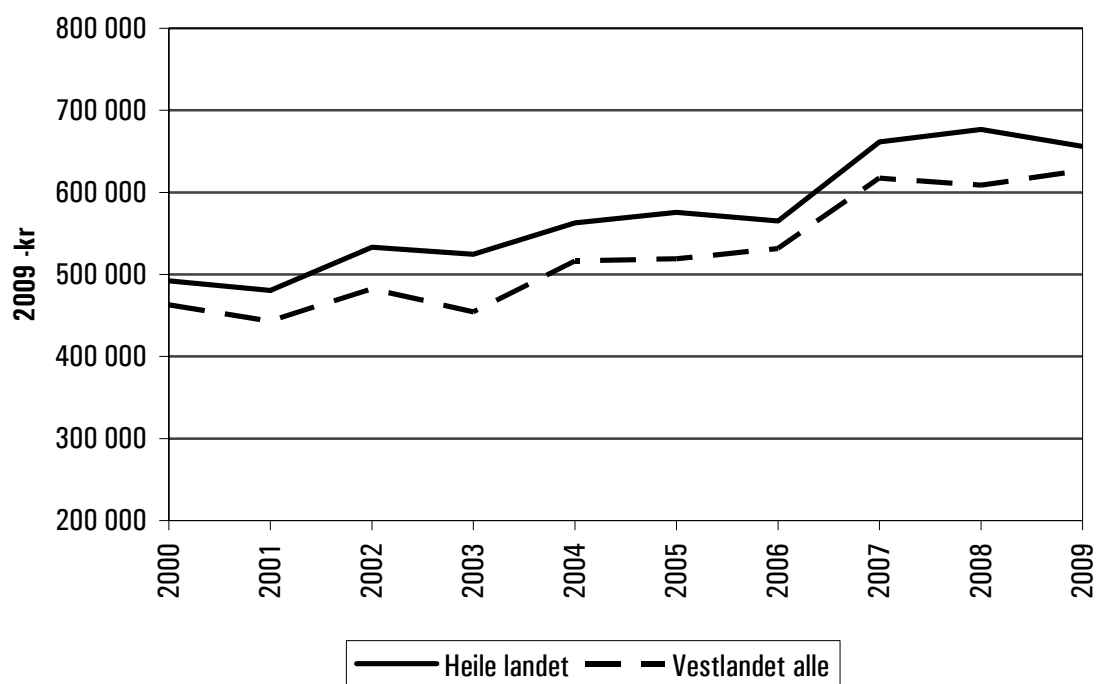
Figur 3.9 Driftsoverskot per bruk i skogbruket på Vestlandet

3.3 Totaløkonomi

3.3.1 Nettoinntekt

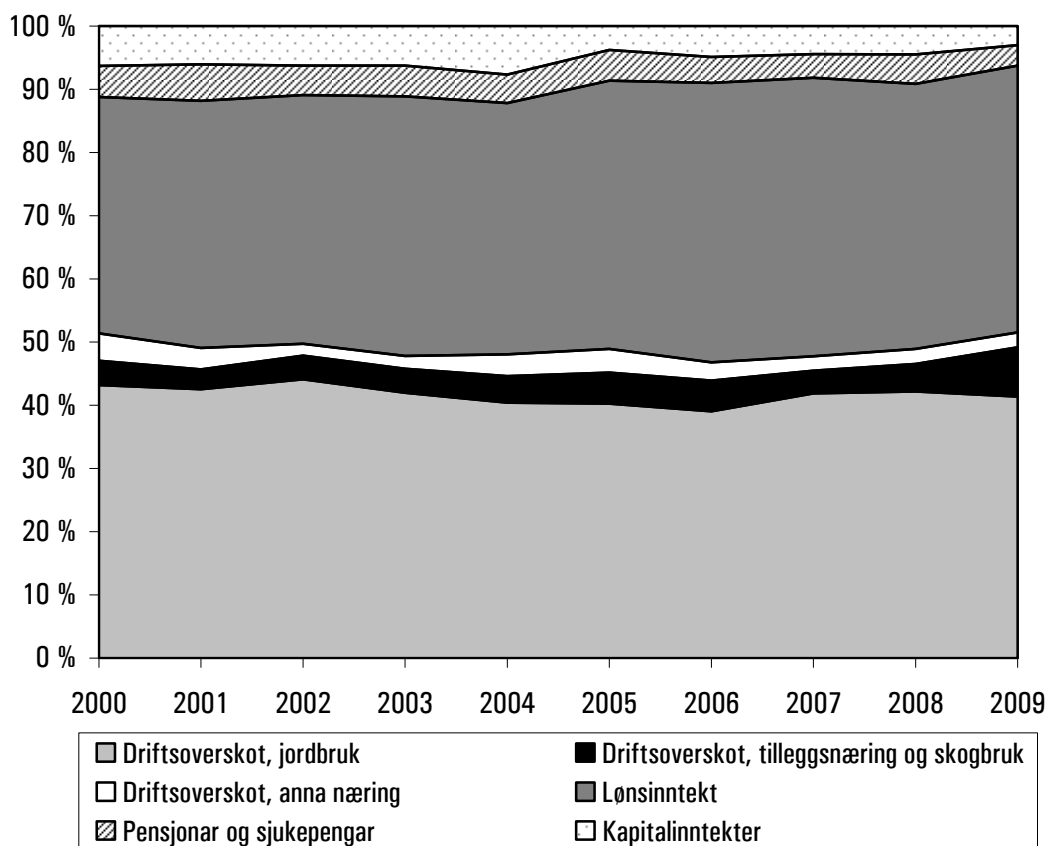
Nettoinntekt er eit resultatmål for totaløkonomien (hushaldsinntekta) for brukarfamilien. Nettoinntekta er samla driftsoverskot frå alle næringar, løner, pensjonar, renteinntekter, verdi av eige arbeid på nyanlegg med frådrag av betalte renter og kår.

Nedgang i driftsoverskotet i jordbruket førte til ein liten nedgangen i nettoinntekta på landsbasis. Lågare renteutgifter og auke i mellom anna lønsinntekter var ikkje nok til å oppretthalde nettoinntekta. På Vestlandet var det ein liten auke i bidraget frå jordbruket. Kombinert med stor auke i driftsoverskotet frå tilleggsnæringar og nedgang i netto rentekostnader, auka nettoinntekta med kr 18 000 (3 %) i snitt per bruk (figur 3.10).

Figur 3.10 Nettoinntekt i middel per bruk for heile landet og for Vestlandet

Figur 3.11 viser prosentvis fordeling av alle inntektene til brukarfamilien på Vestlandet. Fram til 2006 har driftsoverskotet frå jordbruket utgjort ein stadig mindre del av dei samla inntektene til brukarfamilien, medan bidraget frå løsinntekter har auka. I 2009 gjekk bidraget frå jordbruket ned med 0,9 prosentpoeng. Bidraget frå løsinntekt auka med 0,3 prosentpoeng. Største auken ser vi frå tilleggsnæring og skogbruk, der auka bidraget med heile 3,5 prosentpoeng. Bidraget frå skogbruk og tilleggsnæring utgjør likevel ikkje meir enn 8 prosent av dei samla inntektene.

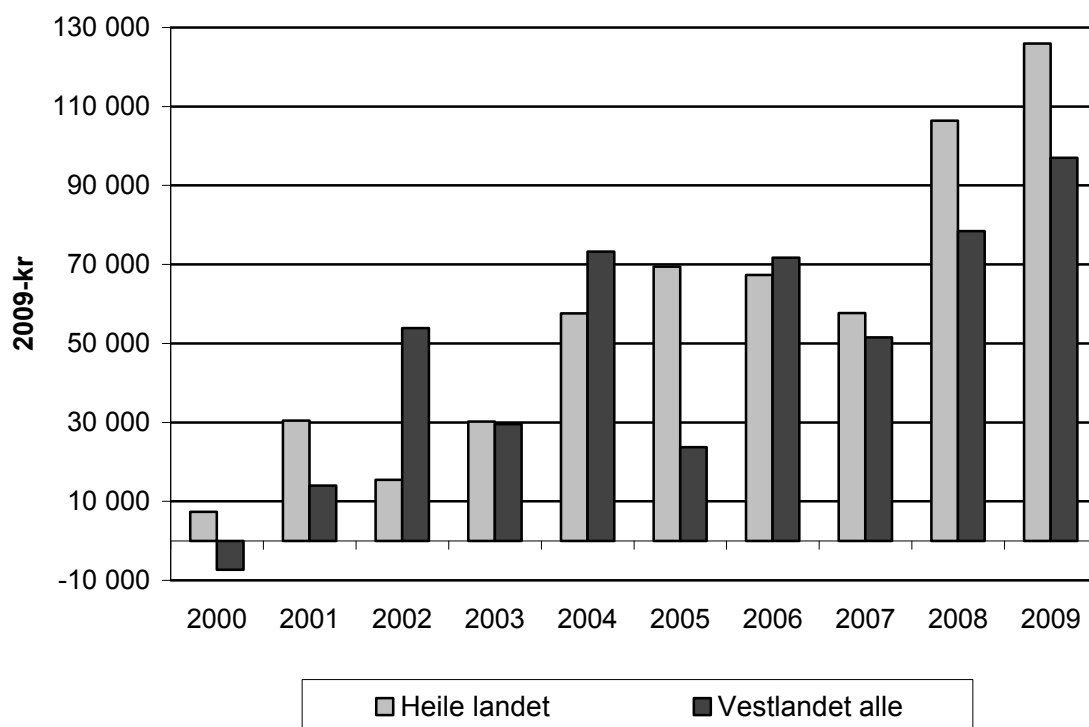

Figur 3.11 Prosentvis fordeling av samla inntekt til brukarfamilien på Vestlandet

3.4 Nettoinvestering, jordbruk

Nettoinvesteringar er investeringar gjort i løpet av året, minus avskrivningar, investeringstilskot og verdien av selde eigedelar. Positiv nettoinvestering vil seie ei oppbygging av produksjonsapparatet. Sjølv i relativt store grupper vil større investeringar på enkeltbruk gje utslag for gjennomsnittet for gruppa. Ein må derfor vurdere nettoinvestering over tid.

Vestlandet har hatt positiv nettoinvestering gjennom perioden, med unntak av år 2000 (figur 3.12). 2009 var andre år på rad med svært høg nettoinvestering på Vestlandet. I snitt låg nettoinvesteringa per bruk på kr 97 000 blant vestlandsbruka. Det er ein auke på vel 24 prosent i høve til 2008. Investeringsnivået på Vestlandet låg likevel 23 prosent under landsgjennomsnittet.

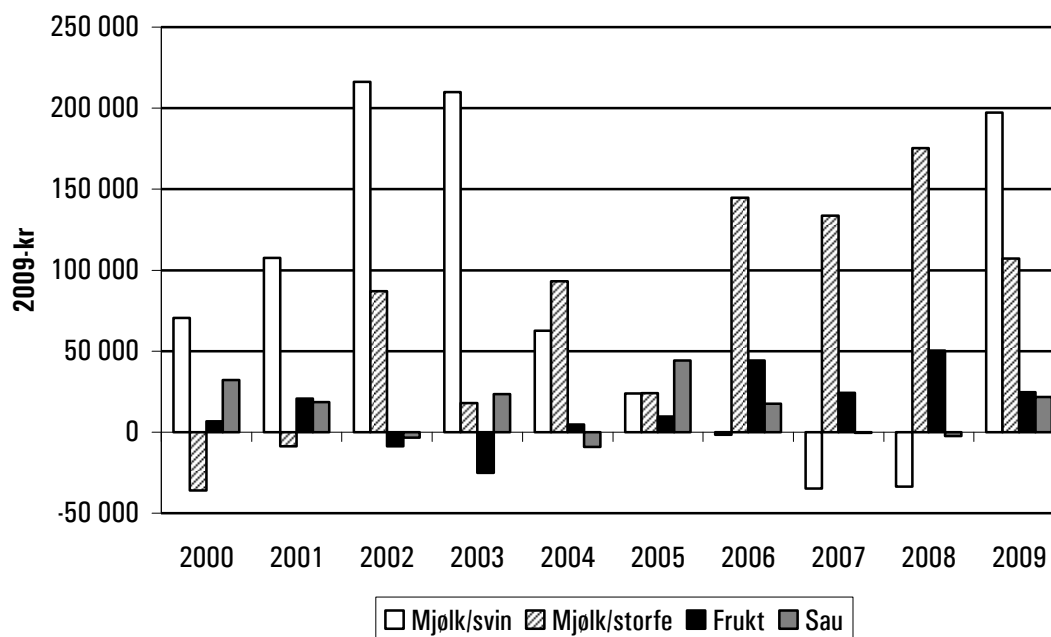

Figur 3.12 Nettoinvesteringar for heile landet og Vestlandet

Bruka med kombinasjonen mjølk/svin hadde den høgaste nettoinvesteringa per bruk i 2009 (figur 3.13). Desse bruka har investert mykje dei siste 10 åra. Det høge investeringsnivået kan vere med på å forklare den store nedgangen i økonomisk resultat for denne gruppa. Store investeringar fører til høge avskrivningar som må dekkast med auke i produksjonsomfang og produksjonsinntekt. Dersom inntektene ligg på same nivå som før investeringa, eller går ned, fører dette til nedgang i driftsoverskot. I tillegg er mange av investeringane dekkja med lånt kapital, Noko som medfører høge renteutgifter som trekkjer ned både arbeidsforteneste og nettoinntekt. I hovudsak vart det investert i driftsbygningar og maskiner. I snitt låg nettoinvesteringa på kr 197 000 per bruk. Høg nettoinvestering kan seie noko om god optimisme blant dei som driv med mjølk og svin.

Høge investeringar dei siste åra på mjølkebruka kan vere årsak til nedgang i investeringslysta for denne gruppa i 2009. Investeringsnivået er framleis høgt med gjennomsnittleg nettoinvestering per bruk på kr 107 000, noko som likevel er 39 prosent lågare enn året før. Det vert framleis investert mest i driftsbygningar.

Bruk med frukt og bær og bruk med sauer investerer lite i høve til driftsformer med mjølkeproduksjon. I 2009 var nettoinvesteringa i snitt kr 25 000 per bruk for fruktbruka, noko som er ein nedgang på nesten 50 prosent i høve til 2008 og kr 22 000 per bruk for sauebruka. For sauebruka er det den høgaste nettoinvesteringa dei siste fire åra. Sauebønder investerer nesten like mykje i maskiner og reiskap som i driftsbygningar .

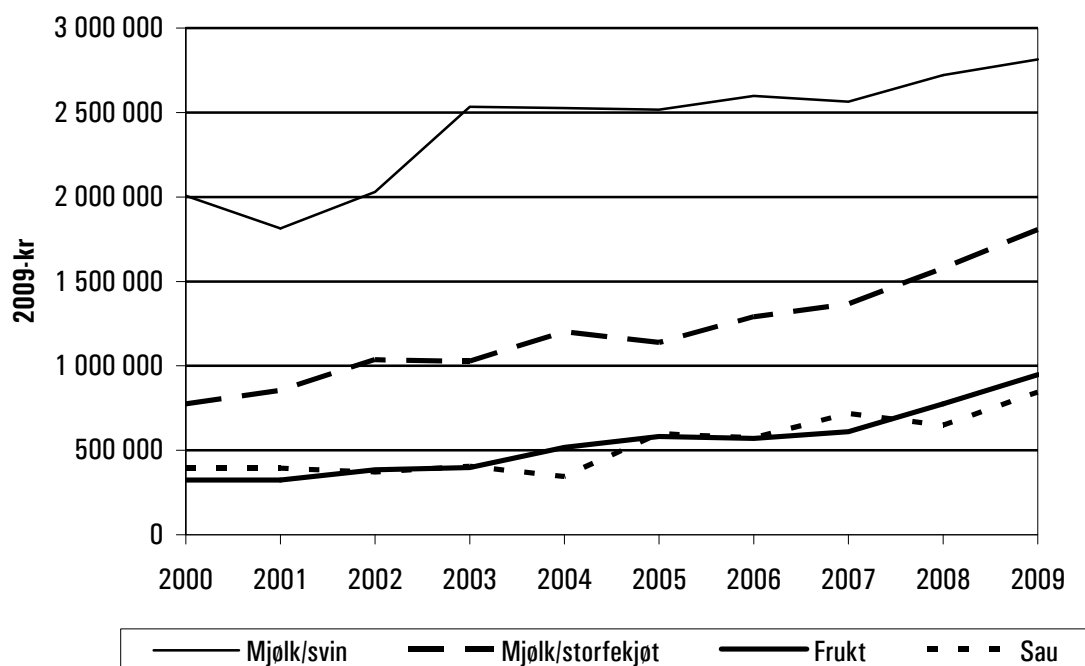
Figur 3.13 Nettoinvesteringar for driftsformene mjølk svin, mjølk/storfe, sau og frukt, Vestlandet

3.5 Gjeld

Gjeld er her all gjeld til brukarfamilien, også privat gjeld slik som gjeld til bustad, bil og studielån. I 2009 auka samla gjeld på Vestlandet med kr 111 000 per bruk. Sjølv om bruk med frukt og sau har lågast gjeldsnivå, var det størst auke i gjeld for desse driftsformene. Fruktbruka auka gjelda med 22 prosent frå 2008 og sauebruka med heile 30 prosent. Auken kan delvis forklarast med investeringar i drifta og delvis med utskifting av bruk i driftsgranskingane og/eller private investeringar.

Trass ein kraftig auke i investeringar på bruk med mjølk/svin, gjekk gjelda opp med berre tre prosent. Denne driftsforma har det høgaste gjeldsnivået med heile kr 2,8 mill. i snitt per bruk.

Bruk med mjølk har auka gjelda med 15 prosent frå 2008 til 2009. Høgt investeringsnivå forklarar mykje av gjeldsauken.

Figur 3.14 Gjeld i middel per bruk for ulike driftsformer, Vestlandet

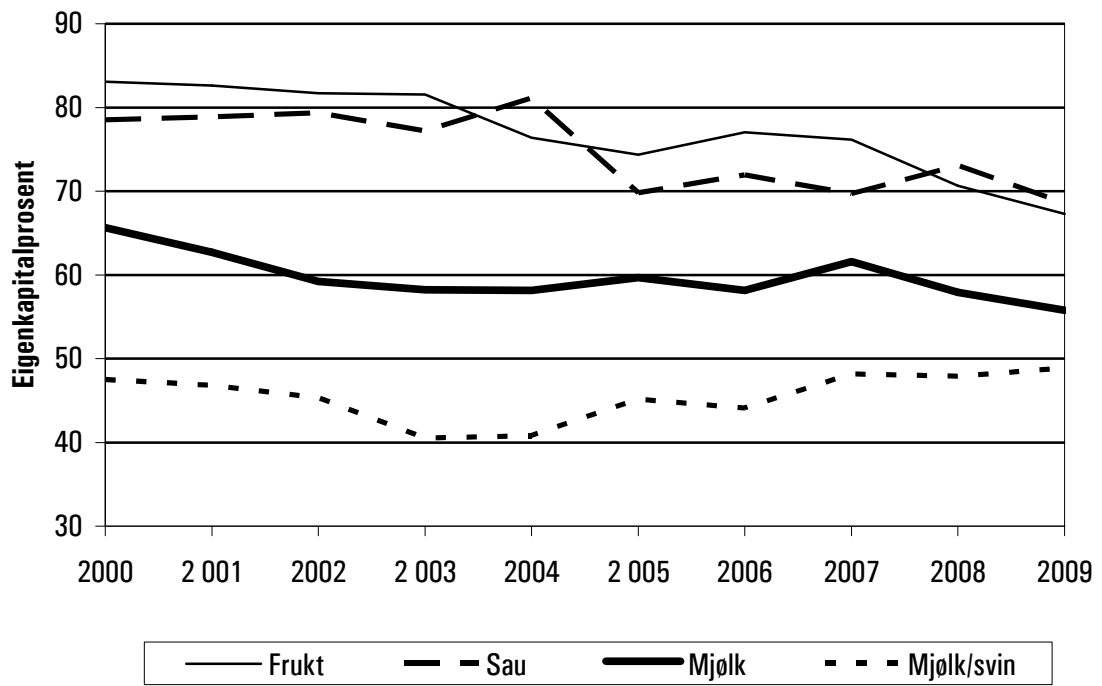
3.6 Soliditet - egenkapitalprosent

Soliditet er eit uttrykk for evna til å tåle tap. Ein kan bruke ulike nøkkeltal for å vise dette, mellom anna egenkapitalprosenten. Den viser kor stor del av egedelane som er finansiert med eigenkapital.

Det er ei vanleg oppfatning at egenkapitalprosenten bør vere over 50. Høg egenkapitalprosent gjev høve til å ta opp lån på gode vilkår. Inntening og rentefoten på lånt kapital har mykje å seie for kor høg egenkapitalprosenten treng vere. I utrekning av egenkapitalprosent er alle egedelar til brukarfamilien med.

Eigenkapitalprosent heng godt saman med dei årlege endringane i gjeld og nettoinvestering. Ser vi på dei ulike driftsformene, er det driftsforma mjølk/svin som framleis har lågast egenkapitalprosent (49 %) (figur 3.15). Trass i høge investeringar auka gruppa med mjølk/svin egenkapitalprosenten med 0,8 prosentpoeng. Etter ein kraftig investeringsperiode rundt tusenårsskiftet for denne gruppa, har egenkapitalprosenten auka gradvis frå 40 til 49 prosent frå 2003 til 2009. Auka investeringar og gjeldsauke har medført ein reduksjon i egenkapitalprosenten for dei andre driftsformene. Sauebruk og fruktbruk har heile perioden hatt høg egenkapitalprosent, men dei siste åra har han gradvis gått ned. Frå 2008 til 2009 minka han for begge driftsformene med om lag fire prosentpoeng, og låg på 69 prosent for sauebruk og 67 prosent for fruktbruk.

Auke i gjeld på 15 prosent utan tilsvarande auke i eigenkapitalen førde til nedgang i egenkapitalprosent for mjølkebruk med to prosentpoeng til 56 prosent.

Figur 3.15 Eigenkapitalprosent for dei ulike driftsformene, Vestlandet

4 Skatt

4.1 Inntektsverknad av jordbruksfrådrag

Jordbruksfrådraget er eit inntektspolitisk verkemiddel for å auke disponibel inntekt etter skatt for bøndene. Dette verkemiddelet er ikkje omfatta av WTO-avtalen. Jordbruksfrådraget vart innført i 2000 og gradvis auka sidan da. I 2007 vart maksimalt frådrag auka frå kr 71 500 til kr 142 000. Frådraget er uendra dei siste to åra. Inntektsverknaden av jordbruksfrådraget påverkar ikkje resultatmåla i driftsgranskingane, og kjem i tillegg til dei presenterte resultatmåla. Jordbruksfrådraget er etter kvart blitt ein del av inntektspolitikken i landbruket. Jordbruksfrådraget i alminneleg inntekt vert gjeve til skatteytarar som har inntekt frå jordbruks- og/eller hagebruksverksemd eller driv med honning- og/eller pelsproduksjon som næring, sjølv om verksemda ikkje er knytt til jordbruk.

For 2009 galdt følgjande: Ved næringsinntekt opp til kr 54 200 vart jordbruksfrådraget lik inntekta; ved næringsinntekt frå kr 54 200 og opp til kr 328 575 vart frådraget kr 54 200 pluss 32 prosent av all inntekt over kr 54 200. Maksimalt frådrag ein kan få, er kr 142 000, då må næringsinntekt vere høgare enn kr 328 575. Frådraget kan delast mellom brukar og eventuell ektefelle. Skattelette vert 28 prosent av jordbruksfrådraget.

Inntektsverknaden av jordbruksfrådraget per årsverk, når ein reknar 33 prosent marginalsatt, varierer frå bruk til bruk og frå produksjon til produksjon. Vi kjem fram til inntektsverknad per bruk ved å trekke ut 28 prosent av jordbruksfrådraget og dividere dette på 0,67. Inntektsverknad per bruk vert så dividert på tal årsverk for å komme fram til inntektsverknad per årsverk.

Det vart registrert kor stort jordbruksfrådraget var på alle bruka i driftsgranskingane i 2009 for å sjå på utnyttingsgraden. I gjennomsnitt per deltakarbruk for heile landet var jordbruksfrådraget kr 105 100. For Vestlandet låg frådraget litt over det nivået, kr 107 300. Ein del av deltakarane har ikkje oppnådd maksimalt jordbruksfrådrag på grunn av for låg næringsinntekt (tabell 4.1).

Tabell 4.1 Jordbruksfrådrag gruppert etter region

Regionar	Tal bruk	Tal bruk med maks. frådrag	Tal bruk utan frådrag	Jordbruksfrådrag, kroner	Skatte-reduksjon	Inntektsverknad per årsverk
Austlandet, flatbygder	189	63	27	90 500	25 300	29 400
Austlandet, andre bygder	135	37	9	95 900	26 900	26 600
Jæren	48	27	1	116 200	32 500	24 700
Agder/Rogaland, andre bygder	80	34	3	111 100	31 100	27 000
Vestlandet	162	65	6	107 300	30 100	26 100
Trøndelag flatbygder	65	28	1	113 900	31 900	33 700
Trøndelag, andre bygder	62	26	1	116 400	32 600	26 700
Nord-Noreg	107	50	1	117 700	32 900	29 700
Alle	848	330	49	105 100	29 400	27 800

I tabell 4.2 har vi samanlikna dei driftsformene som er mest utbreidde på Vestlandet, produksjon av mjølk og storfeslakt, sauehald, frukt, kombinert mjølk/sau og kombinert produksjon av mjølk og svinekjøt. Det var nokre fleire bruk som klarte å oppnå maksimalt frådrag i 2009 enn i 2008, men det var også fleire med så låg næringsinntekt at dei ikkje fekk jordbruksfrådrag.

Tabell 4.2 Jordbruksfrådrag gruppert etter driftsformer, Vestlandet

Driftsformer	Tal bruk	Tal bruk med maks. frådrag	Tal bruk utan frådrag	Jordbruksfrådrag	Skatte-reduksjon	Inntektsverknad per årsverk
Mjølk	60	27	3	110 200	30 900	25 700
Mjølk/svin	13	10	0	133 100	37 300	23 700
Mjølk/sau	22	12	0	124 300	34 800	23 700
Sau	25	1	2	73 000	20 400	25 700
Frukt og bær	21	8	0	118 300	33 100	27 200
Alle	162	65	6	107 300	30 100	26 100

I gjennomsnitt for driftsgranskingsbruka på Vestlandet var skattereduksjonen per bruk for 2009 kr 30 100. Rekna per årsverk, fekk fruktbruka størst inntektsverknad med litt over kr 27 000 per årsverk, minst inntektsverknad fekk bruka som dreiv med kombinasjon mjølk/sauehald og mjølk/svin med kr 23 700 per årsverk. Skilnaden mellom driftsformene er relativt liten.

I tabell 4.3 har vi sett på korleis bruksstorleik påverkar utnytting av jordbruksfrådraget. Vi kan sjå at Vestlandet har mange små bruk, og dermed låg utnyttingsgrad. Ser vi derimot på inntektsverknad per årsverk, ser vi at bruk med minste areal har størst inntektsverknad. I den gruppa er det bruk med fruktproduksjon og saueproduksjon. Dei største bruka, dvs. bruk med areal over 500 daa, har lågast inntektsverknad per årsverk. Der dominerer store mjølkebruk og bruk med kombinasjon mjølk/svin, dvs bruk med høgt arbeidsforbruk og mange årsverk.

Tabell 4.3 Jordbruksfrådrag gruppert etter bruksstorleik

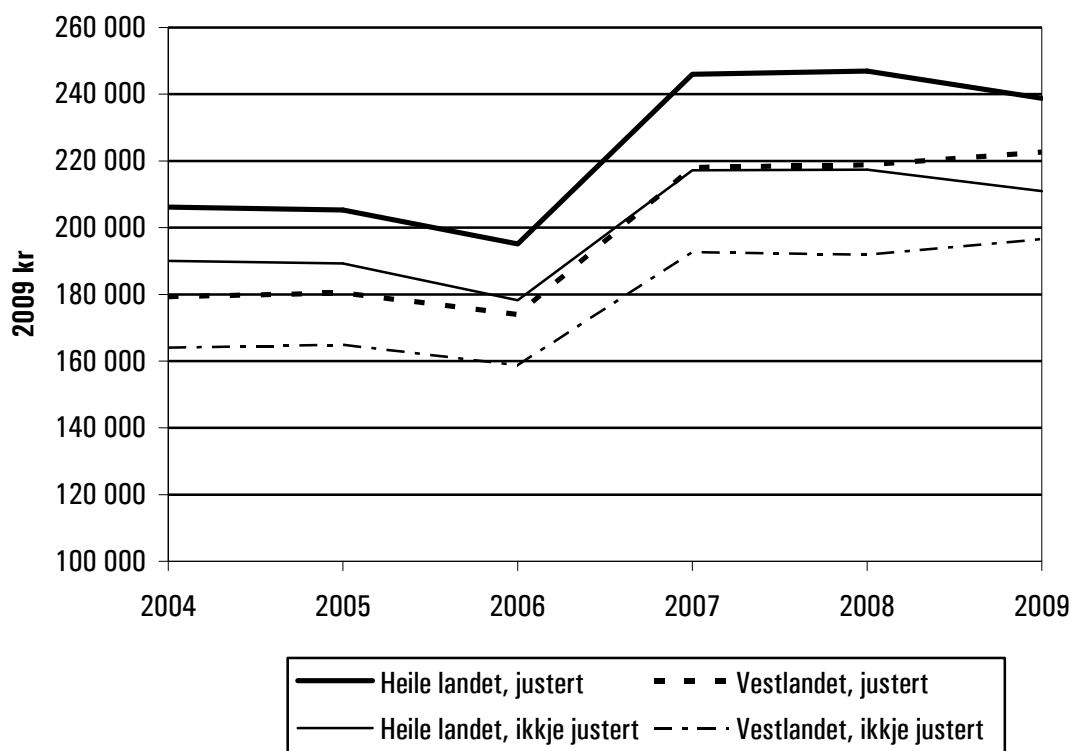
Arealgruppe	Tal bruk	Tal bruk med maks. frådrag	Tal bruk utan frådrag	Jordbruksfrådrag	Skatte-reduksjon	Inntektsverknad per årsverk
< 50 daa	9	3	0	110 200	30 900	30 000
50–100 daa	19	5	0	102 100	28 600	25 700
100–200 daa	59	14	4	93 700	26 200	27 100
200–300 daa	38	18	2	111 400	31 200	26 200
300–500 daa	31	19	0	124 000	34 700	24 500
over 500 daa	6	6	0	142 000	39 800	23 600
Alle	162	65	6	107 300	30 100	26 100

Jordbruksfrådrag føreset at skatteytar har næringsinntekt å trekke frådraget frå. Ein må også vere klar over at andre frådrag kan redusere effekten av jordbruksfrådraget. Ei viss grad av tilpassing gjer at jordbruksfrådraget også kan påverke næringsinntekta. Nokre bønder vel lågare avskrivningar for å få maksimal nytte av jordbruksfrådraget. Det gjeld særleg bruk med næringsinntekt opp mot grensa på kr 54 200 eller grensa for maksimalt frådrag på kr 328 575.

4.2 Skattejustert vederlag til arbeid og eigenkapital (jordbruksinntekta)

Inntektsverknaden av jordbruksfrådraget for Vestlandsbonden låg på same nivå i 2009 som i 2008.

Skattejustert vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk har auka gradvis i perioden sidan jordbruksfrådraget vart innført sett i forhold til jordbruksinntekta før skattejustering.

Figur 4.1 Skattejusterte jordbruksinntekter og jordbruksinntekter før justering per årsverk for heile landet og Vestlandet

5 Kan stor utbygging av mjølkeproduksjonen forsvarast økonomisk?

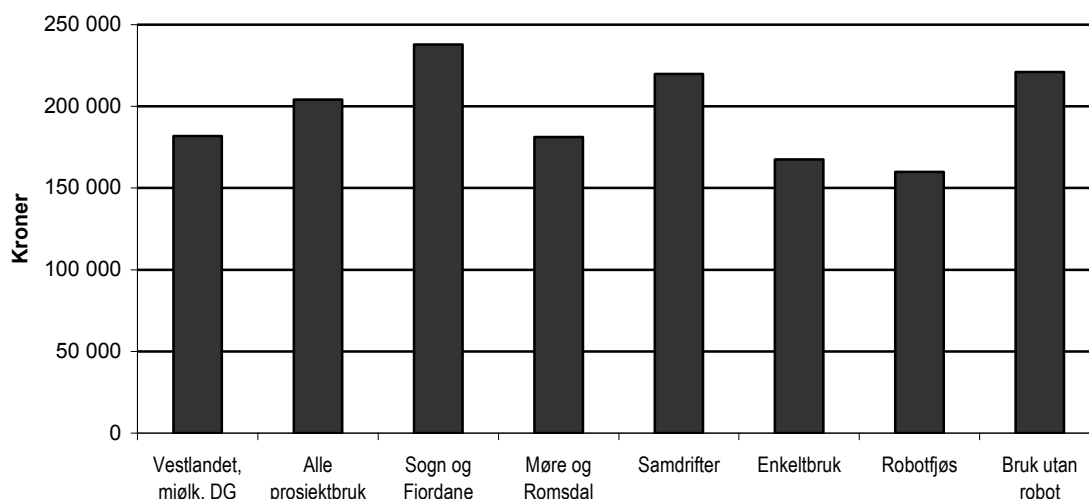
Bakgrunn

Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning har på oppdrag frå landbruksavdelingane hos fylkesmannen i Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal utført ei undersøking av økonomi og sosiale forhold blant mjølkeprodusentar som har hatt stor utbygging av produksjonen i perioden 2002 til 2007.³

Det vart samla inn rekneskapar for 2008 for i alt 19 produsentar, 11 i Møre og Romsdal og 8 i Sogn og Fjordane. I tillegg er dei 19 produsentane intervjuja med tanke på vurdering av eigen situasjon etter satsinga. Det var med i alt 13 samdrifter og 6 enkeltbruk. For samdrifter er det samla inn rekneskapar frå selskapet og dei aktive deltakarane. I utvalet var det 5 robotfjøs, 4 i Sogn og Fjordane og 1 i Møre og Romsdal. Utvalet er gjort av Innovasjon Noreg i dei to fylka i samråd med landbruksavdelingane.

Økonomisk resultat

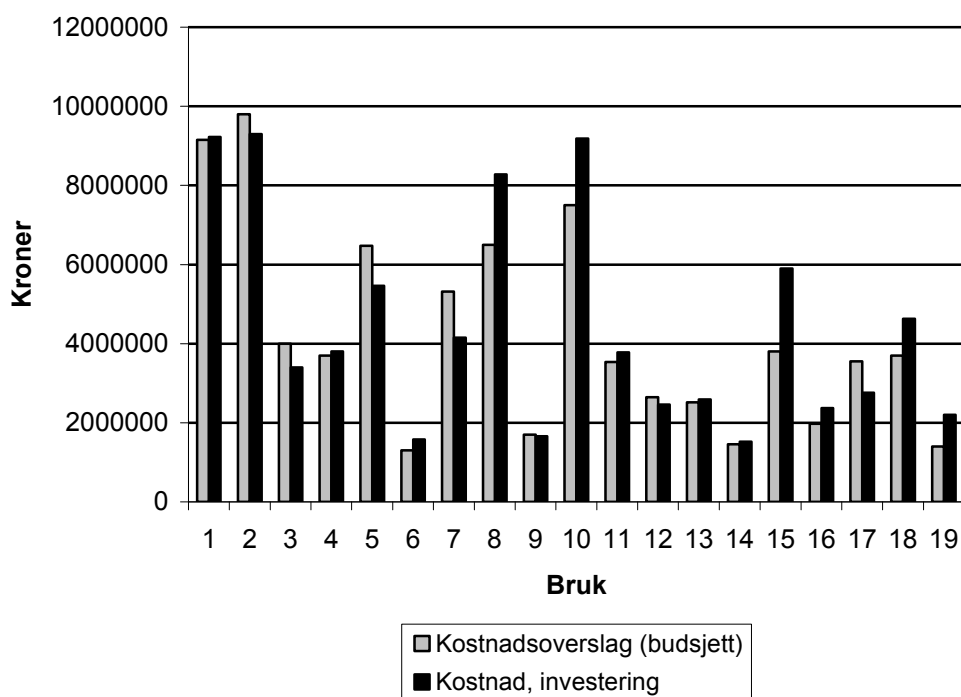
Resultatet frå rekneskapsanalysen viser at det er stor spreing i resultatet mellom dei ulike produsentane. Prosjektdeltakarane oppnådde eit snitt på kr 204 000 per årsverk i vederlag til alt arbeid og eigenkapital. Dette er kr 22 000 meir enn referansegruppa (Mjølkebruk på Vestlandet, driftsgranskingane). Best resultat finn vi blant utvalsbruka frå Sogn og Fjordane med vederlag til alt arbeid og eigenkapital per årsverk på kr 238 000. Gruppa med robotfjøs har svakest resultat uavhengig av resultatmål. Ingen av deltakarbruka kan karakteriserast som bruk med økonomiske vanskar. Soliditet og likviditet var god for alle deltakarane i prosjektet.

Figur 5.1 Vederlag til arbeid og eigenkapital per årsverk

³ Haukås, T., L. Solberg. 2010. *Vurdering av økonomi på utbyggingsbruk i Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal*. NILF-notat 2010-10. Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning, Oslo.

Ei viktig oppgåve i prosjektet var å undersøke om driftsplanane som var laga i samband med satsinga, var i tråd med faktiske resultat med tanke på investeringskostnad og driftsresultat. På grunn av ulik organisering av drifta var det vanskeleg å samanlikne driftsplan og rekneskap. Etter ein grundig gjennomgang av ulike delar av rekneskapen for 2008, fann vi at gjennomsnittleg investering var om lag 5 prosent større enn budsjett.

Figur 5.2 Kostnad til investering samanlikna med planlagt budsjett for dei 19 mjølkeprodusentane i undersøkinga

Det var store avvik begge vegar (figur 5.2), slik at standardavviket var høgt. Årsak til budsjettsprekk var underkalkulering av delar av utbygginga. Lågare kostnader skuldast i hovudsak auka eigeninnsats. Produksjonsomfanget i 2008 var mykje høgare enn planlagt. Mjølkeproduksjonen var 40 prosent høgare enn i driftsplanen. Driftsoverskotet var i snitt 4 prosent høgare i rekneskap enn i driftsplan. Her var det også store avvik begge vegar. På inntektssida bidrog auka produksjon positivt. På kostnadssida var det avvik på faste kostnader, avskrivningar og renter.

Tabell 5.1 Ulike resultatmål frå rekneskap 2008 samanlikna med resultatmål frå driftsplan

	Driftsplan 2008	Rekneskap 2008	Avvik	Standard-avvik	Avvik prosent
Dekningsbidrag inkl. tilskot	1 119 491	1 406 825	287 334	389 003	26 %
Resultat før avskrivning	808 982	880 729	71 748	326 402	9 %
Driftsoverskot, jordbruk	622 097	649 975	27 878	379 687	4 %

Sosiale forhold

Kvar utbyggjar svarte også på eit spørjeskjema der han skulle vurdere produksjon, økonomi og sosiokulturelle faktorar. Respondentane var godt nøgde med produksjonen etter utbygginga. Ingen hadde hatt store innkjøringsvanskar, og dei var komne raskt i produksjon. Kvaliteten på mjølka var god både før og etter utbygging, det same gjaldt for dyrehelse. Respondentane var ikkje nøgde med økonomien etter utbygging. Dei var klare på at dei hadde svak økonomi samanlikna med andre yrkesgrupper. Ingen av dei spurde angra på utbygginga. Dei treivst godt i kvardagen og såg positivt på framtida, og mange hadde planar om ytterlegare utbygging.

Konklusjon

Bakgrunnen for undersøkinga var blant anna å finne ut om store utbyggingar kan forsvarast økonomisk ut frå rammevilkåra som gjaldt i perioden, om driftsplanane som var laga heldt mål, og korleis bøndene ser på eigen situasjon etter utbygginga. Undersøkinga viste at det var forsvarleg å bygge ut mjølkeproduksjonen i den grad som er føreteke under dei rammevilkåra som gjaldt i den aktuelle perioden. Det økonomiske resultatet er på nivå med andre mjølkeprodusentar i regionen, men potensialet er større for utbyggjarane enn for gjennomsnittsprodusenten. Utbyggjarane er likevel svært utsette for endringar i rammevilkår, som til dømes renteendringar. Kvaliteten på driftsplanane varierte, men i snitt stemte kostnadsoverslaget bra med faktisk kostnad. Det same gjaldt for inntening. Bøndene var godt nøgde med kvardagen etter utbygginga, og ingen av dei angra på investeringa.

6 Tabellsamling 2005–2009

Tabellsamlinga inneheld tabellar med tal frå driftsgranskingane for åra 2005–2009. Det er presentert tabellar for kvart fylke, storleiksgrupper og dei viktigaste driftsformene. Det er følgjande hovudtabellar:

1. Landsdelstal, Vestlandet
2. Fylkestal, Hordaland
3. Fylkestal, Sogn og Fjordane
4. Fylkestal, Møre og Romsdal
5. Vestlandet, storleiksgruppe I (under 50 daa), alle driftsformer
6. Vestlandet, storleiksgruppe II (50–99 daa), alle driftsformer
7. Vestlandet, storleiksgruppe III (100–199 daa), alle driftsformer
8. Vestlandet, storleiksgruppe IV (200–299 daa), alle driftsformer
9. Vestlandet, storleiksgruppe V (over 300 daa), alle driftsformer
10. Vestlandet, driftsformer, mjølkeproduksjon
11. Vestlandet, driftsformer, sauehald
12. Vestlandet, driftsformer, mjølk og svin
13. Vestlandet, driftsformer, mjølk og sau
14. Vestlandet, driftsformer, frukt
15. Vestlandet, mjølkeproduksjon, storleiksgruppe under 15 årskyr
16. Vestlandet, mjølkeproduksjon, storleiksgruppe 15–19,9 årskyr
17. Vestlandet, mjølkeproduksjon, storleiksgruppe frå og med 20 årskyr

Tabellane er delt inn i seks delar: a, b, c, d, e og f

Del a: Produksjonstekniske data og oppnådde prisar.

Del b: Nettoinvesteringar

Del c: Produksjonsinntekter per bruk

Del d: Kostnader per bruk

Del e: Resultatrekning

Del f: Balanse og arbeidskapital per 31.12.

I tabell 14 manglar nettoinvesteringar.

Tabell 1a Landsdelstal, Vestlandet
Produksjonstekniske data og oppnådde priser

Ar	2005	2006	2007	2008	2009
Tal bruk	173	168	168	164	162
Alder på brukar	46	46	47	47	47
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	5,1	5,3	4,2	3,9	2,7
Grovfôr, daa	172,0	193,7	203,3	208,1	209,0
Frukt og bærareal, daa	3,5	4,4	4,3	5,5	5,6
Jordbruksareal, daa	181,6	204,2	212,2	218,0	217,8
- herav leigd areal, daa	62,9	73,5	80,4	86,3	84,2
Korn ialt, FEm pr daa	253	314	239	297	266
Grovfôr, FEm pr daa	342	341	332	342	338
Jordbruksareal, FEm pr daa	331	332	323	332	328
Husdyrproduksjon					
Tal årskyr	9,9	10,2	10,7	10,8	11,2
Kumjôlk, liter omsett	57 939	59 275	66 092	67 853	71 263
Mjôlkekvote	59 470	62 060	66 236	71 724	74 259
Produsert mjôlk pr årsku, kg	6 610	6 579	6 870	7 008	7 077
Storfekjôt, kg omsett	2 553	2 667	2 664	2 890	2 979
Tal smågriskull	5	6	6	6	6
Svinekjôt slaktegris, kg omsett	2 528	3 168	2 865	2 927	2 528
Tal vinterfôra sauer (vfs)	28	28	32	31	38
Kg kjôt pr vfs	26	25	26	26	26
Ull, kg omsett pr vfs	5,3	4,7	4,6	4,5	4,5
Årsgeiter	2,7	2,5	2,5	2,5	3,3
Geitemjôlk, liter omsett	1337	1355	1356	1492	2 082
Mjôlkekvote	1298	1326	1466	1516	2 118
Produsert mjôlk pr årsgeit, kg	567	605	608	709	751
Arbeidsforbruk, timar					
Brukar	1 937	1 961	1 983	2 013	2 021
Ektefelle	354	392	378	334	307
Barn under 17 år	18	30	24	25	24
Sum familie	2 309	2 383	2 384	2 373	2 351
Leigd arbeid	689	750	694	777	820
Sum timar i jordbruket	2 997	3 133	3 078	3 149	3 172
Sum timar i skogbruket	38	32	28	28	28
Familiens arbeid på nyanlegg	35	58	37	40	51
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	1,61	1,62	1,49	1,83	1,97
Havre, kr pr kg	0,00	0,00	1,45		
Kumjôlk, kr pr l	3,46	3,47	3,71	3,92	3,99
Kukjôt, kr pr kg	28,99	29,36	30,74	33,27	35,26
Anna storfekjôt, kr pr kg	34,41	35,00	36,77	39,59	41,65
Smågris for sal, kr pr stk.	687	669	807	857	796
Svinekjôt slaktegris, kr pr kg	20,34	20,56	22,88	23,28	23,16
Sau- og lammekjôt, kr pr kg	27,05	29,83	34,38	39,22	37,10
Ull, kr pr kg	32,43	33,27	32,68	32,09	28,18
Geitemjôlk, kr pr l	4,22	4,00	4,22	4,62	4,73
Egg, kr pr kg	11,02	11,35	11,41	10,88	12,49

Tabell 1b. Nettoinvesteringar

Ar	2005	2006	2007	2008	2009
Jord, grøfter og vassanlegg	8 960	5 294	8 142	7 611	10 583
Driftsbygningar	-11 297	42 061	11 238	42 024	59 859
Maskinar og reiskap	8 729	7 286	26 825	14 082	18 662
Mjôlkekvote (ku og geit)	15 295	12 521	2 452	13 141	7 879
Sum nettoinvesteringar	21 687	67 163	48 657	76 859	96 983

1) inkl. nytta halmavling

**Tabell 1c Landsdelstal, Vestlandet.
Produksjonsinntekter per bruk**

Ar	2005	2006	2007	2008	2009
Korn	1 062	1 516	1 328	2 085	1 154
Frukt og andre planteprodukt	30 595	52 333	42 550	74 103	80 873
Planteprodukt i alt	31 656	53 849	43 878	76 189	82 027
Storfe, mjølk	200 651	205 794	245 222	265 799	284 511
Storfe, livdyr	13 433	14 835	12 569	13 594	16 744
Kuslakt	33 547	33 891	40 226	48 343	48 467
Anna storfeslakt	53 120	55 637	65 229	73 201	77 733
Smågris	14 104	17 525	22 420	23 912	20 444
Slaktegris	52 002	68 136	66 231	66 730	58 594
Avlsgris	6 328	5 795	7 995	9 163	7 020
Sauer, livdyr og slakt	20 462	23 617	32 988	36 871	37 755
Ull	4 451	4 080	4 884	4 279	4 763
Geiter, mjølk	5 639	5 417	5 730	6 884	9 845
Geiter, livdyr og slakt	281	346	317	88	913
Andre inntekter, husdyrhold	12 559	9 642	8 824	10 950	10 649
Husdyrprodukt i alt	416 577	444 715	512 634	559 815	577 438
Kulturlandskapsstilskot ¹⁾	32 758	34 586	40 096	39 461	37 877
Arealtilskot, grovfør	27 919	28 808	30 040	30 851	32 758
Arealtilskot, korn	949	1 302	1 124	993	771
Produksjonstillegg, husdyr	63 407	64 794	68 641	70 995	81 888
Botnfrådrag	-5 587	-5 107	-5 286	-4 122	-3 154
Drifts-, grunn og distr.tilkot	83 535	86 816	91 723	104 855	112 418
Beitetilskot	7 791	7 968	12 974	14 651	17 644
Regionale miljøtilskot		2 215	5 270	6 415	8 959
Refunderte avløysarutgifter	37 290	38 269	38 395	43 097	48 572
Andre tilskot	8 975	10 516	10 440	12 717	8 738
Tilskot i alt	257 037	270 168	293 418	319 912	346 471
Leigeinntekt, traktor og reiskap	7 173	8 631	11 573	11 128	17 354
Andre inntekter	6 487	2 089	4 677	5 273	6 569
Produksjonsinntekter i alt	718 931	779 451	866 180	972 316	1 029 859

Tabell 1d. Kostnader pr bruk

Ar	2005	2006	2007	2008	2009
Kraftfôr	136 135	147 493	155 957	176 762	195 654
Anna førkostnader inkl. beiteleige	6 954	9 315	10 863	14 172	14 725
Såvarer	2 523	3 486	2 471	5 052	3 559
Handelsgjødsel og kalk	18 515	21 320	23 671	28 617	37 071
Plantevernmiddel	2 938	3 733	3 763	4 503	4 666
Konserveringsmiddel	4 717	5 138	5 237	5 881	7 136
Andre forbruksartiklar m.v.	36 118	42 186	44 637	47 715	50 357
Kjøp av dyr	20 120	22 319	26 224	30 449	31 280
Sum variable kostnader	228 020	254 991	272 822	313 150	344 449
Leigd arbeid	57 961	64 070	63 779	77 702	84 494
Drivstoff	11 975	15 438	15 155	19 951	18 181
Vedl.h. jord, vegar, grøfter og vassanl.	4 772	6 248	4 574	6 378	6 102
Vedl.h. driftsbygningar	21 623	20 498	23 429	22 757	24 656
Vedl.h. traktor og maskinar	34 165	31 459	38 034	39 842	41 094
Avskr. jord, vegar, grøfter og vassanl.	3 111	3 151	3 086	3 055	2 948
Avskr. driftsbygningar	38 195	43 587	42 710	47 558	52 044
Avskr. traktor og maskinar	33 536	33 836	35 222	37 232	40 765
Maskinleige	13 584	25 172	23 526	28 780	32 375
Leige av dyr ²⁾			6 632	7 096	7 554
Leige av bygningar ²⁾			429	1 898	1 239
Leige av kvote ²⁾			181	358	919
Andre faste kostnader	65 345	69 604	70 296	83 839	85 665
Sum faste kostnader	284 268	313 061	327 053	376 446	398 037
Kostnader i alt	512 287	568 052	599 875	689 596	742 486

1)Var tidlegare ein del av arealtilskot

2)Var tidlegare rekna inn i maskinleige

**Tabell 1e Landsdelstal, Vestlandet.
Resultatrekning**

År	2005	2006	2007	2008	2009
Resultatrekning i jordbruket					
Driftsoverskot	206 644	211 399	266 305	282 720	287 373
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	38 798	58 127	75 146	96 930	53 691
Familiens arbeidsforteneste	167 845	153 272	191 159	185 790	233 682
Familiens arbeidsforteneste pr årsverk	122 485	107 545	132 908	129 609	164 301
Lønsevne	225 807	217 341	254 938	263 492	318 176
Lønsevne pr. time	75,33	69,38	82,82	83,66	100,32
Vederl. til arb. og egenkap. pr årsverk	150 948	148 610	181 763	187 880	196 531
Skattejustert vederlag per årsverk	165 229	162 944	205 781	214 326	222 696
Rekneskapssamandrag					
Driftsoverskot, jordbruk	206 644	211 399	266 305	282 720	287 373
Driftsoverskot, skogbruk	697	60	2 693	3 463	6 694
Driftsoverskot, tilleggsnæringar	26 689	27 905	22 243	27 610	47 987
Driftsoverskot, andre næringar	19 220	15 474	14 700	16 091	15 949
Løsinntekt	217 897	239 444	280 134	280 860	293 582
Pensjonar og sjukepengar	25 101	22 208	23 869	31 094	22 769
Gevinst/utbyte verdipapir	7 740	10 220	4 217	6 404	- 749
Familiens arbeid på nyanlegg	5 118	8 336	5 565	6 176	8 041
Renteinntekter	4 228	6 444	16 248	21 575	13 410
- Renteutgifter	32 465	38 532	47 526	72 406	60 561
- Kårutgifter	5 521	5 213	5 855	7 413	7 756
Nettoinntekt	475 349	497 744	582 592	596 175	626 739
Privatforbruk ekskl. skatt	335 893	349 725	367 844	393 636	401 928
Betalte skattar	116 724	125 249	132 394	138 295	146 438

Tabell 1f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2005	2006	2007	2008	2009
Kontantar og bankinnskott	330 742	337 620	426 329	512 619	508 323
Andre krav	115 476	110 419	120 853	140 306	159 259
Omløpsmidlar, jordbruk	96 320	110 413	109 477	129 020	126 171
Omløpsmidlar, skogbruk	773	592	409	93	295
Omløpsmidlar, tilleggsnæringar	2 654	4 576	5 521	9 985	12 313
Omløpsmidlar, andre næringar	96 950	95 892	168 582	163 877	211 414
Omløpsmidlar i alt	642 915	659 511	831 170	955 899	1 017 776
Anleggsmidlar, jordbruk	1 209 266	1 377 549	1 427 279	1 540 113	1 715 902
Anleggsmidlar, skogbruk	37 202	34 084	36 318	39 154	44 612
Anleggsmidlar, tilleggsnæringar	72 178	90 617	105 709	139 285	189 806
Anleggsmidlar, andre næringar	41 623	28 069	13 712	12 677	24 509
Privat, hovudbygningar	468 454	486 097	517 440	504 532	519 204
Privat, anna	124 499	131 055	146 191	169 525	170 164
Anleggsmidlar i alt	1 953 223	2 147 472	2 246 649	2 405 286	2 664 198
Eigedeler i alt	2 596 139	2 806 983	3 077 819	3 361 185	3 681 973
Eigedeler i jordbruket	1 305 586	1 487 962	1 536 756	1 669 133	1 842 074
Kortsiktig gjeld	205 922	220 172	195 611	234 616	254 961
Langsiktig gjeld	836 398	931 117	998 361	1 122 341	1 241 624
Eigenkapital	1 553 819	1 655 694	1 883 847	2 004 227	2 185 389

1) Kalkulasjonsrente 3,0 % 4,0 % 5,0 % 6,0 % 3,0 %

Tabell 2a Fylkestal, Hordaland
Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2005	2006	2007	2008	2009
Tal bruk	54	54	54	54	56
Alder på brukar	46	46	46	47	47
Arealfordeling og avling					
Korn, daa		0,7	0,4	0,5	0,4
Grovfôr, daa	143,7	154,7	171,1	173,6	184,5
Frukt og bærareal, daa	9,9	10,8	11,2	13,3	13,8
Jordbruksareal, daa	155,4	167,5	183,5	188,2	198,8
- herav leigd areal, daa	49,5	58,7	71,0	67,6	73,2
Korn ialt, FEm pr daa		296	397	448	233
Grovfôr, FEm pr daa	316	292	305	297	297
Jordbruksareal, FEm pr daa	292	271	286	275	276
Husdyrproduksjon					
Tal årskyr	6,9	6,9	8,0	8,4	8,4
Kumjôlk, liter omsett	40 597	38 930	49 861	54 068	55 440
Mjôlkekvote	42 013	42 136	53 472	56 998	57 620
Produsert mjôlk pr årsku, kg	6 643	6 407	6 941	7 284	7 454
Storfekjôt, kg omsett	1 396	1 692	1 778	2 116	2 145
Tal smågriskull	1	2	3	3	3
Svinekjôt slaktegris, kg omsett	1 702	2 239	2 177	2 403	1 990
Tal vinterfôra sauer (vfs)	30	32	40	37	47
Kg kjôt pr vfs	27	24	27	27	26
Ull, kg omsett pr vfs	5,2	4,7	4,4	3,6	4,2
Arbeidsforbruk, timar					
Brukar	1 792	1 745	1 818	1 840	1 885
Ektefelle	315	352	370	304	302
Barn under 17 år	11	31	15	17	21
Sum familie	2 117	2 127	2 203	2 161	2 207
Leigd arbeid	608	674	614	792	762
Sum timar i jordbruket	2 725	2 801	2 817	2 953	2 969
Sum timar i skogbruket	48	38	33	26	20
Familiens arbeid på nyanlegg	35	29	21	29	11
Oppnådde priser					
Kumjôlk, kr pr l	3,46	3,50	3,74	3,92	4,02
Kukjôt, kr pr kg	29,41	29,77	30,95	34,74	36,29
Anna storfekjôt, kr pr kg	33,65	35,22	37,23	39,38	43,36
Smågris for sal, kr pr stk.	725	695	878	908	829
Svinekjôt slaktegris, kr pr kg	21,25	21,02	23,13	23,25	23,24
Sau- og lammekjôt, kr pr kg	28,80	31,15	34,88	39,92	37,54
Ull, kr pr kg	32,59	32,70	34,02	32,49	27,21
Egg, kr pr kg	10,97	11,30	11,37	10,82	12,94

Tj. inkr. nyta namaving

Tabell 2b. Nettoinvesteringar

År	2005	2006	2007	2008	2009
Jord, grøfter og vassanlegg	21 123	7 192	22 115	15 226	3 858
Driftsbygningar	-18 947	-24 050	-24 506	-9 657	25 580
Maskinar og reiskap	9 843	18 233	25 709	28 530	964
Mjôlkekvote (ku og geit)	9 417	18 775	-1 222	8 628	2 423
Sum nettoinvesteringar	21 436	20 150	22 095	42 727	32 826

**Tabell 2c Fylkestal, Hordaland
Produksjonsinntekter per bruk**

År	2005	2006	2007	2008	2009
Korn		9			1
Frukt og andre planteprodukt	63 159	98 395	89 661	142 259	132 811
Planteprodukt i alt	63 159	98 404	89 661	142 259	132 812
Storfe, mjølk	140 381	136 238	186 671	211 976	222 645
Storfe, livdyr	12 660	13 906	14 018	11 731	13 837
Kuslakt	24 167	23 140	30 315	37 390	34 877
Anna storfeslakt	24 906	31 245	41 955	49 115	59 977
Smågris	2 151	6 313	6 157	2 047	3 581
Slaktegris	36 846	47 114	51 309	53 848	47 619
Avlsgris	931	4 261	3 072	5 115	2 780
Sauer, livdyr og slakt	24 124	27 641	42 644	45 044	48 291
Ull	4 927	4 381	6 271	4 156	5 169
Andre inntekter, husdyrhold	38 754	29 141	26 339	32 141	28 463
Husdyrprodukt i alt	311 769	325 926	411 307	454 995	470 192
Kulturlandskaps tilskot ¹⁾	28 201	28 902	36 215	32 511	32 193
Arealtilskot, grovfôr	23 452	24 685	26 371	25 865	28 503
Arealtilskot, korn		69	145	101	124
Produksjons tillegg, husdyr	50 708	52 142	59 474	59 272	74 474
Botnfrådrag	-5 593	-5 093	-5 278	-4 148	-3 232
Drifts-, grunn og distr. tilskot	72 078	82 248	90 173	107 999	104 906
Beitetilskot	6 907	7 731	13 924	15 318	18 194
Regionale miljøtilskot		2 527	6 856	9 048	10 021
Refunderte avløysarutgifter	29 179	29 751	30 981	37 757	44 360
Andre tilskot	17 261	17 025	16 735	19 480	13 933
Tilskot i alt	222 193	239 986	275 595	303 788	323 476
Leigeinntekt, traktor og reiskap	7 529	10 533	17 054	12 852	29 321
Andre inntekter	513	5 054	4 090	4 497	7 121
Produksjonsinntekter i alt	605 164	679 904	797 707	918 392	962 922

Tabell 2d. Kostnader pr bruk

År	2005	2006	2007	2008	2009
Kraftfôr	106 334	110 787	133 060	147 458	169 598
Anna førkostnader inkl. beiteleige	7 783	10 952	13 729	18 738	21 936
Såvarer	2 614	3 135	2 478	6 717	3 413
Handelsgjødsele og kalk	15 649	15 689	21 108	23 100	32 384
Plantevernmiddel	5 296	6 516	6 660	7 072	8 605
Konserveringsmiddel	4 034	4 317	4 116	5 048	5 823
Andre forbruksartiklar m.v.	29 151	37 441	38 563	39 744	44 389
Kjøp av dyr	24 509	22 588	25 361	31 174	32 041
Sum variable kostnader	195 368	211 425	245 076	279 051	318 189
Leigd arbeid	47 201	54 200	56 591	76 024	77 062
Drivstoff	9 696	12 285	14 588	19 074	17 285
Vedl.h. jord, vegar, grøfter og vassanl.	4 211	8 226	4 418	6 061	8 292
Vedl.h. driftsbygningar	19 471	17 946	22 905	22 085	22 576
Vedl.h. traktor og maskinar	34 562	30 848	39 369	40 614	47 494
Avskrivningar	4 191	4 247	4 456	82 302	90 558
Maskinleige	7 744	8 688	12 899	12 597	27 269
Leige av dyr ²⁾			138	1 782	89
Leige av bygningar ²⁾			770	1 597	1 178
Leige av kvote ²⁾			145	145	354
Andre faste kostnader	59 690	61 580	66 671	77 565	80 158
Sum faste kostnader	255 686	268 557	298 237	339 847	372 316
Kostnader i alt	451 055	479 982	543 312	618 898	690 505

1)Var tidlegare ein del av arealtilskot

2)Var tidlegare rekna inn i maskinleige

**Tabell 2e Fylkestat, Hordaland
Resultatrekning**

År	2005	2006	2007	2008	2009
Resultatrekning i jordbruket					
Driftsoverskot	154 109	199 922	254 395	299 494	272 417
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	37 111	54 660	73 711	89 052	49 642
Familiens arbeidsforteneste	116 998	145 262	180 684	210 442	222 775
Familiens arbeidsforteneste pr årsverk	93 953	113 600	138 961	160 408	169 214
Lønsevne	164 200	199 462	237 275	286 466	299 837
Lønsevne pr. time	60,26	71,22	84,24	97,01	100,97
Vederl. til arb. og eigenkap. pr årsverk	123 552	188 385	187 329	211 467	200 552
Skattejustert vederlag per årsverk	138 830	168 990	210 787	239 898	228 554
Rekneskapssamdrag					
Driftsoverskot, jordbruk	154 109	199 922	254 395	299 494	272 417
Driftsoverskot, skogbruk	2 617	426	1 131	534	13 239
Driftsoverskot, tilleggsnæringar	30 181	31 599	28 064	27 095	59 476
Driftsoverskot, andre næringar	14 935	10 408	10 838	18 983	18 046
Løsinntekt	253 209	280 613	326 078	320 014	334 415
Pensjonar og sjukepengar	25 305	24 006	35 540	36 261	22 319
Gevinst/utbyte verdipapir	4 082	- 1 382	7 544	8 384	5 432
Familiens arbeid på nyanlegg	5 117	4 282	3 056	4 572	1 809
Renteinntekter	4 664	5 622	12 464	18 652	8 141
- Renteutgifter	32 282	35 355	44 718	70 547	49 474
- Kårutgifter	5 566	4 777	5 115	7 415	6 148
Nettoinntekt	456 371	515 364	629 277	656 027	679 670
Privatforbruk ekskl. skatt	321 108	338 931	389 334	429 941	422 337
Betalte skattar	114 452	127 792	139 477	157 855	156 695

Tabell 2f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2005	2006	2007	2008	2009
Kontantar og bankinnskot	354 138	355 765	451 901	539 975	520 096
Andre krav	125 147	99 856	122 041	154 526	178 100
Omløpsmidlar, jordbruk	53 797	60 416	69 772	79 182	84 892
Omløpsmidlar, skogbruk	222	618	396	148	170
Omløpsmidlar, tilleggsnæringar	7 130	13 519	16 944	30 041	34 112
Omløpsmidlar, andre næringar	87 872	46 571	47 387	60 500	81 352
Omløpsmidlar i alt	628 306	576 744	708 442	864 372	898 721
Anleggsmidlar, jordbruk	1 196 021	1 312 968	1 424 104	1 437 040	1 587 405
Anleggsmidlar, skogbruk	38 497	31 160	36 240	38 556	47 547
Anleggsmidlar, tilleggsnæringar	88 820	126 928	144 612	231 721	308 452
Anleggsmidlar, andre næringar	43 518	38 683	3 579	2 124	8 477
Privat, hovudbygningar	457 542	443 756	516 391	486 061	513 811
Privat, anna	121 205	137 062	171 265	184 795	172 200
Anleggsmidlar i alt	1 945 603	2 090 557	2 296 191	2 380 298	2 637 892
Eigedeler i alt	2 573 908	2 667 301	3 004 632	3 244 670	3 536 613
Eigedeler i jordbruket	1 249 818	1 373 383	1 493 876	1 516 223	1 672 297
Kortsiktig gjeld	155 708	152 406	142 809	192 065	234 252
Langsiktig gjeld	855 277	924 281	1 057 317	1 102 367	1 166 111
Eigenkapital	1 562 923	1 590 614	1 804 506	1 950 238	2 136 250

1) Kalkulasjonsrente 3,0 % 4,0 % 5,0 % 6,0 % 3,0 %

Tabell 3a Fylkestal, Sogn og Fjordane
Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2005	2006	2007	2008	2009
Tal bruk	60	55	55	54	54
Alder på brukar	46	45	45	46	46
Arealfordeling og avling					
Grovfôr, daa	161,8	168,4	166,2	166,6	173,2
Fruktog bærareal, daa	0,8	2,2	2,2	3,3	3,1
Jordbruksareal, daa	162,9	170,9	168,6	170,1	176,6
- herav leigd areal, daa	43,9	50,7	54,1	56,5	60,1
Grovfôr, FEm pr daa	331	324	317	329	336
Jordbruksareal, FEm pr daa	329	320	313	323	330
Husdyrproduksjon					
Tal årskyr	8,9	8,4	8,1	8,2	8,5
Kumjolk, liter omsett	50 117	47 066	47 264	49 200	51 463
Mjølkevote	51 225	47 728	47 998	50 648	52662
Produsert mjolk pr årsku, kg	6 399	6 351	6 438	6 670	6751
Storfekjøtt, kg omsett	2 432	2 557	2 326	2 431	2814
Tal smågriskull	6	7	4	5	4
Svinekjøtt slaktegris, kg omsett	2 104	3 004	1 692	1 559	1100
Tal vinterføra sauer (vfs)	36	35	39	40	43
Kg kjøtt pr vfs	24	24	25	25	26
Ull, kg omsett pr vfs	5,2	4,7	5,0	5,0	4,9
Årsgeiter	3,3	3,6	3,6	3,8	5,8
Geitemjolk, liter omsett	2047	2163	2271	2524	4233
Mjølkevote	1890	2062	2488	2559	4286
Produsert mjolk pr årsgeit, kg	676	667	695	826	843
Arbeidsforbruk, timar					
Brukar	1 923	1 909	1 823	1 925	1 966
Ektefelle	334	337	386	355	271
Barn under 17 år	10	22	21	12	13
Sum familie	2 266	2 268	2 230	2 291	2 251
Leigd arbeid	705	802	781	857	1 001
Sum timar i jordbruket	2 971	3 071	3 011	3 148	3 252
Sum timar i skogbruket	25	25	19	30	30
Familiens arbeid på nyanlegg	26	48	26	21	50
Oppnådde priser					
Kumjolk, kr pr l	3,49	3,43	3,67	3,95	3,98
Kukjøtt, kr pr kg	29,17	29,18	31,20	33,64	34,92
Anna storfekjøtt, kr pr kg	34,76	35,64	37,17	39,85	41,01
Smågris for sal, kr pr stk.	690	685	813	874	811
Svinekjøtt slaktegris, kr pr kg	20,19	20,47	22,64	23,18	22,29
Sau- og lammekjøtt, kr pr kg	26,42	29,89	34,64	39,95	37,16
Ull, kr pr kg	32,52	33,13	32,13	32,12	29,43
Geitemjolk, kr pr l	3,78	3,92	4,07	4,57	4,82

Tabell 3b. Nettoinvesteringar

År	2005	2006	2007	2008	2009
Jord, grøfter og vassanlegg	7 101	5 389	-410	3 927	2 351
Driftsbygningar	-13 201	-19 148	-711	1 613	139 491
Maskinar og reiskap	18 550	1 867	11 167	24 229	37 083
Mjølkevote (ku og geit)	7 022	6 286	-405	7 161	12 571
Sum nettoinvesteringar	19 473	-5 605	9 641	36 930	191 496

**Tabell 3c Fylkestal, Sogn og Fjordane
Produksjonsinntekter per bruk**

Ar	2005	2006	2007	2008	2009
Frukt og andre planteprodukt	8 568	25 476	26 108	55 507	89 359
Planteprodukt i alt	8 568	25 476	26 108	55 507	89 359
Storfe, mjølk	174 972	161 618	173 259	194 358	204 656
Storfe, livdyr	9 399	8 617	9 157	9 964	13 485
Kuslakt	28 143	24 060	26 204	32 614	36 863
Anna storfeslakt	54 173	61 576	64 755	70 851	74 873
Smågris	27 853	26 188	26 949	37 562	24 901
Slaktegris	43 225	61 888	38 865	33 809	24 671
Avlsgris	3 803	4 855	5 627	7 284	14 908
Sauer, livdyr og slakt	24 657	28 081	37 907	45 706	40 966
Ull	5 790	5 388	6 569	6 074	6 210
Geiter, mjølk	7 734	8 474	9 249	11 538	20 413
Geiter, livdyr og slakt	414	540	338	28	2 358
Andre inntekter, husdyrhald	667	603	938	955	1 118
Husdyrprodukt i alt	380 830	391 890	399 816	450 743	465 422
Kulturlandskapstilskot ¹⁾	27 939	27 494	31 044	31 112	31 052
Arealtilskot, grovfør	26 811	25 945	26 694	27 530	29 342
Produksjonstillegg, husdyr	63 891	63 743	66 672	67 890	81 357
Botnfrådrag	-5 583	-5 145	-5 018	-4 074	-3 056
Drifts-, grunn og distr. Tilskot	77 343	76 424	76 555	86 974	103 577
Beitetilskot	10 133	9 751	14 158	15 359	18 714
Regionale miljøtilskot		2 944	6 404	7 307	7 540
Refunderte avløysarutgifter	35 763	39 835	37 599	39 552	47 336
Andre tilskot	5 193	8 079	5 548	10 717	7 989
Tilskot i alt	241 490	249 069	259 655	282 367	323 851
Leigeinntekt, traktor og reiskap	2 931	4 997	3 786	4 988	8 813
Andre inntekter	1 979	-276	7 342	10 977	2 925
Produksjonsinntekter i alt	635 799	671 155	696 708	804 582	890 370

Tabell 3d. Kostnader pr bruk

Ar	2005	2006	2007	2008	2009
Kraftfôr	129 681	137 715	120 232	142 748	162 534
Anna førkostnader inkl. beiteleige	4 297	7 199	8 372	8 006	6 341
Såvarer	1 067	1 954	1 394	3 630	3 208
Handelsgjødsele og kalk	14 788	16 307	16 960	22 213	29 092
Plantevernmiddel	1 399	1 909	2 112	3 711	2 842
Konserveringsmiddel	4 776	4 358	4 761	5 080	6 584
Andre forbruksartiklar m.v.	30 830	35 674	33 957	37 604	42 420
Kjøp av dyr	18 692	24 675	27 567	31 852	29 488
Sum variable kostnader	205 530	229 790	215 357	254 844	282 509
Leigd arbeid	58 827	62 062	66 075	84 964	104 771
Drivstoff	9 407	12 270	11 030	15 286	15 813
Vedl.h. jord, vegar, grøfter og vassanl.	4 828	4 376	3 944	4 493	4 147
Vedl.h. driftsbygningar	19 218	18 306	17 708	17 242	21 542
Vedl.h. traktor og maskinar	28 891	28 944	29 862	34 723	29 971
Avskrivingar	29 728	31 532	32 058	73 732	86 893
Maskinleige	6 288	10 292	7 476	16 182	16 534
Leige av dyr ²⁾			20		16
Leige av bygningar ²⁾			109	1 767	1 759
Leige av kvote ²⁾			84	609	633
Andre faste kostnader	54 934	58 543	57 424	68 188	75 622
Sum faste kostnader	244 222	263 413	261 711	317 187	357 701
Kostnader i alt	449 752	493 203	477 068	572 030	640 210

1)Var tidlegare ein del av arealtilskot

2)Var tidlegare rekna inn i maskinleige

Tabell 3e Fylkestat, Sogn og Fjordane Resultatrekning

År	2005	2006	2007	2008	2009
Resultatrekning i jordbruket					
Driftsoverskot	186 047	177 952	219 640	232 552	250 160
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	31 784	45 339	55 236	72 563	43 114
Familiens arbeidsforteneste	154 263	132 613	164 404	159 989	207 047
Familiens arbeidsforteneste pr årsverk	112 665	95 461	118 063	114 258	146 590
Lønsevne	213 091	194 675	230 479	244 952	311 817
Lønsevne pr. time	71,72	63,40	76,54	77,82	95,89
Vederl. til arb. og eigenkap. pr årsverk	144 701	135 926	167 464	174 744	189 653
Skattejustert vederlag per årsverk	158 605	149 567	191 517	198 833	212 213
Rekneskapssamdrag					
Driftsoverskot, jordbruk	186 047	177 952	219 640	232 552	250 160
Driftsoverskot, skogbruk	2 350	588	905	6 098	2 578
Driftsoverskot, tilleggsnæringar	18 335	17 891	16 617	27 238	21 189
Driftsoverskot, andre næringar	28 728	25 138	23 954	14 871	21 404
Løsinntekt	198 340	233 657	282 097	268 319	281 885
Pensjonar og sjukepengar	20 162	14 452	13 695	36 919	24 602
Gevinst/utbyte verdipapir	414	1 149	2 046	4 522	- 924
Familiens arbeid på nyanlegg	3 735	6 956	4 055	3 402	7 902
Renteinntekter	5 277	7 856	20 030	29 129	22 139
- Renteutgifter	22 812	25 657	26 933	42 414	39 804
- Kårutgifter	3 221	4 177	4 350	6 623	7 985
Nettoinntekt	437 355	455 803	551 755	574 012	583 147
Privatforbruk ekskl. skatt	305 355	342 016	359 011	365 477	389 962
Betalte skattar	110 544	114 031	132 976	131 841	124 800

Tabell 3f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2005	2006	2007	2008	2009
Kontantar og bankinnskot	342 148	320 354	508 620	655 879	641 880
Andre krav	106 939	125 487	106 426	135 206	141 163
Omløpsmidlar, jordbruk	90 235	99 544	89 770	105 475	109 437
Omløpsmidlar, skogbruk	948	341	259	14	77
Omløpsmidlar, tilleggsnæringar	417		44	186	365
Omløpsmidlar, andre næringar	57 221	75 745	254 158	251 629	251 396
Omløpsmidlar i alt	597 908	621 472	959 277	1 148 388	1 144 318
Anleggsmidlar, jordbruk	979 769	1 030 702	1 025 788	1 133 393	1 427 606
Anleggsmidlar, skogbruk	30 301	31 578	26 424	29 891	36 650
Anleggsmidlar, tilleggsnæringar	77 550	102 555	111 864	116 719	79 338
Anleggsmidlar, andre næringar	69 785	35 971	31 622	36 160	39 885
Privat, hovudbygningar	479 952	530 951	549 818	515 573	518 702
Privat, anna	121 222	118 397	129 564	169 404	184 258
Anleggsmidlar i alt	1 758 578	1 850 154	1 875 082	2 001 140	2 286 441
Eigedeler i alt	2 356 486	2 471 626	2 834 359	3 149 528	3 430 758
Eigedeler i jordbruket	1 070 004	1 130 246	1 115 558	1 238 868	1 537 044
Kortsiktig gjeld	154 897	154 298	123 204	171 657	177 008
Langsiktig gjeld	661 318	646 683	614 806	737 038	934 247
Eigenkapital	1 540 272	1 670 646	2 096 348	2 240 833	2 319 504

1) Kalkulasjonsrente 3,0 % 4,0 % 5,0 % 6,0 % 3,0 %

**Tabell 4a Fylkestal, Møre og Romsdal
Produksjonstekniske data og oppnådde priser**

År	2005	2006	2007	2008	2009
Tal bruk	59	59	59	56	52
Alder på brukar	47	48	49	49	50
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	14,8	14,4	11,5	11,0	8,0
Grovfôr, daa	208,4	252,9	267,3	281,3	272,4
Fruktog bærareal, daa	0,4	0,6			
Jordbruksareal, daa	224,5	268,9	279,2	292,9	281,1
- herav leigd areal, daa	94,6	108,5	113,4	133,1	121,1
Korn ialt, FEm pr daa ¹⁾	253	315	234	290	268
Grovfôr, FEm pr daa	367	379	357	377	369
Jordbruksareal, FEm pr daa	358	373	351	373	366
Husdyrproduksjon					
Tal årskyr	13,7	14,8	15,4	15,7	17,0
Kumjolk, liter omsett	81 765	89 278	98 499	99 132	108 866
Mjølkevote	83 833	93 656	94 919	106 734	114 607
Produsert mjølk pr årsku, kg	6 734	6 774	7 048	7 035	7 045
Storfekjøtt, kg omsett	3 737	3 661	3 790	4 078	4 048
Tal smågriskull	7	10	9	10	11
Svinekjøtt slaktegris, kg omsett	3 714	4 173	4 589	4 750	4 591
Tal vinterfôra sauer (vfs)	17	17	17	17	23
Kg kjøtt pr vfs	29	30	25	27	24
Ull, kg omsett pr vfs	5,7	4,8	4,1	5,4	4,3
Årsgeiter	3,3	2,9	2,7	2,9	3,1
Geitemjolk, liter omsett	1 419	1 385	1 323	1 464	1 560
Mjølkevote	1 382	1 398	1 398	1 488	1 618
Produsert mjølk pr årsgeit, kg	483	544	535	560	559
Arbeidsforbruk, timar					
Brukar	2 084	2 207	2 283	2 266	2 224
Ektefelle	411	481	376	344	349
Barn under 17 år	32	36	36	46	38
Sum familie	2 527	2 724	2 694	2 656	2 611
Leigd arbeid	746	770	686	684	695
Sum timar i jordbruket	3 273	3 495	3 380	3 340	3 306
Sum timar i skogbruket	42	34	32	28	35
Familiens arbeid på nyanlegg	45	94	63	67	94
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	1,61	1,62	1,49	1,83	1,97
Kumjolk, kr pr l	3,45	3,48	3,71	3,90	3,99
Kukjøtt, kr pr kg	28,72	29,25	30,49	32,34	34,90
Anna storfekjøtt, kr pr kg	34,36	34,47	36,26	39,52	41,17
Smågris for sal, kr pr stk.	675	642	793	838	781
Svinekjøtt slaktegris, kr pr kg	20,04	20,39	22,85	23,32	23,34
Sau- og lammekjøtt, kr pr kg	25,51	27,80	32,94	36,49	35,95
Ull, kr pr kg	32,03	34,48	31,14	31,47	27,53
Geitemjolk, kr pr l	4,91	3,84	4,18	4,57	4,12

¹⁾ Inkl. nytta halmavling

Tabell 4b. Nettoinvesteringar

År	2005	2006	2007	2008	2009
Jord, grøfter og vassanlegg	-283	3 469	3 325	3 822	26 375
Driftsbygningar	-2 358	159 630	55 092	130 827	14 081
Maskinar og reiskap	-2 279	2 319	42 443	-9 635	18 592
Mjølkevote (ku og geit)	29 089	12 608	8 478	23 259	8 881
Sum nettoinvesteringar	24 169	178 027	109 337	148 273	67 929

**Tabell 4c Fylkestat, Møre og Romsdal
Produksjonsinntekter per bruk**

År	2005	2006	2007	2008	2009
Korn	3 113	4 308	3 780	6 107	3 592
Frukt og andre planteprodukt	23 190	35 211	14 760	26 314	16 129
Planteprodukt i alt	26 304	39 519	18 541	32 421	19 721
Storfe, mjølk	281 927	310 637	365 895	386 588	434 063
Storfe, livdyr	18 242	21 481	14 424	18 892	23 258
Kuslakt	47 629	52 895	62 369	74 073	75 152
Anna storfeslakt	77 872	72 426	86 973	98 693	99 824
Smågris	11 061	19 712	33 082	31 835	33 976
Slaktegris	74 801	93 200	105 397	110 898	105 642
Avlsgris	13 835	8 075	14 708	14 877	3 393
Sauer, livdyr og slakt	12 845	15 771	19 565	20 471	23 074
Ull	2 654	2 584	2 043	2 665	2 824
Geiter, mjølk	6 963	5 314	5 531	6 685	6 432
Geiter, livdyr og slakt	347	363	410	236	255
Andre inntekter, husdyrhald	679	222	145	154	1 366
Husdyrprodukt i alt	548 857	602 681	710 543	766 068	809 259
Kulturlandskapstilskot ¹⁾	41 829	46 400	52 088	54 214	51 086
Arealtilskot, grovfôr	33 133	35 252	36 516	38 860	40 887
Arealtilskot, korn	2 782	3 645	3 069	2 810	2 271
Produksjonstillegg, husdyr	74 538	77 352	78 866	84 345	90 422
Botnfrådrag	-5 585	-5 085	-5 542	-4 143	-3 173
Drifts-, grunn og distr.tilskot	100 318	100 685	107 283	119 067	129 685
Beitetilskot	6 218	6 524	11 000	13 323	15 941
Regionale miljøtilskot		1 250	2 762	3 399	9 289
Refunderte avløysarutgifter	46 267	44 606	45 924	51 664	54 390
Andre tilskot	5 237	6 831	9 239	8 126	3 119
Tilskot i alt	304 738	317 460	341 204	371 665	393 917
Leigeinntekt, traktor og reiskap	11 161	10 277	13 817	15 385	13 336
Andre inntekter	16 539	1 578	2 729	520	9 758
Produksjonsinntekter i alt	907 598	971 516	1 086 834	1 186 059	1 246 797

Tabell 4d. Kostnader pr bruk

År	2005	2006	2007	2008	2009
Kraftfôr	169 974	190 204	210 216	237 818	258 109
Anna førkostnader inkl. beiteleige	8 896	9 790	10 561	15 715	15 668
Såvarer	3 919	5 236	3 468	4 817	4 080
Handelsgjødsele og kalk	24 930	31 147	32 272	40 111	50 405
Plantevernmiddel	2 344	2 887	2 649	2 789	2 318
Konserveringsmiddel	5 284	6 618	6 708	7 457	9 124
Andre forbruksartiklar m.v.	47 873	52 598	60 151	65 150	65 025
Kjøp av dyr	17 556	19 877	25 762	28 398	32 321
Sum variable kostnader	280 776	318 357	351 787	402 255	437 050
Leigd arbeid	66 929	74 974	68 217	72 317	71 441
Drivstoff	16 673	21 277	19 519	25 295	21 604
Vedl.h. jord, vegar, grøfter og vassanl.	5 230	6 182	5 304	8 502	5 775
Vedl.h. driftsbygningar	26 038	24 876	29 242	28 722	30 131
Vedl.h. traktor og maskinar	39 166	34 362	44 429	44 034	45 752
Avskrivingar	3 302	2 750	2 593	106 797	110 562
Maskinleige	26 347	54 130	48 215	56 533	54 323
Leige av dyr ²⁾			18 740	19 063	23 420
Leige av bygningar ²⁾			414	2 313	765
Leige av kvote ²⁾			303	323	1 824
Andre faste kostnader	81 107	87 259	85 613	104 980	102 028
Sum faste kostnader	351 151	400 077	414 340	468 882	467 625
Kostnader i alt	631 927	718 433	766 127	871 137	904 674

1)Var tidlegare en del av arealtilskot

2)Var tidligare rekna inn i maskinleie

Tabell 4e Fylkestat, Møre og Romsdal Resultatrekning

År	2005	2006	2007	2008	2009
Resultatrekning i jordbruket					
Driftsoverskot	275 671	253 082	320 707	314 922	342 123
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	47 476	73 221	95 020	128 024	69 034
Familiens arbeidsforteneste	228 195	179 861	225 687	186 898	273 089
Familiens arbeidsforteneste pr årsverk	153 573	112 922	140 417	118 088	176 603
Lønsevne	295 124	254 836	293 905	259 215	344 530
Lønsevne pr. time	90,16	72,92	86,95	77,60	104,22
Vederl. til arb. og eigenkap. pr årsverk	177 038	154 646	187 480	176 912	197 885
Skattejustert vederlag per årsverk	190 880	168 789	211 911	203 809	225 955
Rekneskapssamdrag					
Driftsoverskot, jordbruk	275 671	253 082	320 707	314 922	342 123
Driftsoverskot, skogbruk	- 2 740	- 767	5 789	3 746	3 920
Driftsoverskot, tilleggsnæringar	31 988	33 859	22 159	28 467	63 443
Driftsoverskot, andre næringar	13 473	11 102	9 609	14 480	8 024
Løsinntekt	205 464	207 160	236 255	255 198	261 756
Pensjonar og sjukepengar	29 939	27 793	22 671	20 494	21 350
Gevinst/utbyte verdipapir	18 540	29 295	3 196	6 311	- 7 223
Familiens arbeid på nyanlegg	6 525	13 331	9 269	10 398	14 897
Renteinntekter	2 763	5 880	16 185	17 111	10 020
- Renteutgifter	42 449	53 443	69 292	103 121	94 057
- Kårutgifter	7 819	6 578	7 936	8 174	9 251
Nettoinntekt	531 355	520 714	568 611	559 832	615 004
Privatforbruk ekskl. skatt	380 480	366 790	356 410	385 780	392 376
Betalte skattar	125 089	133 377	125 369	125 658	157 862

Tabell 4f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2005	2006	2007	2008	2009
Kontantar og bankinnskot	297 728	337 108	326 212	348 095	356 951
Andre krav	115 307	106 041	133 215	131 510	157 762
Omløpsmidlar, jordbruk	141 425	166 304	164 187	199 783	188 004
Omløpsmidlar, skogbruk	1 101	801	560	115	657
Omløpsmidlar, tilleggsnæringar	834	658	171	93	1 243
Omløpsmidlar, andre næringar	145 662	159 812	199 732	178 946	309 963
Omløpsmidlar i alt	702 057	770 724	824 077	858 544	1 014 579
Anleggsmidlar, jordbruk	1 454 777	1 759 990	1 804 456	2 031 698	2 153 668
Anleggsmidlar, skogbruk	43 035	39 096	45 612	48 662	49 721
Anleggsmidlar, tilleggsnæringar	51 485	46 253	64 366	71 911	176 749
Anleggsmidlar, andre næringar	11 251	10 989	6 290	208	25 808
Privat, hovudbygningar	466 749	483 037	488 217	511 697	525 534
Privat, anna	130 847	137 358	138 742	154 917	153 333
Anleggsmidlar i alt	2 158 142	2 476 723	2 547 682	2 819 093	3 084 813
Eigedeler i alt	2 860 200	3 247 448	3 371 759	3 677 636	4 099 392
Eigedeler i jordbruket	1 596 202	1 926 294	1 968 643	2 231 481	2 341 672
Kortsiktig gjeld	303 772	343 604	311 436	336 359	358 213
Langsiktig gjeld	997 166	1 202 523	1 301 952	1 513 144	1 642 144
Eigenkapital	1 559 262	1 701 320	1 758 371	1 828 133	2 099 035

1) Kalkulasjonsrente 3,0 % 4,0 % 5,0 % 6,0 % 3,0 %

**Tabell 5a Vestlandet, storleikgrupper, gruppe 1 (under 50 daa)
Produksjonstekniske data og oppnådde prisar**

Ar	2005	2006	2007	2008	2009
Tal bruk	8	9	10	9	9
Alder på brukar	54	51	52	55	56
Arealfordeling og avling					
Grovfôr, daa	16,9	14,6	13,2	10,0	10,0
Fruktog bærareal, daa	20,5	22,4	21,9	22,6	21,8
Jordbruksareal, daa	40,0	38,8	36,0	33,7	33,6
- herav leigd areal, daa	1,0	0,9	1,3	2,8	2,8
Grovfôr, FEm pr daa	398	443	462	438	459
Jordbruksareal, FEm pr daa	168	166	169	130	137
Husdyrproduksjon					
Tal vinterfôra sauer (vfs)	15	13	10	5	6
Kg kjøt pr vfs	30	24	35	31	27
Ull, kg omsett pr vfs	5,7	5,4	7,3	5,8	7,0
Årsgeiter	9,7	8,7	7,9	8,4	8,8
Geitemjolk, liter omsett	5619	4975	4119	4875	4742
Mjølkevote	5604	4981	4483	5031	5081
Produsert mjolk pr årsgeit, kg	653	643	588	649	628
Arbeidsforbruk, timar					
Brukar	1 404	1 433	1 288	1 586	1 475
Ektefelle	316	512	375	633	515
Barn under 17 år	0	41	22	31	13
Sum familie	1 721	1 987	1 685	2 250	2 003
Leigd arbeid	405	977	766	947	834
Sum timar i jordbruket	2 126	2 964	2 451	3 197	2 837
Sum timar i skogbruket	39	27	16	45	33
Familiens arbeid på nyanlegg	34	22	20	19	40
Oppnådde prisar					
Sau- og lammekjøt, kr pr kg	24,02	29,40	32,03	42,23	28,92
Ull, kr pr kg	32,39	30,05	30,64	29,62	28,90
Geitemjolk, kr pr l	5,80	3,81	4,19	4,72	4,34

Tabell 5b. Nettoinvesteringar

Ar	2005	2006	2007	2008	2009
Jord, grøtter og vassanlegg	-8 688	-12 444	6 276	6 983	-3 510
Driftsbygningar	-2 248	-9 935	5 024	27 553	62 044
Maskinar og reiskap	-13 839	20 037	-9 816	16 013	-1 331
Sum nettoinvesteringar	-24 775	-2 342	1 484	50 549	57 203

1) inkl. nytta halmavling

**Tabell 5c Vestlandet, storleiksgrupper, gruppe 1 (under 50 daa)
Produksjonsinntekter per bruk**

Ar	2005	2006	2007	2008	2009
Frukt og andre planteprodukt	103 445	193 782	237 939	322 234	381 798
Planteprodukt i alt	103 445	193 782	237 939	322 234	381 798
Sauer, livdyr og slakt	10 396	10 097	11 146	6 529	4 928
Ull	3 019	2 052	1 982	872	1 262
Geiter, mjølk	32 600	18 938	17 252	23 007	20 602
Geiter, livdyr og slakt	2 261	1 945	1 964	1 643	1 401
Andre inntekter, husdyrhald	55			194	
Husdyrprodukt i alt	48 332	33 032	32 344	32 246	28 193
Kulturlandskapstilskot ¹⁾	7 475	6 936	7 470	7 094	6 133
Arealtilskot, grovfør	3 075	2 670	2 403	1 936	2 034
Produksjonstillegg, husdyr	18 147	15 663	14 088	12 078	15 273
Botnfrådrag	-5 500	-5 000	-4 500	-4 000	-3 000
Drifts-, grunn og distr.tilskot	41 887	77 733	66 333	88 913	81 322
Beitetilskot	3 738	3 435	3 789	2 670	2 688
Regionale miljøtilskot		387	4 237	3 713	6 556
Refunderte avløysarutgifter	9 980	8 298	8 775	6 695	7 170
Andre tilskot	22 025	17 836	16 071	38 759	23 009
Tilskot i alt	100 827	127 957	118 665	157 859	141 185
Leigeinntekt, traktor og reiskap	2 375	10 517	8 379	3 036	14 790
Andre inntekter			2 932	111	261
Produksjonsinntekter i alt	254 979	365 287	400 257	515 485	566 227

Tabell 5d. Kostnader pr bruk

Ar	2005	2006	2007	2008	2009
Kraftfôr	16 748	13 883	12 666	14 733	15 897
Anna førkostnader inkl. beiteleige	1 346	1 008	726	1 502	727
Såvarer	4 657	1 627	1 866	7 562	13 790
Handelsgjødsele og kalk	3 926	4 412	4 526	6 897	5 820
Plantevernmiddel	10 313	9 363	11 854	14 156	14 803
Konserveringsmiddel	772	858	747	742	638
Andre forbruksartiklar m.v.	14 445	14 998	20 434	24 907	21 961
Kjøp av dyr	1 088	236	760	200	222
Sum variable kostnader	53 294	46 386	53 578	70 699	73 858
Leigd arbeid	26 872	51 157	59 289	73 910	89 330
Drivstoff	5 882	6 877	6 957	7 667	13 333
Vedl.h. jord, vegar, grøfter og vassanl.	4 051	8 946	5 617	9 969	8 580
Vedl.h. driftsbygningar	10 871	18 182	17 253	11 234	13 737
Vedl.h. traktor og maskinar	16 179	21 275	21 951	19 453	27 305
Avskr. jord, vegar, grøfter og vassanl.	8 794	10 029	9 901	9 798	9 888
Avskr. driftsbygningar	11 196	8 824	12 023	11 594	12 125
Avskr. traktor og maskinar	13 839	24 619	25 304	26 476	19 220
Maskinleige	1 482	2 475	1 447	479	1 791
Leige av dyr ²⁾			361	92	96
Leige av bygningar ²⁾				1 051	
Andre faste kostnader	30 737	36 318	40 162	51 343	54 003
Sum faste kostnader	129 903	188 702	200 265	223 064	249 408
Kostnader i alt	183 197	235 088	253 843	293 763	323 266

1)Var tidlegare en del av arealtilskot

2)Var tidlegare rekna inn i maskinleie

Tabell 5e Vestlandet, Storleikgrupper, gruppe 1 (under 50 daa), Resultatrekning

År	2005	2006	2007	2008	2009
Resultatrekning i jordbruket					
Driftsoverskot	71 782	130 199	146 414	221 722	242 960
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	13 968	20 651	27 238	31 587	17 498
Familiens arbeidsforteneste	57 815	109 548	119 176	190 135	225 462
Familiens arbeidsforteneste pr årsverk	56 719	87 678	111 439	142 788	191 137
Lønsevne	84 686	160 705	178 465	264 044	314 792
Lønsevne pr. time	39,83	54,23	72,81	82,58	110,96
Vederl. til arb. og eigenkap. pr årsverk	82 020	110 691	151 869	167 502	212 996
Skattejustert vederlag per årsverk	97 917	124 087	173 569	191 196	242 951
Rekneskapssamandrag					
Driftsoverskot, jordbruk	71 782	130 199	146 414	221 722	242 960
Driftsoverskot, skogbruk	452	- 145	- 1 876	460	6 468
Driftsoverskot, tilleggsnæringar	27 101	18 396	18 911	57 509	25 801
Driftsoverskot, andre næringar		445	7 023	5 492	17 184
Løsinntekt	308 825	296 195	344 038	338 703	333 097
Pensjonar og sjukepengar	19 138	20 302	25 144	64 260	31 650
Gevinst/utbyte verdipapir	927	1 286	5 948	5 029	944
Familiens arbeid på nyanlegg	4 858	3 192	2 935	2 881	6 371
Renteinntekter	3 912	6 891	11 339	24 941	13 995
- Renteutgifter	10 163	7 249	10 578	13 244	12 715
- Kårutgifter	3 639	5 086	3 968	6 894	4 833
Nettoinntekt	423 195	464 426	545 329	700 858	660 923
Privatforbruk ekskl. skatt	310 233	339 975	348 076	317 361	355 814
Betalte skattar	115 528	108 189	129 214	163 929	168 611

Tabell 5f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2005	2006	2007	2008	2009
Kontantar og bankinnskott	419 410	391 667	485 252	616 183	714 617
Andre krav	108 247	107 376	70 858	92 179	89 496
Omløpsmidlar, jordbruk	8 185	9 044	7 758	11 985	11 971
Omløpsmidlar, skogbruk		139	180	200	1 667
Omløpsmidlar, tilleggsnæringar	2 500				
Omløpsmidlar, andre næringar	52 291	48 318	71 754	92 555	91 714
Omløpsmidlar i alt	590 633	556 544	635 804	813 103	909 464
Anleggsmidlar, jordbruk	445 340	506 063	537 912	542 817	599 790
Anleggsmidlar, skogbruk	58 716	16 428	14 216	10 497	9 754
Anleggsmidlar, tilleggsnæringar	52 059	126 278	108 801	118 797	121 759
Privat, hovudbygningar	257 184	585 752	550 307	291 706	350 614
Privat, anna	139 805	150 170	190 559	280 027	252 604
Anleggsmidlar i alt	953 104	1 384 690	1 401 794	1 243 844	1 334 522
Eigedeler i alt	1 543 737	1 941 234	2 037 597	2 056 946	2 243 986
Eigedeler i jordbruket	453 525	515 107	545 670	554 802	611 761
Kortsiktig gjeld	38 112	50 627	55 513	46 222	135 577
Langsiktig gjeld	267 614	228 923	249 139	187 196	151 688
Eigenkapital	1 238 011	1 661 684	1 732 945	1 823 528	1 956 721

1) Kalkulasjonsrente 3,0 % 4,0 % 5,0 % 6,0 % 3,0 %

**Tabell 6a Vestlandet, storleikgrupper, gruppe 2 (50-99 daa)
Produksjonstekniske data og oppnådde prisar**

Ar	2005	2006	2007	2008	2009
Tal bruk	28	26	21	21	21
Alder på brukar	50	48	50	51	52
Arealfordeling og avling					
Grovfôr, daa	58,7	53,2	48,6	41,0	41,2
Fruktog bærareal, daa	15,0	19,9	23,1	29,8	30,7
Jordbruksareal, daa	76,9	75,4	72,9	71,7	72,7
- herav leigd areal, daa	17,1	10,9	12,5	12,5	19,9
Grovfôr, FEm pr daa	336	309	311	332	312
Jordbruksareal, FEm pr daa	261	222	208	190	177
Husdyrproduksjon					
Tal årskyr	3,0	2,0	1,1	0,7	1,1
Kumjøl, liter omsett	16 447	11 026	6 390	3 087	5 389
Mjølkevote	17 165	12 208	7 149	4 511	6 590
Produsert mjøl, pr årsku, kg	6 223	6 585	6 581	5 541	5 800
Storfekjø, kg omsett	379	639	516	481	809
Tal smågriskull	3	3			
Svinekjøt slaktegris, kg omsett	2 169	2 653	2 056	1 999	
Tal vinterföra sauer (vfs)	21	19	23	21	17
Kg kjøt pr vfs	25	24	23	26	28
Ull, kg omsett pr vfs	6,0	4,6	6,1	4,7	4,2
Årsgeiter	5,4	3,1	4,0	4,1	4,0
Geitemjøl, liter omsett	2202	1420	1756	1815	1 831
Mjølkevote	2368	1448	1793	1811	1 829
Produsert mjøl, pr årsgeit, kg	491	514	484	481	495
Arbeidsforbruk, timar					
Brukar	1 815	1 653	1 621	1 698	1 682
Ektefelle	231	181	169	69	51
Barn under 17 år	16	15	16	10	14
Sum familie	2 061	1 850	1 805	1 776	1 747
Leigd arbeid	727	946	643	1 071	1 245
Sum timar i jordbruket	2 789	2 795	2 448	2 847	2 993
Sum timar i skogbruket	38	13	10	10	5
Familiens arbeid på nyanlegg	25	35	16	63	4
Oppnådde prisar					
Kumjøl, kr pr l	3,45	3,44	3,78	3,96	3,95
Kukjø, kr pr kg	27,74	27,12	28,90	34,86	37,78
Anna storfekjø, kr pr kg	28,79	34,26	37,60	39,98	42,98
Smågris for sal, kr pr stk.	682	726			
Svinekjøt slaktegris, kr pr kg	20,36	20,64	23,44	23,41	
Sau- og lammekjø, kr pr kg	27,71	27,29	33,91	37,63	38,93
Ull, kr pr kg	31,68	34,90	30,00	33,46	28,78
Geitemjøl, kr pr l	3,90	3,88	4,17	4,39	3,88

Tabell 6b. Nettoinvesteringar

Ar	2005	2006	2007	2008	2009
Jord, grøfter og vassanlegg	13 732	14 508	35 788	19 936	1 597
Driftsbygningar	12 219	1 198	-12 600	-7 581	913
Maskinar og reiskap	132	7 544	-905	4 228	2 523
Mjølkevote (ku og geit)	286	279			
Sum nettoinvesteringar	26 369	23 529	22 284	16 583	5 033

**Tabell 6c Vestlandet, storleikgrupper, gruppe 2 (50-99 daa)
Produksjonsinntekter per bruk**

År	2005	2006	2007	2008	2009
Korn	0	19	0	0	
Frukt og andre planteprodukt	113 793	199 853	158 737	307 397	353 822
Planteprodukt i alt	113 793	199 872	158 737	307 397	353 822
Storfe, mjølk	56 695	37 899	24 134	12 212	21 277
Storfe, livdyr	3 801	4 063	877	1 902	2 716
Kuslakt	5 750	3 426	2 491	172	7 295
Anna storfeslakt	5 870	11 951	17 685	20 802	20 946
Smågris	22 551	11 806	-1 802	2 023	
Slaktegris	40 593	56 607	52 947	39 641	
Avlsgris	2 410	2 199			
Sauer, livdyr og slakt	14 401	13 490	19 411	22 598	16 558
Ull	3 390	3 228	4 361	3 069	2 354
Geiter, mjølk	8 591	5 504	7 323	7 966	7 097
Geiter, livdyr og slakt	137	118	220	-74	32
Andre inntekter, husdyrhald	113	256	132	428	1 803
Husdyrprodukt i alt	164 302	150 548	127 779	110 739	80 078
Kulturlandskapstilskot ¹⁾	14 341	13 408	14 385	13 648	14 311
Arealtilskot, grovfôr	10 783	9 765	9 250	7 154	9 315
Produksjonstillegg, husdyr	31 847	25 773	22 356	22 650	26 081
Bothfrådrag	-5 679	-5 000	-5 000	-4 000	-3 000
Drifts-, grunn og distr.tilskot	68 394	74 334	76 780	97 064	86 050
Beitetilskot	5 402	4 698	6 596	6 160	6 506
Regionale miljøtilskot		273	1 322	3 944	8 348
Refunderte avløyarsutgifter	20 981	20 498	15 603	12 995	13 402
Andre tilskot	15 931	21 856	28 109	27 723	20 023
Tilskot i alt	162 000	165 603	169 400	187 338	181 036
Leigeinntekt, traktor og reiskap	1 504	1 071	3 739	1 536	6 552
Andre inntekter	5 466	2 172	3 665	3 680	147
Produksjonsinntekter i alt	447 065	519 266	463 321	610 691	621 635

Tabell 6d. Kostnader pr bruk

År	2005	2006	2007	2008	2009
Kraftfôr	59 355	55 666	39 879	33 853	24 532
Anna førkostnader inkl. beiteleige	4 133	1 985	2 996	2 263	2 368
Såvarer	1 677	5 008	3 007	11 735	2 575
Handelsgjødsel og kalk	6 671	7 301	9 865	12 900	17 609
Plantevernmiddel	7 226	12 192	12 962	16 838	17 104
Konserveringsmiddel	2 195	1 845	2 040	1 505	1 421
Andre forbruksartiklar m.v.	19 216	22 509	18 870	19 125	21 720
Kjøp av dyr	20 501	25 808	26 247	27 205	6 120
Sum variable kostnader	120 974	132 316	115 866	125 425	93 448
Leigd arbeid	50 322	83 059	57 476	101 993	144 559
Drivstoff	5 288	6 206	5 816	8 738	7 678
Vedl.h. jord, vegar, grøfter og vassanl.	4 204	7 040	3 703	4 880	5 563
Vedl.h. driftsbygningar	13 078	11 879	11 009	14 217	12 438
Vedl.h. traktor og maskinar	27 368	19 672	21 847	24 181	31 891
Avskrivingar	40 802	47 331	40 415	44 984	45 271
Maskinleige	3 757	5 765	4 223	4 642	15 178
Leige av dyr ²⁾			236	257	105
Leige av bygningar ²⁾			1 219	2 610	1 845
Andre faste kostnader	46 607	46 867	40 343	49 967	50 393
Sum faste kostnader	191 426	227 819	186 287	256 468	314 921
Kostnader i alt	312 400	360 135	302 153	381 893	408 369

1)Var tidligare en del av arealtilskot

2)Var tidligare rekna inn i maskinleie

**Tabell 6e Vestlandet, storleikgrupper, gruppe 2 (50-99 daa)
Resultatrekning**

År	2005	2006	2007	2008	2009
Resultatrekning i jordbruket					
Driftsoverskot	134 665	159 132	161 167	228 798	213 267
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	18 593	28 270	30 675	38 874	19 657
Familiens arbeidsforteneste	116 072	130 862	130 492	189 924	193 610
Familiens arbeidsforteneste pr årsverk	96 557	122 446	125 351	174 445	187 540
Lønsevne	166 394	213 921	187 968	291 917	338 168
Lønsevne pr. time	59,67	76,53	76,79	102,53	113,00
Vederl. til arb. og eigenkap. pr årsverk	115 900	152 588	158 337	202 543	214 185
Skattejustert vederlag per årsverk	130 537	166 661	181 131	228 860	240 611
Rekneskapssamdrag					
Driftsoverskot, jordbruk	134 665	159 132	161 167	228 798	213 267
Driftsoverskot, skogbruk	89	- 795	4 238	1 155	22 207
Driftsoverskot, tilleggsnæringar	12 436	14 907	17 918	- 3 468	24 187
Driftsoverskot, andre næringar	12 245	12 189	5 162	3 574	42 511
Løsinntekt	206 655	244 889	265 601	269 060	244 344
Pensjonar og sjukepengar	33 522	18 225	38 779	18 862	21 021
Gevinst/utbyte verdipapir	711	- 2 700	728	1 492	1 548
Familiens arbeid på nyanlegg	3 598	5 067	2 285	9 779	637
Renteinntekter	3 787	7 584	13 987	21 053	12 765
- Renteutgifter	22 678	26 655	23 829	53 244	29 905
- Kårutgifter	4 626	3 467	4 389	7 882	7 794
Nettoinntekt	380 406	428 376	481 647	489 178	544 788
Privatforbruk ekskl. skatt	279 737	283 683	328 231	321 771	352 275
Betalte skattar	85 807	93 135	99 627	114 676	119 996

Tabell 6f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2005	2006	2007	2008	2009
Kontantar og bankinnskot	384 795	427 437	507 294	613 920	638 472
Andre krav	77 204	88 961	97 401	111 408	128 537
Omløpsmidlar, jordbruk	35 021	34 902	33 195	28 445	28 724
Omløpsmidlar, skogbruk	527				10
Omløpsmidlar, tilleggsnæringar	13 036	27 885	43 448	76 024	89 746
Omløpsmidlar, andre næringar	33 437	36 328	32 533	44 812	44 813
Omløpsmidlar i alt	544 019	615 513	713 870	874 609	930 302
Anleggsmidlar, jordbruk	595 819	681 582	594 565	627 470	627 675
Anleggsmidlar, skogbruk	17 266	15 589	20 714	20 247	19 563
Anleggsmidlar, tilleggsnæringar	113 771	145 305	182 677	200 278	447 084
Anleggsmidlar, andre næringar	12 514	3 999	2 857		
Privat, hovudbygningar	384 613	374 165	379 363	379 018	353 303
Privat, anna	114 431	148 919	141 794	156 946	129 992
Anleggsmidlar i alt	1 238 414	1 369 559	1 321 970	1 383 959	1 577 617
Eigedeler i alt	1 782 433	1 985 072	2 035 840	2 258 567	2 507 920
Eigedeler i jordbruket	630 840	716 484	627 759	655 915	656 399
Kortsiktig gjeld	115 157	128 581	113 275	134 911	143 312
Langsiktig gjeld	558 447	606 941	514 207	668 753	759 213
Eigenkapital	1 108 829	1 249 551	1 408 358	1 454 903	1 605 394

1) Kalkulasjonsrente 3,0 % 4,0 % 5,0 % 6,0 % 3,0 %

Tabell 7a Vestlandet, storleikgrupper, gruppe 3 (100-199 daa)
Produksjonstekniske data og oppnådde prisar

Ar	2005	2006	2007	2008	2009
Tal bruk	73	63	68	59	59
Alder på brukar	47	48	47	48	46
Arealfordeling og avling					
Grovfôr, daa	146,5	152,1	155,5	150,3	154,0
Frukt og bærareal, daa	0,4	0,3	0,3	1,2	1,4
Jordbruksareal, daa	147,3	152,8	155,8	151,6	155,4
- herav leigd areal, daa	44,7	49,2	50,8	48,1	53,1
Grovfôr, FEm pr daa	362	362	349	355	343
Jordbruksareal, FEm pr daa	361	361	348	352	340
Husdyrproduksjon					
Tal årskyr	9,4	9,2	9,1	8,5	8,6
Kumjôlk, liter omsett	54 615	53 092	55 753	50 640	51 952
Mjôlkekvote	55 419	53 634	53 806	51 917	52 256
Produsert mjôlk pr årsku, kg	6 538	6 515	6 692	6 637	6 760
Storfekjôt, kg omsett	2 327	2 289	2 339	2 553	2 318
Tal smågriskull	7	9	6	6	4
Svinekjôt slaktegris, kg omsett	2 848	3 174	1 307	1 139	1 383
Tal vinterfôra sauer (vfs)	25	29	31	32	36
Kg kjôt pr vfs	25	25	24	26	24
Ull, kg omsett pr vfs	5,0	4,9	4,2	4,8	4,8
Årsgeiter	3,2	4,1	3,7	3,5	5,3
Geitemjôlk, liter omsett	1708	2315	2203	2310	3 874
Mjôlkekvote	1553	2227	2408	2342	3 923
Produsert mjôlk pr årsgeit, kg	588	621	656	826	843
Arbeidsforbruk, timar					
Brukar	1 789	1 860	1 796	1 715	1 757
Ektefelle	307	343	306	317	269
Barn under 17 år	9	15	8	12	20
Sum familie	2 104	2 219	2 111	2 043	2 046
Leigd arbeid	550	537	602	600	666
Sum timar i jordbruket	2 654	2 756	2 713	2 643	2 712
Sum timar i skogbruket	39	37	34	32	25
Familiens arbeid på nyanlegg	27	36	15	11	35
Oppnådde prisar					
Bygg, kr pr kg				1,84	
Kumjôlk, kr pr l	3,45	3,46	3,68	3,90	3,95
Kukjôt, kr pr kg	29,50	29,41	31,12	33,54	34,77
Anna storfekjôt, kr pr kg	34,18	35,53	37,37	40,04	41,85
Smågris for sal, kr pr stk.	688	660	804	865	787
Svinekjôt slaktegris, kr pr kg	20,14	20,52	21,85	22,98	22,62
Sau- og lammekjôt, kr pr kg	26,19	29,51	33,71	38,33	36,15
Ull, kr pr kg	32,08	33,74	31,73	31,60	25,78
Geitemjôlk, kr pr l	3,80	4,09	4,25	4,57	4,82
Egg, kr pr kg	10,22	10,64	11,41	10,87	12,49

Tabell 7b. Nettoinvesteringar

Ar	2005	2006	2007	2008	2009
Jord, grøfter og vassanlegg	3 630	1 101	5 196	6 236	4 263
Driftsbygningar	-27 379	-21 803	-18 897	-16 880	59 883
Maskinar og reiskap	16 508	16 758	36 505	18 445	15 299
Mjôlkekvote (ku og geit)	15 556	6 501	-550	4 848	7 729
Sum nettoinvesteringar	8 315	2 557	22 255	12 650	87 184

Tabell 7c Vestlandet, storleikgrupper, gruppe 3 (100-199)
Produksjonsinntekter per bruk

Ar	2005	2006	2007	2008	2009
Korn				525	
Frukt og andre planteprodukt	8 126	8 862	5 839	13 156	16 235
Planteprodukt i alt	8 126	8 862	5 839	13 681	16 235
Storfe, mjølk	188 545	183 513	205 234	197 439	205 467
Storfe, livdyr	14 909	17 339	13 153	16 505	14 577
Kuslakt	31 841	28 146	31 672	35 428	33 179
Anna storfeslakt	47 234	47 657	61 433	65 361	61 830
Smågris	22 635	31 541	40 779	39 530	19 673
Slaktegris	58 842	68 559	26 554	26 813	31 846
Avlsgris	3 685	2 546	4 959	6 504	12 589
Sauer, livdyr og slakt	17 363	23 819	29 228	38 648	32 277
Ull	3 945	4 278	4 243	4 622	4 480
Geiter, mjølk	6 496	9 469	9 357	10 560	18 683
Geiter, livdyr og slakt	342	553	246	25	2 159
Andre inntekter, husdyrhald	20 803	19 830	20 956	29 237	26 777
Husdyrprodukt i alt	416 637	437 250	447 814	470 671	463 537
Kulturlandskapstilskot	27 698	26 180	31 644	28 903	26 985
Arealtilskot, grovfør	26 635	26 467	28 126	28 043	29 737
Produksjonstillegg, husdyr	62 513	64 248	65 974	68 784	77 972
Bothfrådrag	-5 637	-5 206	-5 456	-4 000	-3 051
Drifts-, grunn og dist.tilskot	79 248	80 110	80 001	86 227	97 549
Beiteilskot	7 710	9 029	12 615	14 500	16 989
Regionale miljøtilskot		2 767	5 108	6 376	8 659
Refunderte avløyvarsutgifter	37 956	41 212	39 940	45 791	53 470
Andre tilskot	5 248	5 823	4 883	8 616	4 401
Tilskot i alt	241 370	250 630	262 835	283 239	312 711
Leigeinntekt, traktor og reiskap	6 837	8 708	10 418	7 783	9 669
Andre inntekter	2 635	269	7 623	10 224	436
Produksjonsinntekter i alt	675 606	705 717	734 529	785 598	802 588

Tabell 7d. Kostnader pr bruk

Ar	2005	2006	2007	2008	2009
Kraftfôr	141 981	152 186	136 716	148 123	164 383
Anna førkostnader inkl. beiteleige	6 021	8 920	9 496	10 391	7 924
Såvarer	1 509	1 797	1 316	3 185	1 921
Handelsgjødsel og kalk	15 595	17 483	18 658	20 499	27 119
Plantevernmiddel	1 306	1 405	1 246	1 189	1 668
Konserveringsmiddel	5 283	5 032	4 962	6 030	7 441
Andre forbruksartiklar m.v.	32 610	37 017	35 465	35 978	39 060
Kjøp av dyr	17 248	19 637	26 711	29 521	29 367
Sum variable kostnader	221 552	243 476	234 569	254 918	278 881
Leigd arbeid	54 657	47 025	56 377	65 785	67 687
Drivstoff	10 808	11 704	11 990	14 487	13 752
Vedl.h. jord, vegar, grøfter og vassanl.	2 888	5 189	3 412	3 928	3 734
Vedl.h. driftsbygningar	19 958	16 585	20 958	15 496	22 245
Vedl.h. traktor og maskinar	28 358	24 844	33 762	34 851	31 723
Avskr. jord, vegar, grøfter og vassanl.	3 039	2 652	2 425	1 988	1 777
Avskr. driftsbygningar	38 271	40 433	35 768	36 795	40 137
Avskr. traktor og maskinar	27 788	26 497	28 512	29 202	30 797
Maskinleige	10 131	26 425	15 637	20 035	23 195
Leige av dyr			7 005	3 470	3 866
Leige av bygningar			88	76	169
Leige av kvote			331	306	509
Andre faste kostnader	59 873	62 493	62 630	70 728	74 458
Sum faste kostnader	255 771	263 847	278 895	297 147	314 049
Kostnader i alt	477 324	507 323	513 464	552 065	592 930

1)Var tidlegare en del av arealtilskot

2)Var tidlegare rekna inn i maskinleie

**Tabell 7e Vestlandet, storleikgrupper, gruppe 3 (100-199 daa)
Resultatrekning**

Ar	2005	2006	2007	2008	2009
Resultatrekning i jordbruket					
Driftsoverskot	198 282	198 394	221 065	233 533	209 658
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	36 246	49 449	59 168	71 526	38 563
Familiens arbeidsforteneste	162 036	148 945	161 897	162 007	171 094
Familiens arbeidsforteneste pr årsverk	130 713	112 734	126 161	132 756	135 068
Lønsevne	216 693	195 970	218 273	227 792	238 781
Lønsevne pr. time	81,65	71,11	80,47	86,18	88,05
Vederl. til arb. og eigenkap. pr årsverk	164 699	152 910	176 840	191 570	172 887
Skattejustert vederlag per årsverk	186 516	168 953	202 426	219 728	199 022
Rekneskapssamdrag					
Driftsoverskot, jordbruk	198 282	198 394	221 065	233 533	209 658
Driftsoverskot, skogbruk	1 489	840	2 852	4 367	897
Driftsoverskot, tilleggsnæringar	23 575	21 467	24 757	31 552	76 093
Driftsoverskot, andre næringar	16 542	20 464	13 740	20 710	11 166
Løsinntekt	249 694	271 101	325 627	328 521	352 652
Pensjonar og sjukepengar	25 478	22 441	29 489	30 133	29 623
Gevinst/utbyte verdipapir	9 582	12 711	6 275	10 586	1 596
Familiens arbeid på nyanlegg	3 993	4 998	2 231	1 761	5 565
Renteinntekter	5 215	6 409	19 097	23 343	10 943
- Renteutgifter	29 197	31 480	35 080	51 429	45 007
- Kårutgifter	5 081	4 451	5 078	7 740	8 816
Nettoinntekt	499 571	522 893	604 975	625 338	644 370
Privatforbruk ekskl. skatt	352 813	360 429	383 319	428 616	460 739
Betalte skattar	135 198	142 716	146 491	141 931	137 971

Tabell 7f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

Ar	2005	2006	2007	2008	2009
Kontantar og bankinnskot	345 291	293 159	406 708	530 827	472 972
Andre krav	127 884	118 005	115 412	136 598	129 944
Omløpsmidlar, jordbruk	94 059	100 955	93 670	99 515	102 858
Omløpsmidlar, skogbruk	1 169	871	425	34	92
Omløpsmidlar, tilleggsnæringar		79	221	555	1 080
Omløpsmidlar, andre næringar	160 271	169 915	192 093	141 277	161 271
Omløpsmidlar i alt	728 674	682 985	808 528	908 806	868 218
Anleggsmidlar, jordbruk	1 119 242	1 135 459	1 107 408	1 106 741	1 228 255
Anleggsmidlar, skogbruk	36 038	38 263	43 675	47 051	58 189
Anleggsmidlar, tilleggsnæringar	70 655	96 379	104 527	125 826	132 853
Anleggsmidlar, andre næringar	55 402	37 400	5 722	10 148	7 101
Privat, hovudbygningar	497 506	488 316	576 632	526 708	556 266
Privat, anna	151 378	141 212	162 257	177 734	170 771
Anleggsmidlar i alt	1 930 220	1 937 028	2 000 222	1 994 208	2 153 436
Eigedeler i alt	2 658 894	2 620 013	2 808 750	2 903 014	3 021 654
Eigedeler i jordbruket	1 213 300	1 236 414	1 201 078	1 206 257	1 331 113
Kortsiktig gjeld	173 893	164 617	127 114	157 022	174 982
Langsiktig gjeld	767 530	757 473	799 655	821 294	927 110
Eigenkapital	1 717 471	1 697 923	1 881 981	1 924 698	1 919 562

1) Kalkulasjonsrente 3,0 % 4,0 % 5,0 % 6,0 % 3,0 %

**Tabell 8a Vestlandet, storleikgrupper, gruppe 4 (200-299 daa)
Produksjonstekniske data og oppnådde prisar**

År	2005	2006	2007	2008	2009
Tal bruk	45	38	35	38	38
Alder på brukar	43	44	45	47	47
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	0,5	0,9	1,8	0,7	1,4
Grovfôr, daa	238,8	237,0	239,8	241,3	243,7
Anna areal, daa	0,1	0,7	0,4	0,4	0,3
Jordbruksareal, daa	239,4	238,7	242,0	242,5	245,4
- herav leigd areal, daa	82,7	92,6	102,9	109,6	107,0
Korn ialt, FEm pr daa	337	296	329	448	348
Grovfôr, FEm pr daa	332	320	351	332	327
Jordbruksareal, FEm pr daa	332	320	350	332	327
Husdyrproduksjon					
Tal årskyr	13,4	12,7	14,4	11,7	10,4
Kumjolk, liter omsett	76 254	70 413	86 457	71 037	65 482
Mjølkevote	79 119	76 555	84 391	75 045	70 147
Produsert mjolk pr årsku, kg	6 512	6 322	6 845	6 807	6 996
Storfekjøtt, kg omsett	3 187	2 846	2 911	2 916	2 616
Tal smågriskull	2	1	7	8	11
Svinekjøtt slaktegris, kg omsett	1 849	1 750	3 801	3 455	3 879
Tal vinterfôra sauer (vfs)	35	36	33	42	55
Kg kjøtt pr vfs	28	28	28	27	27
Ull, kg omsett pr vfs	5,1	4,5	5,4	4,6	4,2
Årsgeiter				1,3	1,7
Geitemjolk, liter omsett				694	727
Mjølkevote				716	723
Produsert mjolk pr årsgeit, kg				718	789
Arbeidsforbruk, timar					
Brukar	2 067	1 988	2 196	2 175	2 194
Ektefelle	409	455	539	386	415
Barn under 17 år	40	67	40	33	27
Sum familie	2 517	2 510	2 775	2 593	2 637
Leigd arbeid	811	851	781	688	688
Sum timar i jordbruket	3 328	3 361	3 556	3 281	3 325
Sum timar i skogbruket	46	38	36	35	50
Familiens arbeid på nyanlegg	31	31	73	26	42
Oppnådde prisar					
Bygg, kr pr kg			1,54		1,76
Kumjolk, kr pr l	3,47	3,44	3,67	3,87	3,99
Kukjøtt, kr pr kg	28,59	29,26	30,49	32,55	34,60
Anna storfekjøtt, kr pr kg	34,14	34,96	35,64	38,47	40,95
Smågris for sal, kr pr stk.	725	663	806	849	795
Svinekjøtt slaktegris, kr pr kg	21,44	20,38	23,18	23,06	23,15
Sau- og lammekjøtt, kr pr kg	27,93	30,76	34,97	41,56	38,09
Ull, kr pr kg	33,33	32,29	33,57	32,50	29,23
Geitemjolk, kr pr l				4,99	5,72
Egg, kr pr kg	21,27				

Tabell 8b. Nettoinvesteringar

År	2005	2006	2007	2008	2009
Jord, grøfter og vassanlegg	20 108	3 431	1 108	4 792	3 522
Driftsbygningar	-18 790	-11 428	-17 303	2 490	45 271
Maskinar og reiskap	8 565	7 723	7 499	13 336	26 778
Mjølkevote (ku og geit)	25 790	7 350	-773	9 792	10 713
Sum nettoinvesteringar	35 673	7 075	-9 469	30 410	86 284

1) inkl. nytta halmavling

**Tabell 8c Vestlandet, storleikgrupper, gruppe 4 (200-299 daa)
Produksjonsinntekter per bruk**

Ar	2005	2006	2007	2008	2009
Korn			559		605
Andre planteprodukt	9 908	15 856	11 739	18 456	12 758
Planteprodukt i alt	9 908	15 856	12 298	18 456	13 363
Storfe, mjølk	264 764	242 488	317 063	274 722	261 303
Storfe, livdyr	12 326	13 770	20 331	15 270	24 055
Kuslakt	47 770	43 567	45 934	45 534	44 530
Anna storfeslakt	66 037	52 944	64 116	66 357	65 580
Smågris	2 596	6 804	19 950	31 067	44 813
Slaktegris	40 345	35 131	89 231	82 400	87 380
Avlsgris	1 136	1 600	6 871	3 341	6 195
Sauer, livdyr og slakt	29 818	34 232	40 863	54 193	60 555
Ull	5 550	4 640	6 161	6 006	6 608
Geiter, mjølk				3 465	4 161
Geiter, livdyr og slakt	37	58		-9	191
Andre inntekter, husdyrhald	6 385	664	122	241	1 530
Husdyrprodukt i alt	476 764	435 897	610 641	582 585	606 901
Kulturlandskapstilskot	40 855	39 485	44 022	41 185	42 907
Arealtilskot, grovfør	38 251	37 757	38 129	38 171	41 740
Arealtilskot, korn		98	223	143	364
Produksjonstillegg, husdyr	77 323	75 443	84 113	80 998	98 193
Bothfrådrag	-5 500	-5 000	-5 429	-4 211	-3 079
Drifts-, grunn og distr.tilskot	91 675	85 524	102 267	103 222	104 648
Beitetilskot	9 529	9 521	14 715	18 360	22 761
Regionale miljøtilskot		2 448	6 194	5 928	8 984
Refunderte avløyarsutgifter	46 015	42 085	46 850	51 633	56 528
Andre tilskot	6 692	9 264	10 224	7 550	7 316
Tilskot i alt	304 840	296 623	341 308	342 980	380 362
Leigeinntekt, traktor og reiskap	7 424	12 171	8 936	15 096	12 146
Andre inntekter	17 041	4 228	1 063	71	11 151
Produksjonsinntekter i alt	815 977	764 775	974 246	959 187	1 023 923

Tabell 8d. Kostnader pr bruk

Ar	2005	2006	2007	2008	2009
Kraftfôr	144 923	139 604	185 000	179 827	208 209
Anna førkostnader inkl. beiteleige	9 330	10 345	12 131	16 671	18 917
Såvarer	2 167	1 838	1 940	2 237	2 394
Handelsgjødsele og kalk	25 217	22 194	24 979	27 235	34 535
Plantevernemiddel	1 264	1 341	1 736	1 748	1 451
Konserveringsmiddel	5 341	5 842	7 185	6 254	7 036
Andre forbruksartiklar m.v.	43 761	46 091	56 604	52 578	55 680
Kjøp av dyr	19 541	16 861	19 694	23 396	23 365
Sum variable kostnader	251 543	244 116	309 270	309 946	351 587
Leigd arbeid	64 688	66 725	67 134	63 781	68 504
Drivstoff	14 059	16 343	17 264	21 860	19 972
Vedl.h. jord, vegar, grøfter og vassanl.	4 222	3 816	4 530	3 957	5 819
Vedl.h. driftsbygningar	23 780	21 348	25 506	27 355	25 330
Vedl.h. traktor og maskinar	36 275	34 069	34 177	38 515	41 981
Avskrivningar	88 042	73 610	83 401	77 837	93 398
Maskinleige	19 852	23 892	32 612	30 963	27 145
Leige av dyr			5 240	12 136	14 111
Leige av bygningar			456	340	237
Leige av kvote				122	245
Andre faste kostnader	77 533	74 515	81 443	86 136	89 704
Sum faste kostnader	328 451	314 320	351 763	363 002	386 447
Kostnader i alt	579 994	558 436	661 033	672 948	738 034

1)Var tidlegare en del av arealtilskot

2)Var tidlegare rekna inn i maskinleie

**Tabell 8e Vestlandet, storleikgrupper, gruppe 4 (200-299 daa)
Resultatrekning**

År	2005	2006	2007	2008	2009
Resultatrekning i jordbruket					
Driftsoverskot	235 984	206 339	313 213	286 239	285 889
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	45 132	54 659	77 618	84 301	50 252
Familiens arbeidsforteneste	190 852	151 679	235 595	201 938	235 638
Familiens arbeidsforteneste pr årsverk	126 401	96 964	139 547	127 790	150 518
Lønsevne	255 540	218 405	302 729	265 719	304 142
Lønsevne pr. time	76,78	64,99	85,13	80,99	91,47
Vederl. til arb. og eigenkap. pr årsverk	152 893	137 882	183 845	180 180	183 282
Skattejustert vederlag per årsverk	166 062	151 843	208 352	208 328	209 757
Rekneskapssamdrag					
Driftsoverskot, jordbruk	235 984	206 339	313 213	286 239	285 889
Driftsoverskot, skogbruk	922	- 872	- 191	3 803	7 931
Driftsoverskot, tilleggsnæringar	41 822	57 963	21 523	32 400	31 421
Driftsoverskot, andre næringar	25 824	17 177	- 547	3 255	24 808
Løsinntekt	178 774	204 890	221 154	226 427	245 294
Pensjonar og sjukepengar	20 581	22 328	17 317	33 095	23 635
Gevinst/utbyte verdipapir	13 394	23 582	4 637	- 211	- 6 367
Familiens arbeid på nyanlegg	4 416	4 422	11 038	4 108	6 707
Renteinntekter	3 451	5 933	21 880	23 808	16 034
- Renteutgifter	38 241	36 865	48 022	55 968	46 454
- Kårutgifter	6 062	6 141	6 225	5 394	4 476
Nettoinntekt	480 864	498 755	555 777	551 562	584 421
Privatforbruk ekskl. skatt	329 154	342 479	346 558	384 886	340 262
Betalte skattar	106 953	124 038	128 266	115 043	151 664

Tabell 8f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2005	2006	2007	2008	2009
Kontantar og bankinnskot	323 284	463 403	569 228	541 879	542 637
Andre krav	119 726	95 000	108 457	142 235	167 562
Omløpsmidlar, jordbruk	104 737	109 021	133 708	147 348	139 477
Omløpsmidlar, skogbruk	549	902	1 085	289	715
Omløpsmidlar, tilleggsnæringar	556		3	51	838
Omløpsmidlar, andre næringar	64 991	76 925	350 718	142 044	301 671
Omløpsmidlar i alt	613 843	745 250	1 163 199	973 847	1 152 899
Anleggsmidlar, jordbruk	1 422 216	1 261 878	1 424 620	1 288 096	1 579 359
Anleggsmidlar, skogbruk	36 502	29 510	33 762	39 351	48 871
Anleggsmidlar, tilleggsnæringar	72 178	86 984	90 983	36 564	95 458
Anleggsmidlar, andre næringar	15 883		10 141	214	23 577
Privat, hovudbygningar	474 394	475 370	472 118	546 835	536 243
Privat, anna	106 802	101 389	105 211	133 962	152 047
Anleggsmidlar i alt	2 127 975	1 955 132	2 136 836	2 045 022	2 435 555
Eigedeler i alt	2 741 818	2 700 382	3 300 035	3 018 870	3 588 454
Eigedeler i jordbruket	1 526 953	1 370 899	1 558 328	1 435 445	1 718 836
Kortsiktig gjeld	247 641	214 307	257 352	250 182	242 406
Langsiktig gjeld	985 930	918 087	926 663	841 042	947 096
Eigenkapital	1 508 247	1 567 987	2 116 019	1 927 646	2 398 951

1) Kalkulasjonsrente 3,0 % 4,0 % 5,0 % 6,0 % 3,0 %

Tabell 9a Vestlandet, storleiksgrupper, gruppe V (300 - 500 daa)
Produksjonstekniske data og oppnådde prisar

Ar	2005	2006	2007	2008	2009
Tal bruk i gruppa	18	27	29	31	29
Alder på brukar	42	44	44	45	46
Arealfordeling og avling per dekar					
Kom i alt, daa	35,4	15,9	12,3	12,4	6,6
Grovfôr i alt, daa	337,4	345,7	349,2	347,2	364,5
Jorbruksareal i alt, daa	373,9	362,4	362,3	360,2	371,8
- herav leigd daa	172,8	143,7	151,7	156,0	156,9
Kom i alt, FEm per daa	276	375	229	389	446
Grovfôr i alt, FEm per daa	329	343	301	335	337
Jorbruksareal i alt, FEm per daa	324	344	302	337	339
Husdyrproduksjon					
Tal årskyr	17,5	18,2	16,9	19,8	21,2
Kumjøl, liter omsett	110 621	110 039	108 672	131 090	141 632
Mjølkevote	113 991	115 788	115 915	135 313	145 223
Produsert mjøl pr årsku, kg	7 154	6 870	7 095	7 405	7 465
Storfekjøt, kg omsett	5 994	5 052	3 804	4 460	5 658
Tal grisekull	8	14	10	9	7
Slaktegris, kg omsett	4 746	7 292	7 458	5 554	3 947
Vinterfora sauer	37	26	51	32	46
Kg kjøt per vf sau	22	24	27	27	27
UI, kg omsett	214	120	193	125	215
Arbeidsforbruk, timar per bruk					
Brukar	2 585	2 491	2 472	2 542	2 569
Ektefelle	639	631	558	367	320
Barn under 17 år	9	28	53	56	42
Sum familie	3 234	3 150	3 083	2 964	2 931
Leigd arbeid	941	761	635	882	905
Timar jordbruket	4 174	3 911	3 719	3 847	3 835
Timar skogbruket	15	39	26	24	27
Timar nyanlegg	98	157	75	77	131
Oppnådde prisar, kr per kg / ltr					
Bygg	1,61	1,65	1,46	1,82	2,00
Kveite	1,66	1,68	1,45		
Kumjøl, liter	3,47	3,53	3,78	3,93	3,97
Kukjøt	28,78	29,69	30,58	33,45	35,47
Anna storfekjøt	35,56	34,42	36,65	39,04	41,11
Smågris, kr per stk	648	674	871	839	814
Svinekjøt, slaktegris	19,73	20,63	23,01	23,23	22,98
Sau- og lammekjøt	27,20	30,69	35,08	38,45	36,84
UI	32,17	32,20	34,88	32,41	30,31

Tabell 9b. Nettoinvesteringar

Ar	2005	2006	2007	2008	2009
Jord, grøfter og vassanlegg	3 678	12 929	4 618	6 266	41 690
Driftsbygningar	33 697	21 848	14 940	212 120	164 813
Maskinar og reiskap	-512	-3 071	36 099	36 634	28 736
Mjølkevote (ku og geit)	9 383	51 265	16 426	25 313	11 253
Sum nettoinvesteringar	46 248	82 970	71 939	280 330	246 492

Tabell 9c Vestlandet, storleikgrupper, gruppe 5 (over 300 daa)
Produksjonsinntekter per bruk

År	2005	2006	2007	2008	2009
Korn	5 605	5 761	4 466	8 947	6 014
Andre planteprodukt	13 070	23 099	10 217	25 126	18 873
Planteprodukt	18 675	28 860	14 683	34 073	24 940
Storfe, mjølk	383 526	388 038	410 260	515 477	562 453
Stofe, livdyr og slakt	221 309	196 163	167 921	217 153	267 134
Smågris	2 186	14 507	11 488	11 740	12 057
Slaktegris	97 159	160 032	175 382	121 459	93 297
Purker og rånar	39 285	25 747	26 396	25 842	1 910
Sau, livdyr og slakt	24 682	22 835	55 351	35 966	50 214
Ull	6 293	4 136	7 066	3 866	6 675
Andre innt. husdyrholdet	20 178	12 544	2 177	1 268	1 598
Husdyrprodukt	794 618	824 003	856 041	932 771	995 621
Arealtilskot, grovfôr	43 624	43 663	44 180	45 469	47 632
Arealtilskot, korn	6 857	4 116	3 506	2 781	1 857
Kulturlandskapstilskot	67 435	60 836	67 279	64 708	62 782
Prod. tillegg, husdyr	98 277	94 276	98 341	99 570	117 147
Botnfrådrag	-5 500	-5 185	-5 241	-4 258	-3 448
Ref. avlørsarutgifter	49 832	51 478	49 199	56 064	59 675
Drifts-, grunn og distr.tilskot	119 672	111 702	112 090	135 293	156 798
Andre tilskot og trygder	22 852	20 378	38 065	38 746	42 410
Tilskot i alt	403 049	381 264	407 419	438 373	484 853
Leigeinntekter traktor og reiskap	18 168	8 159	19 594	20 258	45 581
Anna	1 089	5 540	5 360	2 358	16 875
Produksjonsinntekter i alt	1 235 599	1 247 826	1 303 097	1 427 833	1 567 870

Tabell 9d. Kostnader pr bruk

År	2005	2006	2007	2008	2009
Kraffôr	257 943	272 557	270 597	301 835	331 625
Anna førkostnader inkl. beiteleige	12 060	16 989	18 865	25 660	29 473
Såvarer	7 555	6 147	3 809	4 669	4 123
Handelsgjødtsel og kalk	35 594	38 015	39 469	50 368	68 149
Konserveringsmidlar	6 804	8 087	7 016	8 291	9 877
Kjøp av dyr	41 589	41 250	34 324	32 615	50 204
Forbr.art. og diverse	67 140	71 801	70 203	80 311	87 799
Variable kostnader	428 687	454 847	444 283	503 749	581 250
Leigd arbeid	80 530	75 938	74 760	97 645	89 476
Drivstoff	23 517	28 361	23 325	31 908	28 460
Vedl.h. jord, vegar, grøfter og vassar	13 940	10 353	5 909	12 091	9 769
Vedl.h. driftsbygningar	39 992	35 885	35 765	43 623	38 887
Vedl.h. traktor og maskinar	68 314	56 160	59 288	58 915	60 413
Avskrivingar	131 213	139 496	126 622	142 710	158 152
Maskinleige	33 332	43 351	35 428	43 861	46 950
Jordleie ig leige av kvote				12 364	14 939
Andre kostnader	98 612	99 477	111 244	126 307	125 437
Faste kostnader	489 450	489 022	472 341	569 424	572 483
Kostnader i alt	918 137	943 869	916 624	1 073 173	1 153 733

**Tabell 9e Vestlandet, storleikgrupper, gruppe 5 (over 300 daa)
Resultatrekning**

Ar	2005	2006	2007	2008	2009
Resultatrekning i jordbruket					
Driftsoverskot	317 463	303 957	386 471	354 660	414 137
- Renter av aktiva i jordbruket	72 365	105 194	123 372	157 228	88 753
Familiens arb. fortjeneste ¹⁾	245 098	198 764	263 099	197 432	325 565
Familiens arb. fortjeneste per årsverk	128 176	109 403	148 764	111 771	184 764
Lønsevne i alt	325 628	274 702	337 859	295 077	415 041
Lønsevne per time	78,01	70,24	90,86	76,71	108,22
Vederlag til arb. og eigenkap. per års	157 778	154 071	198 014	183 087	210 548
Skattejustert vederlag per årsverk	169 017	166 817	220 305	207 934	235 716
Rekneskapssamandrag					
Driftsoverskot, jordbruk	317 463	303 957	386 471	354 660	414 137
Driftsoverskot, skogbruk	-1 983	459	6 734	4 279	6 923
Driftsoverskot, tilleggsnæring	24 401	17 279	19 731	35 963	44 387
Driftsoverskot, anna næring	31 447	12 177	48 957	26 296	-2 359
Løsinntekt	164 814	208 656	254 074	263 034	293 512
Pensjonar og sjukepengar	25 822	15 883	5 113	35 147	10 245
Renteinntekter	3 074	3 709	6 976	17 387	17 164
- Renteutgifter	53 412	69 363	86 362	111 066	101 073
- Kår	7 257	6 776	5 508	8 077	8 928
Nettoinntekt	530 190	501 865	641 299	643 397	694 180
Privatforbruk eks. skatt	368 336	401 556	397 751	410 462	407 892
Skatt	102 553	121 443	133 969	169 458	168 899

¹⁾ Inkluderer arbeidsfortjeneste for ubetalt arbeid

Tabell 9f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

Ar	2005	2006	2007	2008	2009
Balanseoversikt (UB)					
Kontantar og bankinnskot	184 609	175 296	249 201	422 707	429 234
Andre krav	107 618	124 743	147 861	155 958	204 721
Omløpsmidlar jordbruket	207 765	205 339	158 815	209 681	205 541
Omløpsmidlar skog	500	333		13	
Omløpsmidlar tilleggsnæring	2 734			203	496
Omløpsmidlar anna	44 078	32 746	53 938	364 658	394 802
Omløpsmidlar i alt	547 304	538 457	609 815	1 153 220	1 234 794
Anleggsmidlar jordbruk	2 228 108	2 473 180	2 361 707	2 583 003	2 878 136
Anleggsmidlar skogbruk	67 191	60 409	47 333	49 729	46 604
Anleggsmidlar tilleggsnæring	26 609	31 002	63 727	133 497	152 569
Anleggsmidlar anna næring	116 187	83 536	51 709	43 787	88 257
Hovudbygning	528 250	496 474	451 095	484 796	523 882
Privat	75 508	136 817	160 543	178 910	202 014
Anleggsmidlar i alt	3 041 854	3 281 419	3 136 114	3 473 723	3 891 462
Eigedeler i jordbruket	2 435 873	2 678 519	2 520 522	2 792 685	3 083 678
Eigedeler i alt	3 589 158	3 819 875	3 745 929	4 626 943	5 126 256
Kortsiktig gjeld	411 045	427 594	338 315	382 398	409 252
Langsiktig gjeld	1 343 579	1 559 025	1 603 938	1 727 965	1 960 476
Eigenkapital	1 834 534	1 833 257	1 803 676	2 516 579	2 756 529

1) Kalkulasjonsrente 3,0 % 4,0 % 5,0 % 6,0 % 3,0 %

**Tabell 10a Vestlandet, driftsformer, mjølkeproduksjon
Produksjonstekniske data og oppnådde priser**

År	2005	2006	2007	2008	2009
Tal bruk	79	68	67	63	60
Alder på brukar	47	47	48	48	47
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	7,7	7,8	7,3	7,6	6,9
Grovfôr, daa	202,8	238,2	244,2	257,5	267,4
Jordbruksareal, daa	211,1	246,7	252,0	265,8	275,0
- herav leigd areal, daa	73,4	83,2	85,5	99,7	100,7
Korn ialt, FEm pr daa	265	335	294	311	253
Grovfôr, FEm pr daa	368	376	371	389	383
Jordbruksareal, FEm pr daa	363	374	368	386	379
Husdyrproduksjon					
Tal årskyr	15,3	17,6	18,2	18,8	20,3
Kumjøl, liter omsett	90 788	104 469	115 401	118 583	131 676
Mjølkevote	93 565	107 697	113 242	126 540	137 148
Produsert mjøl, pr årsku, kg	6 685	6 726	7 023	7 092	7 174
Storfekjø, kg omsett	3 728	3 786	3 904	4 134	4 317
Tal vinterföra sauer (vfs)	5	5	5	4	4
Kg kjøt pr vfs	22	24	24	27	26
Arbeidsforbruk, timar					
Brukar	2 056	2 175	2 244	2 247	2 289
Ektefelle	297	371	333	296	288
Barn under 17 år	11	18	19	24	28
Sum familie	2 365	2 564	2 597	2 568	2 605
Leigd arbeid	687	668	671	670	707
Sum timar i jordbruket	3 052	3 232	3 268	3 238	3 312
Sum timar i skogbruket	43	41	36	35	32
Familiens arbeid på nyanlegg	43	75	21	62	92
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	1,61	1,62	1,51	1,82	2,00
Havre, kr pr kg			1,45		
Kumjøl, kr pr l	3,46	3,46	3,71	3,92	3,98
Kukjø, kr pr kg	28,83	29,33	30,57	33,10	34,80
Anna storfekjø, kr pr kg	34,20	34,82	36,23	39,93	41,40
Smågris for sal, kr pr stk.			650		486
Svinekjøt slaktegris, kr pr kg	36,63		22,49	22,03	22,82
Sau- og lammekjø, kr pr kg	24,50	27,78	30,57	35,85	35,99
Ull, kr pr kg	32,44	32,59	32,59	31,50	27,42
Geitemjøl, kr pr l	5,44				

Tabell 10b. Nettoinvesteringar

År	2005	2006	2007	2008	2009
Jord, grøfter og vassanlegg	2 399	2 958	5 616	8 936	24 917
Driftsbygningar	-4 483	112 257	53 998	127 637	54 380
Maskinar og reiskap	-441	7 057	55 843	11 583	14 556
Mjølkevote (ku og geit)	23 969	13 285	8 086	23 546	13 357
Sum nettoinvesteringar	21 443	135 557	123 542	171 702	107 210

1) inkl. nytta halmavling

**Tabell 10c Vestlandet, driftsformer, mjølkeproduksjon
Produksjonsinntekter per bruk**

År	2005	2006	2007	2008	2009
Korn	2 325	3 053	2 817	3 811	2 733
Andre planteprodukt	10 358	10 823	10 996	20 006	18 270
Planteprodukt i alt	12 683	13 876	13 813	23 817	21 003
Storfe, mjølk	314 223	361 764	428 350	464 671	524 624
Storfe, livdyr	19 037	19 763	21 518	21 717	24 928
Kuslakt	48 786	56 771	61 230	80 769	84 021
Anna storfeslakt	73 443	73 476	84 696	92 006	103 066
Smågris			-83	278	-100
Slaktegris	79	6	2 851	3 132	3 759
Andre inntekter, husdyrhald	3 807	4 854	4 970	5 751	5 677
Husdyrprodukt i alt	459 374	516 633	603 533	668 323	745 975
Kulturlandskapstilskot ¹⁾	37 752	41 729	47 515	48 496	48 830
Arealtilskot, grovfôr	31 766	34 126	35 363	36 994	39 676
Arealtilskot, korn	1 404	1 904	2 080	1 949	1 968
Arealtilskot, annet	40	57	142	57	106
Produksjonstillegg, husdyr	67 981	71 656	74 708	76 046	83 341
Botnfrådrag	-5 627	-5 147	-5 552	-4 190	-3 267
Drifts-, grunn og distr.tilskot	98 520	103 225	111 842	122 990	138 771
Beitetilskot	4 013	4 082	7 443	9 862	12 415
Regionale miljøtilskot		1 625	3 194	2 360	4 798
Refunderte avløyserutgifter	42 207	45 621	46 123	50 636	55 968
Andre tilskot	3 994	4 689	5 428	6 097	3 969
Tilskot i alt	282 050	303 567	328 285	351 296	386 575
Leieinntekt, traktor og reiskap	8 923	8 593	13 630	15 416	26 690
Andre inntekter	51	1 120	1 232	1 548	3 967
Produksjonsinntekter i alt	763 082	843 788	960 494	1 060 400	1 184 211

Tabell 10d. Kostnader pr bruk

År	2005	2006	2007	2008	2009
Kraftfôr	136 951	148 625	171 661	200 403	228 109
Anna førkostnader inkl. beiteleige	8 271	10 249	12 482	14 684	16 984
Såvarer	2 839	3 371	2 886	4 336	4 141
Handelsgjødsele og kalk	23 422	30 920	31 517	36 905	53 896
Plantevernemiddel	1 737	1 928	1 860	2 611	2 132
Konserveringsmiddel	6 079	7 427	6 967	7 489	10 515
Andre forbruksartiklar m.v.	39 947	49 670	51 688	58 449	63 854
Kjøp av dyr	10 571	17 058	14 882	22 968	28 410
Sum variable kostnader	229 818	269 248	293 942	347 845	408 043
Leigd arbeid	60 112	61 041	67 897	70 978	76 306
Drivstoff	12 870	18 182	17 003	23 621	21 536
Vedl.h. jord, vegar, grøfter og vassanl.	4 876	7 677	5 218	7 059	6 350
Vedl.h. driftsbygningar	22 697	21 688	26 711	25 623	32 368
Vedl.h. traktor og maskinar	36 873	35 679	42 841	46 190	50 138
Avskr. jord, vegar, grøfter og vassanl.	2 535	1 966	1 837	1 710	1 820
Avskr. driftsbygningar	38 787	44 797	46 884	58 448	63 338
Avskr. traktor og maskinar	37 169	35 470	39 726	43 346	45 799
Maskinleige	18 101	22 847	31 011	38 860	48 041
Leige av dyr ²⁾				1 429	
Leige av bygningar ²⁾			418	1 793	1 867
Leige av kvote ²⁾			384	859	2 315
Andre faste kostnader	70 117	77 337	77 453	96 483	99 735
Sum faste kostnader	304 138	326 686	357 380	416 397	449 612
Kostnader i alt	533 955	595 934	651 322	764 242	857 655

1)Var tidlegare en del av arealtilskot

2)Var tidlegare rekna inn i maskinleie

**Tabell 10e Vestlandet, driftsformer, mjølkeproduksjon
Resultatrekning**

År	2005	2006	2007	2008	2009
Resultatrekning i jordbruket					
Driftsoverskot	229 126	247 854	309 172	296 159	326 556
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	40 010	61 702	86 475	118 985	68 585
Familiens arbeidsforteneste	189 116	186 152	222 697	177 174	257 971
Familiens arbeidsforteneste pr årsverk	134 492	122 244	144 035	115 970	165 733
Lønsevne	249 228	247 193	290 594	248 152	334 276
Lønsevne pr. time	81,67	76,49	88,92	76,64	100,93
Vederl. til arb. og egenkap. pr årsverk	162 773	162 152	196 580	182 571	197 996
Skattejustert vederlag per årsverk	177 566	176 845	221 622	209 918	223 661
Rekneskapssamdrag					
Driftsoverskot, jordbruk	229 126	247 854	309 172	296 159	326 556
Driftsoverskot, skogbruk	499	- 344	425	3 535	2 969
Driftsoverskot, tilleggsnæringar	31 056	24 087	18 771	23 497	25 638
Driftsoverskot, andre næringar	10 184	3 396	2 817	3 825	3 374
Løsinntekt	195 200	208 402	264 201	257 619	273 194
Pensjonar og sjukepengar	29 808	26 663	27 245	20 238	25 975
Gevinst/utbyte verdipapir	10 879	23 512	8 187	8 025	1 212
Familiens arbeid på nyanlegg	6 260	10 859	3 219	9 720	14 642
Renteinntekter	4 253	7 361	16 848	18 211	12 729
- Renteutgifter	32 220	39 644	46 634	75 164	72 717
- Kårutgifter	5 545	5 445	7 611	8 758	9 577
Nettoinntekt	479 500	506 702	596 640	556 907	603 994
Privatforbruk ekskl. skatt	329 662	351 483	370 470	366 006	392 859
Betalte skattar	121 181	133 223	143 845	142 325	148 506

Tabell 10f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2005	2006	2007	2008	2009
Kontantar og bankinnskot	314 570	334 291	399 220	434 109	468 535
Andre krav	112 407	116 355	144 567	150 572	179 880
Omløpsmidlar, jordbruk	112 644	128 347	129 803	157 480	165 045
Omløpsmidlar, skogbruk	1 110	973	647		292
Omløpsmidlar, tilleggsnæringar	258	147	185	205	421
Omløpsmidlar, andre næringar	154 462	150 063	307 130	289 008	302 724
Omløpsmidlar i alt	695 452	730 175	981 553	1 031 375	1 116 898
Anleggsmidlar, jordbruk	1 234 107	1 486 076	1 668 354	1 933 103	2 183 383
Anleggsmidlar, skogbruk	49 235	38 681	46 102	50 251	67 071
Anleggsmidlar, tilleggsnæringar	44 254	47 113	65 920	67 962	90 647
Anleggsmidlar, andre næringar	15 858	9 961			13 747
Privat, hovudbygningar	428 489	456 921	476 421	444 513	470 054
Privat, anna	118 715	119 193	139 027	145 811	143 699
Anleggsmidlar i alt	1 890 659	2 157 944	2 395 824	2 641 641	2 968 601
Eigedeler i alt	2 586 111	2 888 119	3 377 377	3 673 016	4 085 499
Eigedeler i jordbruket	1 346 752	1 614 423	1 798 158	2 090 584	2 348 429
Kortsiktig gjeld	215 958	230 982	241 989	262 414	305 928
Langsiktig gjeld	826 825	977 634	1 059 946	1 282 674	1 501 038
Eigenkapital	1 543 328	1 679 504	2 075 442	2 127 928	2 278 532

1) Kalkulasjonsrente 3,0 % 4,0 % 5,0 % 6,0 % 3,0 %

**Tabell 11a Vestlandet, driftsformer, sauehald
Produksjonstekniske data og oppnådde priser**

År	2005	2006	2007	2008	2009
Tal bruk	18	16	19	19	25
Alder på brukar	47	49	49	51	49
Arealfordeling og avling					
Grovfôr, daa	147,5	158,5	159,4	168,3	181,9
Anna areal, daa	0,4	0,5	0,4	0,3	0,2
Jordbruksareal, daa	147,9	159,0	159,8	168,5	182,1
- herav leigd areal, daa	50,7	57,3	56,3	67,1	70,8
Grovfôr, FEm pr daa	246	244	231	216	247
Jordbruksareal, FEm pr daa	246	244	230	216	247
Husdyrproduksjon					
Tal vinterføra sauer (vfs)	101	103	101	100	128
Tal gagnslam pr vfs	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
Kg kjøt pr vfs	26	25	26	27	25
Ull, kg omsett pr vfs	4,9	4,7	4,9	4,6	4,3
Årsgeiter	0,4	0,6			
Arbeidsforbruk, timar					
Brukar	1 394	1 351	1 266	1 246	1 473
Ektefelle	275	276	313	290	213
Barn under 17 år	32	35	36	6	14
Sum familie	1 702	1 662	1 615	1 542	1 700
Leigd arbeid	289	322	365	292	490
Sum timar i jordbruket	1 991	1 984	1 980	1 834	2 190
Sum timar i skogbruket	30	18	28	23	41
Sum timar tilleggsnæring	151	149	162	144	162
Familiens arbeid på nyanlegg	8		46		4
Familiens arbeid i anna verksemd i alt	2 091	2 217	2 389	2 176	2 070
Oppnådde priser					
Lammekjøt, kr pr kg	31,43	34,65	39,70	44,23	41,04
Sauerkjøt, kr pr kg	12,25	13,96	17,11	21,03	21,30
Ull, kr pr kg	31,89	33,25	33,03	31,92	27,84

Tabell 11b. Nettoinvesteringar

År	2005	2006	2007	2008	2009
Jord, grøfter og vassanlegg	2 457	2 239	5 259	-1 354	2 771
Driftsbygningar	-2 057	-10 660	7 928	-484	2 246
Maskinar og reiskap	40 108	24 905	-13 631	-526	16 713
Sum nettoinvesteringar	40 508	16 484	-444	-2 364	21 729

**Tabell 11c Vestlandet, driftsformer, sauehald
Produksjonsinntekter per bruk**

År	2005	2006	2007	2008	2009
Andre planteprodukt	5 317	5 514	3 123	7 684	12 759
Planteprodukt i alt	5 317	5 514	3 123	7 684	12 759
Sauer, livdyr	2 882	2 468	4 625	2 065	2 335
Sau- og lammeslakt	69 319	82 403	96 067	118 945	114 806
Ull	14 897	15 683	16 386	13 613	15 758
Geiter, livdyr og slakt	89	160	607		
Andre inntekter, husdyrhald	2 533	970	3 081	704	1 863
Husdyrprodukt i alt	89 720	101 683	120 768	135 327	134 763
Kulturlandskapstilskot ¹⁾	25 922	26 433	33 522	27 956	30 665
Arealtilskot, grovfôr	24 647	25 779	27 571	26 548	32 884
Arealtilskot, annet	8	50	84	97	70
Produksjonstillegg, husdyr	52 533	55 884	59 175	66 361	90 632
Botnfrådrag	-5 500	-5 500	-5 000	-4 000	-3 000
Drifts-, grunn og distr.tilskot	19 384	21 026	20 059	21 998	26 722
Beitetilskot	19 389	18 693	25 854	25 715	33 584
Regionale miljøtilskot		4 780	7 269	7 301	11 014
Refunderte avløyserutgifter	26 443	29 767	30 597	28 293	36 068
Andre tilskot	10 428	12 004	9 787	10 577	9 361
Tilskot i alt	173 255	188 916	208 917	210 845	268 000
Leigeinntekt, traktor og reiskap	2 417	3 159	6 461	7 865	10 344
Andre inntekter	239	313	367	13 699	2 374
Produksjonsinntekter i alt	270 947	299 584	339 636	375 420	428 240

¹⁾ Vart tidlegare rekna inn i maskinleige

Tabell 11d. Kostnader pr bruk

År	2005	2006	2007	2008	2009
Kraftfôr	24 982	26 268	29 511	27 854	34 194
Anna førkostnader inkl. beiteleige	3 468	6 867	8 877	4 649	5 799
Såvarer	921	1 424	1 094	715	982
Handelsgjødsele og kalk	8 744	9 663	13 946	13 671	21 936
Plantevernmiddel	231	280	353	295	364
Konserveringsmiddel	2 501	1 108	2 777	3 310	2 665
Andre forbruksartiklar m.v.	16 671	18 864	19 996	17 738	25 318
Kjøp av sau	1 017	631	1 584	1 716	2 451
Kjøp av andre husdyr	1 750		144	272	
Sum variable kostnader	60 286	65 104	78 283	70 220	93 711
Leigd arbeid	29 782	33 753	31 597	32 901	43 331
Drivstoff	7 289	7 638	9 993	12 065	12 363
Vedl.h. jord, vegar, grøfter og vassanl.	1 707	2 236	4 011	4 588	3 925
Vedl.h. driftsbygningar	10 601	11 709	13 648	13 322	15 338
Vedl.h. traktor og maskinar	19 853	19 866	25 712	23 890	24 355
Avskr. jord, vegar, grøfter og vassanl.	1 777	1 999	1 616	1 354	1 067
Avskr. driftsbygningar	16 107	17 173	17 338	18 873	22 366
Avskr. traktor og maskinar	21 259	26 009	24 938	21 592	30 741
Maskinleige	3 693	5 297	11 517	17 757	15 865
Leige av bygningar ²⁾			79		
Andre faste kostnader	37 687	38 211	38 254	39 659	55 873
Sum faste kostnader	149 756	163 891	178 703	186 002	225 224
Kostnader i alt	210 041	228 995	256 986	256 221	318 935

¹⁾Var tidlegare en del av arealtilskot

²⁾Var tidlegare rekna inn i maskinleie

**Tabell 11e Vestlandet, driftsformer, sauehald
Resultatrekning**

År	2005	2006	2007	2008	2009
Resultatrekning i jordbruket					
Driftsoverskot	60 906	70 589	82 650	119 199	109 305
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	16 700	23 936	33 229	40 414	25 929
Familiens arbeidsforteneste	44 206	46 653	49 421	78 785	83 376
Familiens arbeidsforteneste pr årsverk	46 011	49 264	51 861	89 315	79 740
Lønsevne	73 989	80 405	81 018	111 686	126 707
Lønsevne pr. time	37,16	40,53	40,92	60,88	57,86
Vederl. til arb. og eigenkap. pr årsverk	78 000	89 448	97 849	144 373	117 096
Skattejustert vederlag per årsverk	93 854	104 785	120 413	173 548	142 806
Rekneskapssamandrag					
Driftsoverskot, jordbruk	60 906	70 589	82 650	119 199	109 305
Driftsoverskot, skogbruk	- 1 535	663	758	182	11 201
Driftsoverskot, tilleggsnæringar	30 901	26 016	24 374	37 465	40 949
Driftsoverskot, andre næringar	23 995	22 546	49 160	22 081	44 541
Løsinntekt	354 823	418 308	458 484	407 784	393 686
Pensjonar og sjukepengar	10 784	11 003	10 501	47 709	17 908
Gevinst/utbyte verdipapir	1 325	2 736	4 096	14 612	- 15 679
Familiens arbeid på nyanlegg	1 199		6 717		637
Renteinntekter	2 759	4 641	12 249	12 040	8 077
- Renteutgifter	16 173	21 081	25 305	24 729	38 154
- Kårutgifter	4 527	5 341	4 231	4 314	4 346
Nettoinntekt	464 458	530 080	619 453	632 028	568 124
Privatforbruk ekskl. skatt	359 534	408 288	374 142	401 214	430 132
Betalte skattar	128 429	148 903	160 312	139 836	137 390

Tabell 11f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2005	2006	2007	2008	2009
Kontantar og bankinnskot	228 698	235 415	283 876	381 378	334 077
Andre krav	98 788	85 035	101 181	82 908	98 726
Omløpsmidlar, jordbruk	25 895	28 260	22 633	25 953	41 848
Omløpsmidlar, tilleggsnæringar					2 208
Omløpsmidlar, andre næringar	45 489	86 815	114 007	119 126	321 560
Omløpsmidlar i alt	399 301	435 525	521 697	609 365	798 418
Anleggsmidlar, jordbruk	549 832	579 794	641 678	652 797	834 962
Anleggsmidlar, skogbruk	9 845	9 387	27 635	27 747	30 192
Anleggsmidlar, tilleggsnæringar	131 052	165 534	134 803	129 735	146 128
Anleggsmidlar, andre næringar	35 023	601	1 318	1 043	36 124
Privat, hovudbygningar	556 268	571 783	709 915	727 662	645 416
Privat, anna	136 071	153 944	198 922	208 821	191 011
Anleggsmidlar i alt	1 418 091	1 481 044	1 714 270	1 747 805	1 883 833
Eigedeler i alt	1 817 392	1 916 569	2 235 968	2 357 170	2 682 251
Eigedeler i jordbruket	575 727	608 055	664 310	678 750	876 810
Kortsiktig gjeld	59 902	40 727	47 160	81 458	78 625
Langsiktig gjeld	488 518	496 817	630 339	553 360	765 365
Gjeld i alt	548 420	537 544	677 500	634 819	843 990
Endring i året, kroner	106 379	-16 701	109 244	-38 789	- 38 551
Eigenkapital	1 268 972	1 379 026	1 558 468	1 722 351	1 838 261

1) Kalkulasjonsrente 3,0 % 4,0 % 5,0 % 6,0 % 3,0 %

**Tabell 12a Vestlandet, driftsformer, mjølk og svin
Produksjonstekniske data og oppnådde priser**

År	2005	2006	2007	2008	2009
Tal bruk	16	18	14	14	13
Alder på brukar	43	43	45	46	46
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	9,1	9,2	12,1	11,9	2,2
Grovfôr, daa	186,4	210,2	214,9	240,4	239,7
Anna areal, daa	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Jordbruksareal, daa	195,6	219,4	227,1	252,4	241,9
- herav leigd areal, daa	77,8	86,0	101,9	120,5	120,5
Korn, FEm pr daa	258	309	67	258	450
Grovfôr, FEm pr daa	364	356	365	375	351
Jordbruksareal, FEm pr daa	359	354	349	370	352
Husdyrproduksjon					
Tal årskyr	13,8	15,1	17,8	18,3	19,1
Kumjølk, liter omsett	77 811	85 364	113 374	115 683	117849
Mjølkevote	80 115	90 456	114 857	121 136	126455
Produsert mjølk pr årsku, kg	6 495	6 307	6 991	7 030	6858
Storfekjøtt, kg omsett	3 394	3 324	2 775	3 444	3644
Tal avlsgriser	27,4	25,6	29,4	31,8	24,2
Tal smågriskull	50	51	58	62	62
Salbare smågriser	546	603	594	643	602
Tal smågris omsett	211	215	297	305	305
Svinekjøtt slaktegris, kg omsett	24 473	24 327	22 487	23 933	23403
Arbeidsforbruk, timar					
Brukar	2 533	2 484	2 562	2 510	2675
Ektefelle	573	669	788	687	564
Barn under 17 år	24	53	53	52	54
Sum familie	3 131	3 206	3 404	3 249	3292
Leigd arbeid	788	822	987	1 049	1038
Sum timar i jordbruket	3 919	4 028	4 390	4 298	4329
Sum timar i skogbruket	30	39	33	36	46
Sum timar tilleggsnæring	105	130	49	95	94
Familiens arbeid på nyanlegg	15	53	32	36	58
Familiens arbeid i anna verksemd i alt	1 390	1 280	1 412	1 278	1378
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg		1,62	1,26	1,87	1,76
Kumjølk, kr pr l	3,51	3,52	3,76	4,01	4,08
Kukjøtt, kr pr kg	30,01	29,55	31,08	33,08	35,89
Anna storfekjøtt, kr pr kg	34,96	34,92	36,92	38,12	42,18
Smågris for sal, kr pr stk.	687	671	804	859	794
Svinekjøtt slaktegris, kr pr kg	20,34	20,63	22,93	23,28	23,15
Sau- og lammekjøtt, kr pr kg	25,16	24,35	30,77	29,91	29,97
Ull, kr pr kg	33,12	24,78	32,08	35,70	28,14

1) Inkl. nytta halmavling

Tabell 12b. Nettoinvesteringar

År	2005	2006	2007	2008	2009
Jord, grøfter og vassanlegg	54 730	11 625	-5 571	343	-2 638
Driftsbygningar	-76 683	-57 691	-104 734	-70 525	127 000
Maskinar og reiskap	11 228	-3 767	75 243	14 035	57 541
Mjølkevote (ku og geit)	32 634	48 397	2 267	23 145	15 327
Sum nettoinvesteringar	21 908	-1 436	-32 795	-33 001	197 229

**Tabell 12c Vestlandet, driftsformer, mjølk og svin
Produksjonsinntekter per bruk**

Ar	2005	2006	2007	2008	2009
Korn		1 581	1 052	5 066	1 762
Andre planteprodukt	9 364	7 822	11 299	26 781	10 444
Planteprodukt i alt	9 364	9 403	12 352	31 847	12 206
Storfe, mjølk	273 341	300 179	426 199	464 373	480 853
Storfe, livdyr	14 508	22 060	20 427	17 752	31 653
Kuslakt	52 245	50 377	62 321	68 284	76 176
Anna storfeslakt	78 326	50 716	65 935	80 414	83 971
Smågris	148 830	149 254	258 814	257 728	236 627
Slaktegris	508 154	512 048	505 036	562 177	537 434
Avlsgris	68 460	54 191	95 175	106 240	86 896
Ull	919	697	601	519	144
Andre inntekter, husdyrhald	4 058	3 653	3 388	4 241	3 954
Husdyrprodukt i alt	1 148 841	1 143 175	1 437 894	1 561 728	1 537 708
Kulturlandskapstilskot ¹⁾	36 159	36 790	39 571	44 162	40 636
Arealtilskot, grovfôr	31 185	33 227	33 409	37 608	38 647
Arealtilskot, korn	1 843	2 075	2 861	2 858	532
Arealtilskot, annet	34			57	
Produksjonstillegg, husdyr	81 688	88 436	88 458	93 080	101 078
Botnfrådrag	-5 500	-5 000	-5 357	-4 286	-3 462
Drifts-, grunn og distr. tilskot	108 887	110 036	119 131	138 472	149 292
Beitetilskot	3 536	3 491	5 691	8 820	11 491
Regionale miljøtilskot		863	2 653	4 266	4 935
Refunderte avløysarutgifter	50 049	51 795	53 455	65 105	68 754
Andre tilskot	5 427	3 157	4 080	10 025	708
Tilskot i alt	313 307	324 870	343 952	400 168	412 611
Leigeinntekt, traktor og reiskap	9 584	8 548	4 356	6 662	6 616
Andre inntekter		379	25 213	21 025	13 685
Produksjonsinntekter i alt	1 481 097	1 486 375	1 823 767	2 021 430	1 982 825

Tabell 12d. Kostnader pr bruk

Ar	2005	2006	2007	2008	2009
Kraftfôr	450 883	470 909	523 426	583 795	657 973
Anna førkostnader inkl. beiteleige	8 343	11 178	5 692	12 859	10 078
Såvarer	3 533	4 226	2 953	8 226	2 948
Handelsgjødsele og kalk	19 073	22 562	22 835	29 358	29 780
Plantevernemiddel	2 727	2 129	3 070	2 188	1 329
Konserveringsmiddel	6 511	6 511	7 688	8 865	12 528
Andre forbruksartiklar m.v.	78 992	85 334	90 439	97 119	96 552
Kjøp av dyr	63 655	63 025	78 556	82 706	87 684
Sum variable kostnader	633 717	665 873	734 659	825 116	898 873
Leigd arbeid	82 067	75 259	90 288	108 933	98 929
Drivstoff	18 113	19 052	21 377	27 585	26 100
Vedl.h. jord, vegar, grøfter og vassanl.	8 503	5 203	2 918	5 377	3 649
Vedl.h. driftsbygningar	34 891	34 153	38 263	31 171	35 471
Vedl.h. traktor og maskinar	48 093	49 664	49 075	57 393	47 777
Avskr. jord, vegar, grøfter og vassanl.	4 857	4 951	5 742	5 599	5 371
Avskr. driftsbygningar	102 540	107 954	115 646	114 364	114 100
Avskr. traktor og maskinar	38 134	41 117	40 341	38 230	42 054
Maskinleige	21 882	67 623	31 612	41 390	64 778
Leige av dyr ²⁾			47 125	47 562	58 577
Leige av kvote ²⁾			331	331	
Andre faste kostnader	104 862	102 901	110 027	139 661	136 701
Sum faste kostnader	463 942	507 877	552 745	617 595	633 508
Kostnader i alt	1 097 659	1 173 749	1 287 404	1 442 711	1 532 380

1)Var tidlegare en del av arealtilskot

2)Var tidlegare rekna inn i maskinleie

**Tabell 12e Vestlandet, driftsformer, mjølk og svin
Resultatrekning**

År	2005	2006	2007	2008	2009
Resultatrekning i jordbruket					
Driftsoverskot	383 438	312 626	536 363	578 719	450 445
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	89 425	124 047	158 747	192 310	97 742
Familiens arbeidsforteneste	294 013	188 578	377 617	386 409	352 702
Familiens arbeidsforteneste pr årsverk	161 715	99 198	181 210	194 159	175 692
Lønsevne	376 080	263 838	467 905	495 341	451 632
Lønsevne pr. time	95,96	65,50	106,57	115,24	104,32
Vederl. til arb. og eigenkap. pr årsverk	190 832	148 242	230 321	250 625	202 940
Skattejustert vederlag per årsverk	202 434	161 216	253 681	275 357	227 260
Rekneskapssamandrag					
Driftsoverskot, jordbruk	383 438	312 626	536 363	578 719	450 445
Driftsoverskot, skogbruk	6 482	1 862	320	8 090	2 692
Driftsoverskot, tilleggsnæringar	20 267	47 219	8 992	8 159	187 789
Driftsoverskot, andre næringar	14 877	15 045	27 719	25 612	934
Løsinntekt	241 687	232 635	282 503	287 886	299 131
Pensjonar og sjukepengar	14 010	10 159	8 420	16 221	4 095
Gevinst/utbyte verdipapir	26 543	777	- 18 641	2 028	18 280
Familiens arbeid på nyanlegg	2 149	6 688	4 868	5 613	9 263
Renteinntekter	5 393	2 372	4 750	17 430	11 116
- Renteutgifter	79 023	85 195	107 183	150 045	112 713
- Kårutgifter	4 715	4 891	5 821	8 568	6 912
Nettoinntekt	631 108	539 296	742 291	791 144	864 119
Privatforbruk ekskl. skatt	394 941	410 204	465 643	539 432	436 491
Betalte skattar	140 394	134 010	140 302	156 558	227 566

Tabell 12f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2005	2006	2007	2008	2009
Kontantar og bankinnskot	227 176	144 164	247 032	339 644	309 014
Andre krav	69 421	76 226	117 668	122 444	141 990
Omløpsmidlar, jordbruk	234 619	249 349	245 478	287 068	262 922
Omløpsmidlar, skogbruk	906	931	1 018	296	300
Omløpsmidlar, tilleggsnæringar				161	288
Omløpsmidlar, andre næringar	44 360	94 870	113 134	127 312	168 857
Omløpsmidlar i alt	576 482	565 539	724 328	876 925	883 371
Anleggsmidlar, jordbruk	2 761 829	2 846 307	2 941 367	2 929 521	3 097 777
Anleggsmidlar, skogbruk	41 819	43 312	33 383	30 276	33 507
Anleggsmidlar, tilleggsnæringar	40 121	99 567	213 376	533 993	660 821
Anleggsmidlar, andre næringar	63	9 266	9 518	8 194	7 399
Privat, hovudbygningar	637 917	609 102	558 152	543 863	571 773
Privat, anna	145 362	177 752	188 650	191 289	254 090
Anleggsmidlar i alt	3 627 110	3 785 306	3 944 444	4 237 137	4 625 368
Eigedeler i alt	4 203 592	4 350 845	4 668 773	5 114 062	5 508 739
Eigedeler i jordbruket	2 996 448	3 095 655	3 186 845	3 216 589	3 360 699
Kortsiktig gjeld	478 947	547 320	418 887	544 445	639 387
Langsiktig gjeld	1 825 219	1 885 101	2 000 971	2 120 562	2 175 441
Gjeld i alt	2 304 166	2 432 421	2 419 858	2 665 007	2 814 828
Endring i året, kroner	-54 158	-28 348	36 568	244 444	69 795
Eigenkapital	1 899 426	1 918 424	2 248 915	2 449 055	2 693 911

1) Kalkulasjonsrente 3,0 % 4,0 % 5,0 % 6,0 % 3,0 %

**Tabell 13a Vestlandet, driftsformer, mjølk og sau
Produksjonstekniske data og oppnådde priser**

År	2005	2006	2007	2008	2009
Tal bruk	23	20	24	24	22
Alder på brukar	45	45	43	44	45
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	5,1	5,9	1,8		
Grovfôr, daa	208,7	234,7	256,3	260,2	287,0
Anna areal, daa	0,2	0,2	0,1	0,1	0,2
Jordbruksareal, daa	214,0	240,8	258,2	260,3	287,2
- herav leigd areal, daa	85,1	107,5	103,6	100,6	101,6
Korn, FEm pr daa	183	248	293		
Grovfôr, FEm pr daa	339	319	325	319	321
Jordbruksareal, FEm pr daa	335	317	325	319	320
Husdyrproduksjon					
Tal årskyr	11,0	11,4	13,5	14,1	15,3
Kumjøl, liter omsett	61 830	60 989	74 350	84 725	94 292
Mjølkevote	61 382	62 247	80 516	87 286	95 789
Produsert mjølk pr årsku, kg	6 422	6 110	6 205	6 727	6 994
Storfekjø, kg omsett	2 458	2 293	2 628	2 958	4 476
Tal vinterföra sauer (vfs)	63	69	80	81	87
Tal gagnslam pr vfs	1,4	1,5	1,4	1,3	1,4
Kg kjøt pr vfs	31	31	29	27	29
Ull, kg omsett pr vfs	6,6	4,6	4,6	4,9	4,8
Arbeidsforbruk, timar					
Brukar	2 157	2 203	2 388	2 620	2 609
Ektefelle	618	559	554	379	467
Barn under 17 år	36	73	32	42	10
Sum familie	2 811	2 835	2 973	3 041	3 086
Leigd arbeid	923	938	862	951	954
Sum timar i jordbruket	3 734	3 773	3 836	3 992	4 040
Sum timar i skogbruket	31	24	15	13	17
Sum timar tilleggsnæring	112	120	123	143	140
Familiens arbeid på nyanlegg	15	39	89	20	16
Familiens arbeid i anna verksemd i alt	1 249	1 048	1 106	1 267	1 155
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg			1,54	1,84	
Kumjøl, kr pr l	3,46	3,47	3,66	3,83	3,96
Kukjø, kr pr kg	29,03	29,21	31,22	34,34	36,27
Anna storfekjø, kr pr kg	36,13	35,94	36,50	38,26	41,15
Sau- og lammekjø, kr pr kg	27,10	29,88	34,78	39,61	37,69
Ull, kr pr kg	33,00	34,12	34,41	32,50	30,08

1) Inkl. nytta halmavling

Tabell 13b. Nettoinvesteringar

År	2005	2006	2007	2008	2009
Jord, grøfter og vassanlegg	3 324	8 108	-683	6 676	7 120
Driftsbygningar	-19 257	-7 595	5 382	11 238	54 470
Maskinar og reiskap	36 235	-4 763	-19 009	52 210	7 648
Mjølkevote (ku og geit)	5 839	3 390	-3 946	15 662	6 201
Sum nettoinvesteringar	26 141	-861	-18 255	85 786	75 440

**Tabell 13c Vestlandet, driftsformer, mjølk og sau
Produksjonsinntekter per bruk**

År	2005	2006	2007	2008	2009
Korn			815	1 291	
Andre planteprodukt	3 675	7 143	6 471	13 757	7 402
Planteprodukt i alt	3 675	7 143	7 286	15 048	7 402
Storfe, mjølk	213 697	211 337	271 940	324 740	373 592
Storfe, livdyr	16 580	20 960	13 913	17 568	28 467
Kuslakt	40 315	29 273	49 930	53 504	64 535
Anna storfeslakt	48 587	48 040	57 527	76 352	115 725
Slaktegris	4			113	131
Sauer, livdyr	4 765	6 802	12 402	7 016	7 728
Sau- og lammeslakt	50 775	64 784	81 277	91 989	96 737
Ull	12 192	10 759	13 110	12 105	12 608
Andre inntekter, husdyrhold	1 945	771	323	2 271	448
Husdyrprodukt i alt	388 860	392 725	500 421	585 657	699 971
Kulturlandskapstilskot ¹⁾	37 722	40 309	47 950	46 379	49 877
Arealtilskot, grovfôr	35 027	35 338	36 939	38 462	42 541
Arealtilskot frukt/bær/grønsaker	22	3	4	35	
Arealtilskot, korn	1 033	1 369			
Arealtilskot, annet	22	3	4	35	
Produksjonstillegg, husdyr	83 344	89 863	99 746	104 739	130 862
Botnfrådrag	-5 717	-5 000	-5 417	-4 167	-3 136
Drifts-, grunn og distr.tilskot	97 044	96 668	107 682	119 034	142 350
Beitetilskot	16 670	17 718	27 092	28 864	33 350
Regionale miljøtilskot		3 409	11 218	15 717	15 341
Refunderte avløysarutgifter	49 936	47 794	50 303	55 995	69 227
Andre tilskot	10 154	8 996	11 008	4 935	7 457
Tilskot i alt	325 256	336 468	386 529	410 029	487 869
Leigeinntekt, traktor og reiskap	6 629	8 716	12 422	14 624	14 878
Andre inntekter	511	385	1 530	5 187	6 598
Produksjonsinntekter i alt	724 930	745 437	908 188	1 030 545	1 216 716

Tabell 13d. Kostnader pr bruk

År	2005	2006	2007	2008	2009
Kraftfôr	112 873	119 831	137 456	167 824	223 126
Anna førkostnader inkl. beiteleige	6 620	14 892	10 477	21 697	29 134
Såvarer	2 207	3 401	1 567	2 591	2 978
Handelsgjødssel og kalk	26 255	23 331	30 477	40 140	53 829
Plantevernmiddel	1 103	1 481	1 722	1 034	2 739
Konserveringsmiddel	5 574	7 288	7 578	9 784	10 195
Andre forbruksartiklar m.v.	40 201	44 902	55 253	56 536	64 984
Kjøp av dyr	18 182	11 531	23 624	25 608	35 732
Sum variable kostnader	213 015	226 657	268 154	325 214	422 717
Leigd arbeid	72 063	80 207	74 696	91 850	91 028
Drivstoff	14 905	18 709	19 635	24 359	22 335
Vedl.h. jord, vegar, grøfter og vassanl.	4 724	6 512	3 948	7 488	7 224
Vedl.h. driftsbygningar	26 343	25 865	23 965	31 364	28 001
Vedl.h. traktor og maskinar	39 731	34 473	49 058	49 433	52 537
Avskr. jord, vegar, grøfter og vassanl.	1 962	2 571	2 044	2 370	2 277
Avskr. driftsbygningar	29 521	29 601	33 130	36 302	53 187
Avskr. traktor og maskinar	40 680	41 341	44 479	48 914	58 865
Maskinleige	7 696	15 325	24 455	27 021	22 091
Leige av bygningar ²⁾			518	1 627	2 045
Andre faste kostnader	65 225	65 242	77 682	83 777	86 811
Sum faste kostnader	302 850	319 846	353 609	404 504	426 858
Kostnader i alt	515 865	546 504	621 764	729 718	849 575

Var tidlegare en del av arealtilskot

2)Var tidlegare rekna inn i maskinleie

**Tabell 13e Vestlandet, driftsformer, mjølk og sau
Resultatrekning**

År	2005	2006	2007	2008	2009
Resultatrekning i jordbruket					
Driftsoverskot	209 065	198 933	286 424	300 827	367 142
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	38 969	51 622	72 703	95 373	59 683
Familiens arbeidsforteneste	170 096	147 312	213 721	205 453	307 459
Familiens arbeidsforteneste pr årsverk	98 455	84 546	116 495	109 330	163 482
Lønsevne	242 159	227 519	288 417	297 303	398 487
Lønsevne pr. time	64,86	60,30	75,19	74,47	98,64
Vederl. til arb. og eigenkap. pr årsverk	132 019	129 185	162 891	167 844	196 246
Skattejustert vederlag per årsverk	143 492	141 847	184 949	190 528	219 974
Rekneskapssamandrag					
Driftsoverskot, jordbruk	209 065	198 933	286 424	300 827	367 142
Driftsoverskot, skogbruk	778	- 451	9 144	1 199	4 411
Driftsoverskot, tilleggsnæringar	18 993	32 297	22 986	32 450	24 733
Driftsoverskot, andre næringar	44 300	10 623	13 558	30 964	- 4 502
Løsinntekt	159 832	166 249	197 715	204 376	200 277
Pensjonar og sjukepengar	26 660	30 681	6 168	47 672	23 096
Gevinst/utbyte verdipapir	- 943	- 755	2 212	744	38
Familiens arbeid på nyanlegg	2 037	5 640	13 083	3 132	2 534
Renteinntekter	4 246	6 070	13 335	25 427	11 792
- Renteutgifter	20 153	22 994	38 531	54 595	44 678
- Kårutgifter	6 739	5 172	5 785	5 303	7 005
Nettoinntekt	438 077	421 122	520 311	586 893	577 839
Privatforbruk ekskl. skatt	307 119	304 913	317 184	417 929	350 315
Betalte skattar	105 171	103 606	105 889	113 441	103 175

Tabell 13f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2005	2006	2007	2008	2009
Kontantar og bankinnskott	379 093	385 886	479 809	541 374	473 630
Andre krav	87 093	79 390	95 262	157 794	156 921
Omløpsmidlar, jordbruk	85 359	82 662	96 047	133 497	139 308
Omløpsmidlar, skogbruk	983	700	333	333	410
Omløpsmidlar, tilleggsnæringar	1 252	1 440	4	4	5
Omløpsmidlar, andre næringar	32 162	29 778	60 658	61 486	62 886
Omløpsmidlar i alt	585 942	579 855	732 113	894 488	833 160
Anleggsmidlar, jordbruk	1 228 769	1 205 035	1 363 080	1 520 435	1 886 442
Anleggsmidlar, skogbruk	22 392	12 522	15 425	17 764	19 665
Anleggsmidlar, tilleggsnæringar	36 559	41 996	46 635	62 531	71 744
Anleggsmidlar, andre næringar	141 994	72 017	71 720	56 558	78 847
Privat, hovudbygningar	429 033	454 543	551 199	585 987	566 958
Privat, anna	85 148	79 667	101 701	192 898	192 964
Anleggsmidlar i alt	1 943 894	1 865 780	2 149 759	2 436 174	2 816 620
Eigedeler i alt	2 529 836	2 445 635	2 881 872	3 330 662	3 649 780
Eigedeler i jordbruket	1 314 128	1 287 697	1 459 127	1 653 932	2 025 750
Kortsiktig gjeld	187 235	178 576	153 134	211 874	154 775
Langsiktig gjeld	620 402	584 044	788 096	906 845	1 084 688
Gjeld i alt	807 637	762 619	941 230	1 118 719	1 239 463
Endring i året, kroner	-1 625	-16 315	-100 613	127 370	- 72 080
Eigenkapital	1 722 200	1 683 016	1 940 642	2 211 943	2 410 317

1) Kalkulasjonsrente 3,0 % 4,0 % 5,0 % 6,0 % 3,0 %

Tabell 14a Vestlandet, driftsformer, frukt
Produksjonstekniske data og oppnådde priser

Ar	2005	2006	2007	2008	2009
Tal bruk i gruppa	18	21	20	21	21
Alder på brukar	48	47	48	50	51
Arealfordeling dekar					
Eple, daa	23,0	23,6	21,7	23,0	22,8
Pærer, daa	1,7	2,0	1,8	2,3	2,2
Plommer, daa	6,9	6,1	6,8	8,5	9,3
Søtkirsebær, daa	2,3	3,5	3,4	3,3	3,3
Bær, daa			2,4	5,6	5,4
Frukt og bær i alt, daa	33,9	35,2	36,1	42,7	43,3
Grovfôr i alt, daa	21,5	22,1	18,6	18,2	18,1
Jorbruksareal i alt, daa	61,5	60,7	56,3	62,2	62,9
Leigd areal, daa	13,1	8,2	8,9	12,3	14,6
Avling per dekar					
Grovfôr i alt, FEm per daa	281	248	262	227	204
Jorbruksareal i alt, FEm per daa	292	303	261	240	207
Eple, kg/daa	781	1 247	867	1 306	1 042
Pærer, kg/daa	226	433	628	499	781
Plommer, kg/daa	370	585	455	452	369
Moreller, kg/daa	327	560	359	378	501
Husdyrproduksjon					
Vinterfora sauer	14	14	14	10	10
Kg kjøtt per vfsau	26	23	23	24	24
Ull, kg omsett	69	71	75	33	47
Arbeidsforbruk, timar					
Brukar	1 483	1 462	1 409	1 602	1 544
Ektefelle	253	309	226	296	267
Barn under 17 år	20	36	28	29	35
Sum familie	1 756	1 807	1 663	1 927	1 845
Leigd arbeid	745	1 138	682	1 396	1 506
Leigd arbeid, ubetalt	194	247	261	314	212
Timar jordbruket	2 695	3 193	2 605	3 323	3 351
Timar skogbruket	38	15	12	27	17
Timar nyanlegg	15	39	16	71	21
Oppnådde priser, kr per kg / ltr					
Eple kl. I, kr per kg	7,01	5,81	7,14	6,36	8,80
Pærer kl. I, kr per kg	5,24	6,38	6,28	9,13	9,19
Plommer kl. I, kr per kg	16,84	17,07	17,52	21,03	21,08
Søtkirsebær kl. I, kr per kg	41,52	33,71	38,82	45,19	42,05
Bringebær			19,11	23,86	22,87
Anna storfekjøtt	33,25				
Sau- og lammekjøtt	27,52	26,39	26,35	38,23	38,60
Ull	32,43	33,77	31,57	31,44	25,70

1) Arealfordeling og priser på frukt er henta frå grunnlagsmaterialet til referansebruksutrekningane

**Tabell 14c Vestlandet, driftsformer, frukt
Produksjonsinntekter per bruk**

Ar	2005	2006	2007	2008	2009
Korn		24			
Frukt	217 180	313 838	266 080	413 704	467 526
Andre planteprodukt	6 952	16 650	20 515	43 835	62 138
Planteprodukt	224 132	330 511	286 595	458 386	529 664
Annet størfeskakt	1 921	50			
Sau, livdyr og slakt	10 255	9 912	11 811	10 287	8 303
Ull	2 086	2 098	2 361	1 149	1 280
Andre innt. husdyrhald	201	318	82	351	1 375
Husdyrprodukt	14 463	12 377	14 254	11 788	10 958
Arealtilskot, grovfôr	3 617	4 063	3 463	2 276	2 983
Areal, frukt og grønt			15 407	26 552	26 552
Kulturlandskapsstilskot	10 988	10 754	11 312	11 580	10 934
Prod. tillegg, husdyr	9 283	9 930	8 894	6 376	8 121
Botnfrådrag	-5 500	-5 000	-4 750	-4 000	-3 000
Ref. avløysarutgifter	4 998	8 032	5 362	5 409	3 833
Pristilskot 1)	58 703	79 809	76 994	103 257	88 476
Andre tilskot og trygder	33 306	37 503	29 139	33 744	21 481
Tilskot i alt	115 395	145 091	145 821	185 194	159 380
Leigeinntekter traktor og reiskap	1 743	4 232	6 847	1 345	11 485
Traktor i skogen	611	453	445	301	678
Anna	2 151	2 689	4 437	2 605	194
Produksjonsinntekter i alt	358 495	495 353	458 399	659 619	712 359

Tabell 14d. Kostnader pr bruk

Ar	2005	2006	2007	2008	2009
Kraftfôr	3 756	3 290	3 952	2 716	3 382
Andre førkostnader	803	542	44	865	999
Såvarer	4 364	6 271	3 959	14 654	8 472
Handelsgjødsele og kalk	5 693	5 609	7 482	12 756	15 840
Konserveringsmidlar	461	299	373	87	282
Kjøp av dyr	378	376	295	373	925
Forbr.art. og diverse	29 730	37 737	41 041	46 710	51 018
Variable kostnader	45 185	54 124	57 146	78 159	80 918
Leigd arbeid	56 876	101 478	71 741	120 941	168 469
Drivstoff	6 034	6 753	7 216	10 281	11 983
Vedl. hald jord, vegar, grøft, vassanlegg	5 836	10 213	5 799	8 284	9 210
Vedl. hald driftsbygningar	12 718	11 314	13 734	16 661	14 036
Vedl. hald traktor og maskiner	25 691	21 152	27 499	27 423	35 945
Avskrivingar	40 452	46 835	45 905	51 273	48 498
Maskinleige	1 990	1 925	1 960	2 325	12 736
Andre kostnader	43 105	46 244	44 239	61 178	61 087
Faste kostnader	192 703	245 913	218 093	298 363	361 964

1) Arealtilskot frukt og pristilskot er inkludert i andre tilskot for 2004

**Tabell 14e Vestlandet, driftsformer, frukt
Resultat og balanse**

Ar	2005	2006	2007	2008	2009
Resultatrekning i jordbruket					
Driftsoverskot	120 609	195 318	183 161	283 098	269 477
- Renter av aktiva i jordbruket	16 361	24 690	31 694	38 540	20 438
Familiens arb. fortjeneste ¹⁾	104 248	170 627	151 467	244 558	249 039
Familiens arb. fortjeneste per årsverk	98 635	153 265	145 248	201 343	223 373
Lønsevne i alt	161 124	272 105	223 208	365 499	417 508
Lønsevne per time	59,78	85,21	85,68	109,98	124,61
Vederlag til arb. og egenkap. per årsverk	117 683	168 530	175 870	215 505	235 328
Skattejustert vederlag per årsverk	132 618	182 353	199 183	240 193	262 552
Rekneskapssamdrag					
Driftsoverskot, jordbruk	120 609	195 318	183 161	283 098	269 477
Driftsoverskot, skogbruk	118	-652	3 769	1 011	23 647
Driftsoverskot, tilleggsnæring	7 038	11 231	10 819	305	12 583
Driftsoverskot, anna næring	23 443	15 473	8 932	5 923	49 876
Lønsinntekt	236 836	265 143	292 970	290 145	295 548
Pensjonar	26 018	4 836	28 196	16 291	24 544
Sjukepengar	7 534	13 416	12 558	22 485	
Andre kapitalinntekter	1 824	-2 950	3 256	3 363	888
Arbeid nyanlegg	2 159	5 657	2 399	11 013	3 368
Renteinntekter	4 304	10 155	15 867	25 346	14 909
- Renteutgifter	14 391	13 624	20 028	50 158	32 712
- Kår	6 382	4 631	4 736	10 670	9 913
Nettoinntekt	409 111	499 372	537 163	598 151	652 215
Privatforbruk eks. skatt	317 343	318 864	357 601	359 529	435 276
Skatt	96 479	99 535	110 841	132 241	141 622

1) Inkluderer arbeidsfortjeneste for ubetalt arbeid

Tabell 14f. Balanse per 31.12

Ar	2005	2006	2007	2008	2009
Kontantar/bankinnskot	488 473	500 935	564 535	718 649	732 716
Andre krav	132 527	129 805	117 402	142 357	160 499
Omløpsmidlar jordbruket	10 738	12 091	10 924	12 362	12 039
Omløpsmidlar skog					10
Omløpsmidlar tilleggsnæring	21 389	35 619	45 500	77 010	90 729
Omløpsmidlar anna næring	68 493	62 790	68 423	81 580	82 460
Omløpsmidlar i alt	721 621	741 240	806 784	1 031 958	1 078 452
Anleggsmidlar jordbruk	536 816	626 448	635 461	656 692	681 411
Anleggsmidlar skogbruk	33 208	12 927	18 693	18 094	17 580
Anleggsmidlar tilleggsnæring	122 973	179 715	184 202	201 311	413 950
Anleggsmidlar anna næring	17 663	3 571	3 000	0	
Hovudbygning	467 087	574 155	577 913	463 119	498 978
Privat	179 583	187 957	189 738	219 232	207 264
Anleggsmidlar i alt	1 357 330	1 584 774	1 609 007	1 558 448	1 819 182
Eigedelar i jordbruket	547 554	638 539	646 385	669 054	693 450
Eigedelar i alt	2 078 951	2 326 014	2 415 791	2 590 405	2 897 634
Kortsiktig gjeld	103 871	108 153	97 335	123 171	180 569
Langsiktig gjeld	428 849	425 843	478 967	636 753	767 710
Eigenkapital	1 546 231	1 792 017	1 839 489	1 830 482	1 949 355

Tabell 15a Mjølkeproduksjon. Storleikgruppe under 15 årskyr
Produksjonstekniske data og oppnådde prisar

Ar	2005	2006	2007	2008	2009
Tal bruk	38	27	23	20	15
Alder på brukar	50	51	51	51	51
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	1,8				
Grovfôr, daa	159,8	159,4	161,5	174,4	173,2
Anna areal, daa	0,2	0,6	0,1	0,3	0,4
Jordbruksareal, daa	161,8	160,0	161,6	174,7	173,6
- herav leigd areal, daa	59,2	58,3	55,4	77,1	79,1
Korn, FEm pr daa	273				
Grovfôr, FEm pr daa	334	327	353	324	297
Jordbruksareal, FEm pr daa	333	326	353	323	296
Husdyrproduksjon					
Tal årskyr	10,8	11,2	11,4	11,1	10,8
Kumjøl, liter omsett	64 613	65 961	70 149	68 593	66 438
Mjølkevote	68 105	70 261	71 495	75 073	72 371
Produsert mjøl, kg	6 675	6 747	6 803	6 860	6 880
Storfekjø, kg omsett	2 250	1 879	2 009	2 207	2 119
Arbeidsforbruk, timar					
Brukar	1 933	1 937	1 912	1 892	1 852
Ektefelle	192	233	284	192	208
Barn under 17 år	4	22	16	16	26
Sum familie	2 129	2 192	2 212	2 100	2 086
Leigd arbeid	494	551	474	480	624
Sum timar i jordbruket	2 624	2 744	2 686	2 580	2 710
Sum timar i skogbruket	38	28	38	33	31
Sum timar tilleggsnæring	21	31	19	15	21
Familiens arbeid på nyanlegg	48	4	9	5	29
Familiens arbeid i anna verksemd i alt	1 474	1 378	1 546	1 569	1 440
Oppnådde prisar					
Kumjøl, kr pr l	3,41	3,45	3,69	3,84	3,98
Kukjø, kr pr kg	28,95	28,91	30,33	33,01	34,78
Anna storfekjø, kr pr kg	32,73	32,84	33,63	37,69	38,37

1) Inkl. nytta halmavling

Tabell 15b. Nettoinvesteringar

Ar	2005	2006	2007	2008	2009
Jord, grøtter og vassanlegg	3 910	1 924	4 185	1 439	8 043
Driftsbygningar	18 407	-21 751	-17 055	-13 861	-3 179
Maskinar og reiskap	-244	9 744	70 586	-4 945	-20 651
Mjølkevote (ku og geit)	16 269	4 363	-150	12 955	1 659
Sum nettoinvesteringar	38 341	-5 720	57 566	-4 413	-14 128

1) inkl. nytta halmavling

Tabell 15c Mjølkeproduksjon. Storleikgruppe under 15 årskyr
Produksjonsinntekt per bruk

År	2005	2006	2007	2008	2009
Andre planteprodukt	9 558	8 565	4 233	8 895	6 433
Planteprodukt i alt	9 558	8 565	4 233	8 895	6 433
Storfe, mjølk	220 322	227 428	258 880	263 677	264 561
Storfe, livdyr	19 672	16 728	18 683	17 135	14 471
Kuslakt	28 253	32 893	36 673	45 242	48 151
Anna storfeslakt	34 308	25 066	34 750	38 601	31 357
Andre inntekter, husdyrhald	3 177	6 157	7 012	5 536	5 358
Husdyrprodukt i alt	305 732	308 272	355 997	370 191	363 898
Kulturlandskapstilskot ¹⁾	28 980	26 020	31 064	29 296	29 285
Arealtilskot, grovfôr	26 777	25 851	28 144	27 780	29 952
Arealtilskot, annet	63	111	26	3	3
Produksjonstillegg, husdyr	51 739	49 860	53 604	52 217	52 518
Botnfrådrag	-5 763	-5 185	-5 000	-4 000	-3 000
Driftstillegg mjølk ku	52 108	52 800	53 800	58 305	65 800
Distriktsilskot storfe	31 541	29 705	33 391	33 834	35 551
Distriktsilskot sau	429	654	896	787	729
Grunntilskot sau	311	482	604	469	443
Beitetilskot	3 392	3 640	6 493	5 445	7 328
Regionale miljøtilskot		1 474	3 419	2 305	3 249
Refundererte avløyсарutgifter	34 594	38 305	38 005	40 005	43 150
Andre tilskot	4 478	3 880	3 965	1 342	660
Tilskot i alt	228 648	227 596	248 411	247 787	265 668
Leigeinntekt, traktor og reiskap	5 563	3 843	6 626	5 105	4 749
Andre inntekter	107	2 664	1 105	2 254	1 434
Produksjonsinntekter i alt	549 608	550 940	616 371	634 232	642 182

Tabell 15d. Kostnader pr bruk

År	2005	2006	2007	2008	2009
Kraftfôr	91 679	93 040	99 184	113 099	111 307
Anna førkostnader inkl. beiteleige	6 322	7 768	9 120	8 488	10 591
Såvarer	1 390	2 116	1 505	1 472	1 820
Handelsgjødsele og kalk	15 886	16 646	19 380	22 771	27 188
Plantevernemiddel	1 221	1 356	788	434	900
Konserveringsmiddel	5 647	5 237	5 604	6 868	10 326
Andre forbruksartiklar m.v.	27 349	33 352	35 359	37 677	36 643
Kjøp av dyr	6 533	10 567	10 081	7 485	9 876
Sum variable kostnader	156 027	170 081	181 018	198 292	208 651
Leigd arbeid	43 142	47 673	50 534	50 577	57 876
Drivstoff	9 479	9 870	11 423	14 830	8 994
Vedl.h. jord, vegar, grøfter og vassanl.	3 765	5 314	2 450	3 739	2 738
Vedl.h. driftsbygningar	17 746	17 138	24 798	13 020	30 594
Vedl.h. traktor og maskinar	27 845	25 420	34 450	31 862	36 849
Avskr. jord, vegar, grøfter og vassanl.	2 246	1 547	958	1 182	1 410
Avskr. driftsbygningar	27 185	27 121	28 748	25 267	28 856
Avskr. traktor og maskinar	25 582	20 864	27 820	28 219	24 646
Maskinleige	10 663	12 123	14 345	17 944	19 110
Leige av bygningar ²⁾				47	333
Andre faste kostnader	58 134	63 133	61 628	69 666	76 491
Sum faste kostnader	225 788	230 202	257 154	256 353	287 898
Kostnader i alt	381 815	400 283	438 172	454 645	496 548

1)Var tidlegare en del av arealtilskot

2)Var tidlegare rekna inn i maskinleie

**Tabell 15e Mjølkeproduksjon, storleikgruppe under 15 årskyr
Resultatrekning**

År	2005	2006	2007	2008	2009
Resultatrekning i jordbruket					
Driftsoverskot	167 793	150 657	178 199	179 587	145 634
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	26 675	35 397	48 922	57 484	27 952
Familiens arbeidsforteneste	141 118	115 260	129 277	122 103	117 682
Familiens arbeidsforteneste pr årsverk	111 934	88 288	99 137	98 805	91 696
Lønsevne	184 260	162 933	179 810	172 680	175 558
Lønsevne pr. time	70,23	59,39	66,95	66,94	64,78
Vederl. til arb. og eigenkap. pr årsverk	138 123	123 435	147 639	147 109	126 984
Skattejustert vederlag per årsverk	154 718	137 961	169 494	174 275	149 533
Rekneskapssamandrag					
Driftsoverskot, jordbruk	167 793	150 657	178 199	179 587	145 634
Driftsoverskot, skogbruk	- 1 873	- 619	3 775	2 224	1 206
Driftsoverskot, tilleggsnæringar	23 704	15 990	6 308	7 328	9 702
Driftsoverskot, andre næringar	10 500	- 1 833	538	200	807
Løsinntekt	259 390	258 765	319 327	323 135	367 766
Pensjonar og sjukepengar	33 742	39 439	49 816	34 992	61 012
Gevinst/utbyte verdipapir	17 726	54 210	- 23 361	15 525	5 672
Familiens arbeid på nyanlegg	6 957	532	1 321	799	4 599
Renteinntekter	4 465	4 317	13 607	13 121	2 851
- Renteutgifter	30 095	31 993	27 689	52 197	38 211
- Kårutgifter	4 585	4 228	5 748	8 033	7 945
Nettoinntekt	487 723	485 238	516 094	516 681	553 092
Privatforbruk ekskl. skatt	336 466	335 303	368 988	352 215	408 785
Betalte skattar	131 076	130 374	140 590	127 856	107 562

Tabell 15f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2005	2006	2007	2008	2009
Kontantar og bankinnskot	282 299	285 629	317 714	417 873	425 285
Andre krav	93 219	82 741	96 084	70 451	86 050
Omløpsmidlar, jordbruk	75 480	70 691	75 701	91 412	77 224
Omløpsmidlar, skogbruk	321	844			100
Omløpsmidlar, tilleggsnæringar			104	75	104
Omløpsmidlar, andre næringar	220 956	232 102	261 015	267 593	342 858
Omløpsmidlar i alt	672 275	672 007	750 618	847 403	931 622
Anleggsmidlar, jordbruk	828 138	812 289	935 487	871 519	849 436
Anleggsmidlar, skogbruk	41 197	21 958	29 845	45 025	29 301
Anleggsmidlar, tilleggsnæringar	32 443	43 496	39 115	37 501	48 893
Anleggsmidlar, andre næringar	15 500	1 073			54 988
Privat, hovudbygningar	462 276	489 492	516 504	453 077	522 794
Privat, anna	148 908	139 149	128 591	145 255	122 809
Anleggsmidlar i alt	1 528 463	1 507 456	1 649 542	1 552 377	1 628 221
Eigedeler i alt	2 200 737	2 179 464	2 400 161	2 399 780	2 559 842
Eigedeler i jordbruket	903 618	882 980	1 011 188	962 931	926 660
Kortsiktig gjeld	165 006	143 521	149 670	144 741	148 969
Langsiktig gjeld	763 838	692 495	650 471	706 718	758 789
Gjeld i alt	928 844	836 015	800 140	851 459	907 757
Endring i året, kroner	-2 365	5 897	27 171	19 544	-1 259
Eigenkapital	1 271 893	1 343 449	1 600 020	1 548 321	1 652 085

1) Kalkulasjonsrente 3,0 % 4,0 % 5,0 % 6,0 % 3,0 %

Tabell 16a Mjølkeproduksjon, storleikgruppe 15-19,9 årskyr
Produksjonstekniske data og oppnådde prisar

År	2005	2006	2007	2008	2009
Tal bruk	26	25	25	24	25
Alder på brukar	44	44	46	48	47
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	3,8	10,3	3,0		7,6
Grovfôr, daa	204,9	231,7	225,2	220,8	217,3
Anna areal, daa	0,1	0,9	0,9	1,0	1,0
Jordbruksareal, daa	208,8	242,9	229,1	221,8	225,8
- herav leigd areal, daa	67,0	91,0	89,7	86,6	79,9
Korn, FEm pr daa	219	414	39		446
Grovfôr, FEm pr daa	399	397	376	386	401
Jordbruksareal, FEm pr daa	396	396	370	385	401
Husdyrproduksjon					
Tal årskyr	17,1	17,9	17,4	17,2	17,2
Kumjøl, liter omsett	101 357	105 647	107 706	102 357	107 633
Mjølkevote	100 548	106 867	107 038	106 433	109 982
Produsert mjøl, pr årsku, kg	6 767	6 675	6 855	6 655	6 888
Storfekjø, kg omsett	4 257	4 180	4 051	3 485	3 385
Arbeidsforbruk, timar					
Brukar	2 090	2 274	2 236	2 148	2 233
Ektefelle	385	446	324	382	248
Barn under 17 år	23	6	12	17	16
Sum familie	2 497	2 726	2 572	2 547	2 497
Leigd arbeid	744	710	678	599	582
Sum timar i jordbruket	3 241	3 436	3 250	3 146	3 079
Sum timar i skogbruket	67	59	41	43	38
Sum timar tilleggsnæring	85	73	71	87	104
Familiens arbeid på nyanlegg	48	66		64	80
Familiens arbeid i anna verksemd i alt	916	1 209	1 221	1 146	1 171
Oppnådde prisar					
Bygg, kr pr kg		1,66			2,00
Kumjøl, kr pr l	3,49	3,51	3,70	3,90	3,96
Kukjø, kr pr kg	28,94	29,28	30,41	33,75	34,81
Anna storfekjø, kr pr kg	35,27	36,28	36,91	38,86	40,17

1) Inkl. nytta halmavling

Tabell 16b. Nettoinvesteringar

År	2005	2006	2007	2008	2009
Jord, grøtter og vassanlegg	755	2 336	8 847	19 696	12 158
Driftsbygningar	-24 668	-3 733	155 268	122 663	9 779
Maskinar og reiskap	1 604	11 057	51 540	36 733	13 593
Mjølkevote (ku og geit)	37 793	25 472	448	10 835	10 683
Sum nettoinvesteringar	15 484	35 131	216 102	189 927	46 213

**Tabell 16c Mjølkeproduksjon, storleikgruppe 15-19,9 årskyr
Produksjonsinntekter per bruk**

År	2005	2006	2007	2008	2009
Korn		5 974			6 976
Andre planteprodukt	8 397	8 207	9 474	11 950	16 878
Planteprodukt i alt	8 397	14 180	9 474	11 950	23 854
Storfe, mjølk	354 118	370 293	398 715	399 639	426 030
Storfe, livdyr	18 460	24 178	18 839	22 068	24 077
Kuslakt	55 809	54 552	54 447	65 916	67 718
Anna storfeslakt	100 309	92 102	100 777	72 975	73 375
Andre inntekter, husdyrhald	6 338	4 144	3 887	6 542	6 084
Husdyrprodukt i alt	535 034	545 268	576 666	567 139	597 283
Kulturlandskapstilskot ¹⁾	37 068	40 367	42 833	39 243	39 346
Arealtilskot, grovfôr	33 399	35 205	34 988	35 836	37 196
Arealtilskot, korn	609	2 580	1 185		2 154
Arealtilskot, annet	4	6	186	25	88
Produksjonstillegg, husdyr	76 330	76 310	75 043	75 803	81 486
Botnfrådrag	-5 500	-5 000	-6 080	-4 000	-3 000
Driftstillegg mjølk ku	52 949	52 800	53 800	59 800	67 116
Distriktsilskot storfe	50 183	51 265	54 026	51 942	56 561
Distriktsilskot sau	704	535	509	635	592
Grunntilskot sau	579	421	414	430	481
Beitetilskot	5 135	4 974	7 208	11 120	12 811
Regionale miljøtilskot		1 194	2 448	1 930	4 009
Refunderte avløyserutgifter	48 911	51 278	49 332	53 229	61 286
Andre tilskot	2 843	3 384	3 139	6 357	3 930
Tilskot i alt	303 214	315 319	319 031	332 352	364 056
Leigeinntekt, traktor og reiskap	11 673	11 978	12 745	16 267	17 513
Andre inntekter		-2 320	2 051	482	
Produksjonsinntekter i alt	858 317	884 425	919 966	928 190	1 002 706

Tabell 16d. Kostnader pr bruk

År	2005	2006	2007	2008	2009
Kraftfôr	163 367	152 824	165 370	165 920	183 737
Anna førkostnader inkl. beiteleige	9 861	12 996	8 978	12 931	8 579
Såvarer	2 714	3 209	2 868	3 882	3 444
Handelsgjødsel og kalk	26 728	32 720	31 935	32 588	48 344
Plantevernemiddel	2 093	2 786	1 848	2 462	2 731
Konserveringsmiddel	6 927	7 994	6 413	5 674	9 301
Andre forbruksartiklar m.v.	45 681	49 789	48 437	48 409	53 024
Kjøp av dyr	16 067	19 663	18 606	9 107	9 334
Sum variable kostnader	273 438	281 981	284 456	280 973	318 493
Leigd arbeid	68 234	59 268	72 184	69 814	75 700
Drivstoff	14 319	17 704	14 903	21 329	17 703
Vedl.h. jord, vegar, grøfter og vassanl.	5 586	8 197	5 914	5 285	4 178
Vedl.h. driftsbygningar	27 667	20 783	24 066	24 541	27 204
Vedl.h. traktor og maskinar	38 385	34 124	35 334	41 192	40 908
Avskr. jord, vegar, grøfter og vassanl.	2 654	2 238	2 417	1 796	1 818
Avskr. driftsbygningar	46 238	41 895	36 058	47 996	42 664
Avskr. traktor og maskinar	42 614	39 735	37 325	42 910	43 310
Maskinleige	16 871	24 699	25 068	23 514	33 598
Leige av bygningar ²⁾			184		200
Leige av kvote ²⁾			716	753	1 335
Andre faste kostnader	74 405	76 335	71 699	88 814	85 794
Sum faste kostnader	336 973	324 978	325 868	367 944	374 410
Kostnader i alt	610 411	606 959	610 324	648 916	692 903

1)Var tidlegare en del av arealtilskot

2)Var tidlegare rekna inn i maskinleie

**Tabell 16e Mjølkeproduksjon, storleikgruppe 15-19,9 årskyr
Resultatrekning**

Ar	2005	2006	2007	2008	2009
Resultatrekning i jordbruket					
Driftsoverskot	247 906	277 466	309 641	279 274	309 802
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	49 190	63 608	74 017	96 683	50 483
Familiens arbeidsforteneste	198 716	213 858	235 624	182 590	259 319
Familiens arbeidsforteneste pr årsverk	134 125	130 934	157 507	123 625	180 996
Lønsevne	266 950	273 126	307 808	252 405	335 019
Lønsevne pr. time	82,37	79,48	94,72	80,23	108,80
Vederl. til arb. og eigenkap. pr årsverk	169 721	168 165	204 130	185 980	212 492
Skattejustert vederlag per årsverk	183 836	183 108	231 316	214 816	239 780
Rekneskapssamandrag					
Driftsoverskot, jordbruk	247 906	277 466	309 641	279 274	309 802
Driftsoverskot, skogbruk	5 456	- 316	- 2 719	902	2 767
Driftsoverskot, tilleggsnæringar	31 089	33 333	22 616	27 021	32 943
Driftsoverskot, andre næringar	10 258	12 586	2 721	3 886	3 307
Løsinntekt	153 525	218 238	237 518	238 034	259 652
Pensjonar og sjukepengar	28 220	14 286	26 663	20 227	21 118
Gevinst/utbyte verdipapir	13 019	5 477	42 157	- 4 875	1 749
Familiens arbeid på nyanlegg	6 936	9 440		9 701	12 307
Renteinntekter	4 801	10 091	17 277	21 065	14 208
- Renteutgifter	25 435	36 400	36 695	51 032	48 334
- Kårutgifter	5 180	6 530	6 600	7 254	8 988
Nettoinntekt	470 595	537 673	612 580	536 949	600 529
Privatforbruk ekskl. skatt	293 194	382 177	347 302	374 743	388 777
Betalte skattar	113 124	143 178	120 348	117 349	147 318

Tabell 16f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

Ar	2005	2006	2007	2008	2009
Kontantar og bankinnskot	413 547	463 264	449 935	423 398	478 994
Andre krav	126 367	121 361	174 981	153 901	147 728
Omløpsmidlar, jordbruk	128 659	138 379	132 964	135 636	138 282
Omløpsmidlar, skogbruk	2 327	1 135	1 734		640
Omløpsmidlar, tilleggsnæringar	785	400	400	214	373
Omløpsmidlar, andre næringar	96 547	126 817	159 525	116 215	154 207
Omløpsmidlar i alt	768 231	851 355	919 539	829 362	920 225
Anleggsmidlar, jordbruk	1 528 741	1 472 077	1 461 952	1 584 089	1 572 480
Anleggsmidlar, skogbruk	67 362	69 052	69 244	71 495	115 164
Anleggsmidlar, tilleggsnæringar	44 506	58 469	74 735	65 891	58 219
Privat, hovudbygningar	355 257	390 617	415 441	356 702	367 961
Privat, anna	99 022	112 368	152 944	138 630	165 628
Anleggsmidlar i alt	2 094 888	2 102 582	2 174 315	2 216 808	2 279 453
Eigedeler i alt	2 863 119	2 953 938	3 093 855	3 046 170	3 199 678
Eigedeler i jordbruket	1 657 399	1 610 456	1 594 916	1 719 725	1 710 762
Kortsiktig gjeld	191 988	200 718	177 420	221 786	213 213
Langsiktig gjeld	784 104	892 759	895 082	818 419	858 908
Gjeld i alt	976 091	1 093 477	1 072 503	1 040 205	1 072 122
Endring i året, kroner	17 800	66 330	267 799	156 520	58 818
Eigenkapital	1 887 028	1 860 461	2 021 352	2 005 965	2 127 556

1) Kalkulasjonsrente 3,0 % 4,0 % 5,0 % 6,0 % 3,0 %

**Tabell 17a Mjølkeproduksjon, storleikgruppe frå og med 20 årskyr
Produksjonstekniske data og oppnådde prisar**

År	2005	2006	2007	2008	2009
Tal bruk	15	16	19	19	20
Alder på brukar	45	45	46	45	45
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	29,5	16,9	21,8	25,2	11,3
Grovfôr, daa	308,4	381,4	369,2	391,4	400,7
Anna areal, daa	2,1	0,8	0,6	0,7	0,5
Jordbruksareal, daa	340,1	399,0	391,5	417,2	412,4
- herav leigd areal, daa	120,6	113,2	116,5	139,9	142,9
Korn, FEm pr daa	274	259	340	311	91
Grovfôr, FEm pr daa	376	392	376	421	399
Jordbruksareal, FEm pr daa	366	386	374	413	390
Husdyrproduksjon					
Tal årskyr	23,6	28,1	27,4	28,7	31,2
Kumjøl, liter omsett	138 780	167 610	180 303	191 702	210 657
Mjølkevote	145 960	172 169	171 942	206 114	219 689
Produsert mjøl, pr årsku, kg	6 594	6 761	7 275	7 518	7 447
Storfekjø, kg omsett	6 555	6 392	6 004	6 983	7 131
Arbeidsforbruk, timar					
Brukar	2 311	2 421	2 658	2 747	2 686
Ektefelle	412	485	405	298	398
Barn under 17 år	9	31	32	41	44
Sum familie	2 732	2 936	3 096	3 087	3 129
Leigd arbeid	1 077	800	902	959	925
Sum timar i jordbruket	3 808	3 737	3 998	4 046	4 054
Sum timar i skogbruket	16	36	27	26	26
Sum timar tilleggsnæring	219	53	71	148	140
Familiens arbeid på nyanlegg	23	210	63	120	155
Familiens arbeid i anna verksemd i alt	617	665	1 101	1 035	1 063
Oppnådde prisar					
Bygg, kr pr kg	1,61	1,56	1,51	1,82	
Havre, kr pr kg			1,45		
Kumjøl, kr pr l	3,48	3,43	3,73	3,96	4,00
Kukjø, kr pr kg	28,61	29,68	30,82	32,70	34,79
Anna storfekjø, kr pr kg	33,96	34,00	36,43	41,01	42,50

¹⁾Inkl. nytta halmavling

Tabell 17b. Nettoinvesteringar

År	2005	2006	2007	2008	2009
Jord, grøfter og vassanlegg	1 419	5 675	3 096	3 235	53 521
Driftsbygningar	-27 483	519 629	6 761	282 867	153 301
Maskinar og reiskap	-4 485	-3 728	43 656	-2 786	42 165
Mjølkevote (ku og geit)	19 515	9 299	28 105	50 750	25 472
Sum nettoinvesteringar	-11 035	530 876	81 619	334 066	274 458

**Tabell 17c Mjølkeproduksjon, storleikgruppe frå og med 20 årskyr
Produksjonsinntekter per bruk**

Ar	2005	2006	2007	2008	2009
Korn	12 246	3 640	9 935	12 635	-521
Andre planteprodukt	15 784	18 722	21 187	41 878	28 889
Planteprodukt i alt	28 030	22 361	31 122	54 514	28 368
Storfe, mjølk	482 951	575 128	672 491	758 388	842 916
Storfe, livdyr	18 431	17 986	28 476	26 097	33 834
Kuslakt	88 628	100 533	99 882	136 927	131 302
Anna storfeslakt	126 017	126 063	123 999	172 261	193 960
Andre inntekter, husdyrhald	1 429	3 791	13 684	16 286	16 388
Husdyrprodukt i alt	717 456	823 501	938 533	1 109 959	1 218 399
Kulturlandskapstilskot ¹⁾	61 163	70 366	73 589	80 394	75 344
Arealtilskot, grovfôr	41 574	46 402	44 595	48 155	50 068
Arealtilskot, korn	6 336	4 060	5 775	6 461	3 211
Arealtilskot, annet	43	47	224	155	205
Produksjonstillegg, husdyr	94 655	101 166	99 814	101 436	108 779
Botnfrådrag	-5 500	-5 313	-5 526	-4 632	-3 800
Driftstillegg mjølk ku	52 800	52 800	57 011	66 058	69 645
Distriktsilskot storfe	70 905	79 740	86 277	100 003	112 968
Distriktsilskot sau	209	485	234	236	253
Grunntilskot sau	190	440	217	183	194
Beitetilskot	3 642	3 433	8 903	12 922	15 736
Regionale miljøtilskot		2 553	3 905	2 963	6 945
Refunderede avløysarutgifter	49 870	49 129	51 727	58 549	58 935
Andre tilskot	4 765	8 095	10 408	11 298	6 922
Tilskot i alt	380 652	413 404	437 152	484 181	505 405
Leigeinntekt, traktor og reiskap	12 670	11 319	23 275	25 196	54 616
Andre inntekter		3 887	309	2 152	10 827
Produksjonsinntekter i alt	1 138 807	1 274 473	1 430 390	1 676 001	1 817 614

Tabell 17d. Kostnader pr bruk

Ar	2005	2006	2007	2008	2009
Kraftfôr	205 855	235 864	267 672	335 859	371 176
Anna førkostnader inkl. beiteleige	10 455	10 146	21 163	23 422	32 287
Såvarer	6 728	5 742	4 580	7 924	6 754
Handelsgjødsele og kalk	36 784	52 194	45 658	57 235	80 869
Plantevernemiddel	2 424	1 554	3 173	5 091	2 308
Konserveringsmiddel	5 702	10 238	9 347	10 436	12 175
Andre forbruksartiklar m.v.	61 923	77 021	75 733	92 995	97 801
Kjøp av dyr	11 275	23 941	15 794	56 776	66 155
Sum variable kostnader	341 146	416 699	443 119	589 738	669 525
Leigd arbeid	89 025	86 371	83 274	93 922	90 885
Drivstoff	18 952	32 956	26 520	35 770	35 734
Vedl.h. jord, vegar, grøfter og vassanl.	6 457	10 855	7 651	12 794	11 773
Vedl.h. driftsbygningar	26 625	30 783	32 506	40 255	40 154
Vedl.h. traktor og maskinar	57 123	55 423	62 877	67 584	71 642
Avskr. jord, vegar, grøfter og vassanl.	3 063	2 249	2 137	2 156	2 129
Avskr. driftsbygningar	55 263	79 159	83 082	106 578	115 043
Avskr. traktor og maskinar	57 086	53 452	57 299	59 820	64 774
Maskinleige	39 075	38 049	59 005	80 263	87 794
Leige av dyr ²⁾				4 737	
Leige av bygningar ²⁾			1 230	5 895	5 100
Leige av kvote ²⁾			412	1 898	5 276
Andre faste kostnader	93 041	102 874	104 179	134 399	134 594
Sum faste kostnader	445 709	492 170	520 170	646 070	664 900
Kostnader i alt	786 854	908 869	963 290	1 235 808	1 334 425

1)Var tidlegare en del av arealtilskot

2)Var tidlegare rekna inn i maskinleie

**Tabell 17e Mjølkeproduksjon, storleikgruppe frå og med 20 årskyr
Resultatrekning**

År	2005	2006	2007	2008	2009
Resultatrekning i jordbruket					
Driftsoverskot	351 953	365 605	467 101	440 193	483 189
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	57 881	103 113	148 325	211 892	121 688
Familiens arbeidsforteneste	294 072	262 491	318 776	228 301	361 502
Familiens arbeidsforteneste pr årsverk	178 891	152 898	167 316	120 206	188 660
Lønsevne	383 097	348 862	402 050	322 223	452 387
Lønsevne pr. time	100,59	93,36	100,57	79,64	111,59
Vederl. til arb. og eigenkap. pr årsverk	195 874	201 355	227 335	203 006	218 637
Skattejustert vederlag per årsverk	209 286	215 163	250 857	229 015	244 323
Rekneskapssamandrag					
Driftsoverskot, jordbruk	351 953	365 605	467 101	440 193	483 189
Driftsoverskot, skogbruk	- 2 085	75	505	8 243	4 544
Driftsoverskot, tilleggsnæringar	49 622	23 303	28 798	36 066	28 458
Driftsoverskot, andre næringar	9 258	- 2 141	5 703	7 564	5 382
Løsinntekt	104 821	108 047	232 578	213 395	219 194
Pensjonar og sjukepengar	22 597	24 442	688	4 721	5 768
Gevinst/utbyte verdipapir	- 10 177	- 110	1 680	16 426	- 2 803
Familiens arbeid på nyanlegg	3 320	30 504	9 753	19 135	25 095
Renteinntekter	2 767	8 234	20 206	19 964	18 288
- Renteutgifter	49 364	57 624	82 646	129 824	129 075
- Kårutgifter	8 607	5 805	11 197	11 422	11 538
Nettoinntekt	474 105	494 530	673 168	624 462	646 500
Privatforbruk ekskl. skatt	375 635	330 829	402 748	369 489	386 017
Betalte skattar	110 079	122 476	178 702	189 103	180 700

Tabell 17f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2005	2006	2007	2008	2009
Kontantar og bankinnskott	224 766	214 887	431 154	464 728	287 899
Andre krav	136 819	165 256	163 240	230 707	290 444
Omløpsmidlar, jordbruk	179 036	209 967	191 137	254 619	264 365
Omløpsmidlar, skogbruk	1 000	938			
Omløpsmidlar, tilleggsnæringar				332	720
Omløpsmidlar, andre næringar	86 399	47 943	557 170	529 817	458 268
Omløpsmidlar i alt	628 019	638 990	1 342 701	1 480 204	1 501 696
Anleggsmidlar, jordbruk	1 751 866	2 644 963	2 827 091	3 491 421	3 947 472
Anleggsmidlar, skogbruk	38 179	19 448	35 332	28 918	35 282
Anleggsmidlar, tilleggsnæringar	73 737	35 474	86 768	102 644	162 496
Anleggsmidlar, andre næringar	44 253	40 522			
Privat, hovudbygningar	469 830	505 556	508 136	546 416	558 116
Privat, anna	76 361	96 180	133 347	155 467	131 955
Anleggsmidlar i alt	2 454 226	3 342 143	3 590 676	4 324 865	4 835 322
Eigedeler i alt	3 082 245	3 981 133	4 933 377	5 805 069	6 337 018
Eigedeler i jordbruket	1 930 901	2 854 930	3 018 229	3 746 040	4 211 838
Kortsiktig gjeld	386 586	425 859	438 703	437 599	539 541
Langsiktig gjeld	1 060 441	1 591 424	1 772 552	2 475 372	2 860 389
Gjeld i alt	1 447 026	2 017 282	2 211 255	2 912 971	3 399 929
Endring i året, kroner	-19 809	459 236	36 766	309 986	374 392
Eigenkapital	1 635 218	1 963 851	2 722 122	2 892 099	2 937 089

1) Kalkulasjonsrente 3,0 % 4,0 % 5,0 % 6,0 % 3,0 %

7 Forklaring på faguttrykka i tabellsamlinga

Arbeid: Både leigd arbeid og arbeidet til familien vert registrert etter medgått arbeidstid. Born i familien over 17 år som har arbeidd i jordbruket, vert førde som leigd hjelp i rekneskapen. Arbeidet til familien på nyanlegg vert halde utanom produksjonen i jordbruket.

Areal: Jordbruksareal i dekar. Leigd jord er med i dette, men ikkje bortleigd. Overflatedyrka beite vert teke med som redusert areal. Utmarksbeite er ikkje med.

Avskrivning: Verdinedgang på grunn av slitasje og stigande alder. Det blir brukt lineære avskrivningar. (Like stor nominell verdinedgang kvart år).

Driftsoverskot: Produksjonsinntekter minus kostnader. Driftsoverskotet er den godtgjeringa familien får for innsatsen av eige arbeid, samt for eventuelt ubetalt leid arbeid, og for eigen og lånt kapital.

Eigenkapital: Totale egedelar minus gjeld.

Eigenkapitalprosent: Viser kor stor del av egedelane som er finansierte med eigenkapital.

Egedelar: Også kalla aktiva. Egedelar i jordbruket er verdsette ut frå bokført verdi, med andre ord innkjøpspris med tillegg av nyanlegg og frådrag for avskrivningar og fråsal.

Familien: Definerert som bruker og eventuell ektefelle, samboar eller partner og deira born under 17 år.

Gjeldsprosent: Gjelda til familien i prosent av totalkapitalen, og den syner kor stor del av egedelane som er finansiert med framand kapital.

Jordbruksfrådrag: Eit frådrag i allminnelig inntekt som vert gitt til skatteytar som har inntekt frå jordbruk og/eller hageverksemd.

Kostnader: Verdien av dei varene og tenestene som er lagt ned (brukt) i produksjonen.

Lønsevne: Arbeidsfortenesta til familien pluss kostnader til leigd arbeid

Nettoinntekt: Driftsoverskot for alle yrkesgreiner, lønsinntekter og trygd, med tillegg av renteinntekter og verdien av familien sitt arbeid på nyanlegg, minus rente- og kårutgifter.

Nettoinvestering: Verdi knytt til kjøp av faste egedelar som traktor, maskiner og reiskap, driftsbygningar, jord og grøfter, minus avskrivningar, investeringstilskot og verdien av selde egedelar.

Nettoprodukt: Bruttoinntekt inkl. alle subsidier minus alle kostnader så nær som leigd arbeid, jordleige og renter. Nettoproduktet er derfor ein rest til arbeidsinntekt og forrenting

Produksjonsinntekter: Verdien av varer og tenester som er produsert i løpet av året.

Skattejustert vederlag: Vederlag til alt arbeid og egenkapital per årsverk med tillegg av inntektsverknad av jordbruksfrådraget. Det er rekna 33 prosent marginalsatt.

Ubetalt leigd arbeid: I driftsrekneskapen vert tidlegare alt arbeid i jordbruket utført av nære slektningar utanom brukarfamilien verdsett etter jordbrukstariff. Differansen mellom kalkulerte lønskostnader og faktisk utbetalt løn, blei sett på som ei gåve til brukarfamilien og kalla gåvearbeid. Frå og med 2002 vart det ikkje lenger sett inn ein verdi på gratisarbeidet. Dette får effekt for nokre resultatmål, som driftsoverskot, familien si arbeidsforteneste og nettoinntekt. Vederlaget til alt arbeid og egenkapital og lønsevne blir ikkje påverka av denne endringa.

Vederlag til arbeid og egenkapital: Driftsoverskot og kostnader til leigd hjelp, minus jordbruket sin del av renter på gjeld og kår.

Årsverk: Eit årsverk i jordbruket er sett til 1 845 timar.

Tidlegare utgjeve i denne serien – 2010

- 2010–1 Begrensede konsekvenser av fjørfedirektivet – Utredning av konsekvenser av EUs fjørfedirektiv. Lars Øystein Eriksen, Ivar Pettersen, 31 s.
- 2010–4 Økonomien i landbruket i Trøndelag. Utviklingstrekk 1999–2008. Tabellsamling 2004–2008. Kjell Staven, Helge Bonesmo, Liv Grethe Frislid, Svein Olav Holien, Kristin Stokke Folstad, Siv Karin Paulsen Rye, 100 s.
- 2010–5 Økonomien i jordbruket i Nord-Norge. Driftsgranskingene i jord- og skogbruk 2008. Aktuelle artikler og tabellsamling 2004–2008. Øyvind Hansen, Ole Kristian Stornes, 93 s.
- 2010–6 Melding om årsveksten 2009. Normalårsavlinger og registrerte avlinger. Ola Wågbø, Oddmund Hjukse, 16 s.
- 2010–7 Økonomien i jordbruket på Vestlandet. Trendar og økonomisk utvikling 1999–2008. Verdiskaping i jordbruk, skogbruk og tilleggsnæringar i Hordaland og Sogn og Fjordane. Torbjørn Haukås, Anastasia Olsen, Heidi Knutsen, 86 s.
- 2010–8 Økonomien i landbruket på Østlandet. Utviklingstrekk 2004–2008. Tabellsamling 2004–2008. Terje Haug, 95 s.
- 2010–9 Gårdsvarmeanlegg basert på bioenergi – økonomi og erfaringer. Undersøkelse blant fem gårdsvarmeanlegg. Liv Grethe Frislid, Knut Krokann, 30 s.
- 2010-10 Vurdering av økonomi på utbyggingsbruk i mjølkeproduksjonen i Møre og Romsdal og Sogn og Fjordane 2008
Torbjørn Haukås, Lars Ragnar Solberg, 66 s.
- 2010-11 Økonomien i jordbruket i Agder-fylka og Rogaland 2008. Trendar og økonomisk utvikling 1999-2008.
Tabellsamling 2004-2008. Heidi Knutsen, Irene Grønningsæter, Anastasia Olsen, 87 s.
- 2010-12 Importvern for norsk jordbruk. Status og utviklingstrekk. Klaus Mittenzwei, Mads Svennerud, 29 s.
- 2010-13 Næringsfiske i ferskvann. Lønnsomhet og suksessfaktorer ved fiske, foredling og markedsføring av ferskvannsfisk. Siv Karin Paulsen Rye, Knut Krokann, 50 s.
- 2010-14 Produktivitetsutvikling i norsk jordbruk 1990–2009. Analyse basert på jordbrukets totalrekneskap. Agnar Hegrenes, 33 s.
- 2010–15 WTO og subsidier. Regelverk og tvisteløsning på landbruksområdet. Frode Veggeland, 41 s.
- 2010–16 Dekningsbidragskalkyler. Nord-Norge 2010/2011. Ole Kristian Stornes, 45 s.
- 2010–17 Kartlegging av markedssituasjonen for reinkjøtt. Gro Steine, Kjersti Nordskog, Johanne Kjuus, 27 s.
- 2010–18 Økonomien på store mjølkebruk. En undersøkelse av økonomien på bruk med 30–70 årskyr for regnskapsåra 2006–2008. Knut Krokann, 54 s.
- 2010–19 En analyse av investeringer i landbruket. Er man lykkelig som stor når man kunne vært liten? Lars Ragnar Solberg, 39 s.

Tidlegare utgjeve i denne serien – 2011

- 2011–1 Økonomien i jordbruket i Nord-Norge. Driftsgranskingene i jord- og skogbruk 2009 – Aktuelle artikler og tabellsamling 2005–2009. Øyvind Hansen, Ole Kristian Stornes, 81 s.
- 2011–2 Beregning av det norske kjøttforbruket. Mads Svennerud, Gro Steine, 18 s.

ADRESSE HOVEDKONTOR

Postadresse:	Kontoradresse:	Telefon: 22 36 72 00
Postboks 8024 Dep	Storgata 2 4 6	Telefaks: 22 36 72 99
0030 OSLO		E-post: postmottak@nilf.no
		Internett: www.nilf.no

ADRESSE DISTRIKTSKONTORER

Bergen	Postadresse:	Postboks 7317, 5020 BERGEN
	Telefon:	55 57 24 97
	Telefaks:	55 57 24 96
	E-post:	postmottak@nilf-ho.no
Trondheim	Postadresse:	Postboks 4718 – Sluppen, 7468 TRONDHEIM
	Telefon:	73 19 94 10
	Telefaks:	73 19 94 11
	E-post:	postmottak@nilf.fmst.no
Bodø	Postadresse:	Statens hus, Moloveien 10, 8002 BODØ
	Telefon:	75 53 15 40
	Telefaks:	75 53 15 49
	E-post:	postmottak@nilf-nn.no

ISBN 978-82-7077-792-1
ISSN 0805-9691

